

כל ישראל

מוסף שבח

א' בטבת תשע"ז, פרשת מקץ

22

הקדן קיימת

ליו"ר הקק"ל דני
עטר יש פתרון
למשבר הדיוור

32

ארכיב הזוועות

באד ארולסן
שבגרמניה נמצא
הארכיון הנאצי
המפורט ביותר

בחצרות
בית השם

36

או"ם שמים

16

התבוסה: עד לרגע האחרון הופעלו לחצים כבדים על המדינות החברות במועצת הביטחון של האו"ם שיתנגדו להצעת ההחלטה ההופכת את ההתנחלויות לבלתי חוקיות, אך הכישלון היה צפוי מראש: ארה"ב לא הטילה וטו וההחלטה אושרה ברוב של 14 מדינות • החשש: ההשלכות אולי לא מידיות, אך כעת ישראלים רבים יהיו חשופים לתביעות בבית הדין הבינלאומי בהאג • התגובה: ישראל הגיבה בקו תקיף כנגד המדינות שהצביעו בעד ההחלטה: שגרירים הוזמנו לשיחת בירור, פגישות עם ראשי ממשלות בוטלו וסיוע למדינות הופסק • המומחים ליחסי ארה"ב-ישראל מדברים

winter2017

כל הבית פרפקט ליון ₪25,000

כולל מע"מ / דירה עד 100 מ"ר / לא כולל את עבודת השיפוץ

כולל מטבח, כולל גרניט פורצלן,
כולל דלתות וכולל חדר אמבטיה

תנור וכיריים

₪1,790

*מחיר לכיריים 690 ₪ *מחיר לתנור 1,100 ₪
* המחיר לא כולל הובלה והתקנה.

קיטצ'נט במחיר מפתיע!

2 מ' אורך תחתון + עליון, דלתות פורמייקה,
גוף סנדוויץ'

₪3,590

מחיר רצפה!

גרניט פורצלן
60x60 בחיתוך לייזר

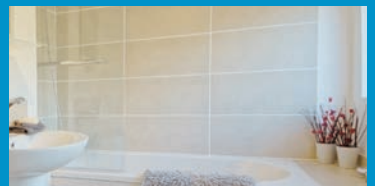
₪29.90

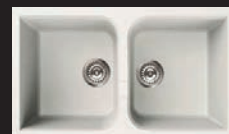
* באישור מכון התקנים הישראלי
* מוגבל למלאי של עד 50,000 מטר

אריחי חיפוי לקיר
60x30 לבן מבריק חיתוך לייזר

₪29.90

כיור גרניט כפול
צבע לבן, מידות: 47x82 ס"מ

₪950

כיור גרניט בודד
צבע לבן, מידות: 54x48 ס"מ

₪798

חדש! דשא סינטטי

אורך סיב 38 מ"מ
למ"ר ₪29.90

אורך סיב 45 מ"מ
למ"ר ₪37.80

* המחיר ברכישת גליל קיים ברוחב 2 או 4 מטר

בתוקף עד 31.12.16 או עד גמר המלאי. אספקה ממלאי, מלאי קיים 3,000 מ"ר/200 יח'. על פי מפרט, בכפוף לתקנון החברה. התמונות להמחשה בלבד.

רחוב ששת הימים 16, מול קניון איילון, טלפון: 03-5782833 א'-ה' שעות פתיחה: 09:00-20:00, ו' 09:00-13:30 | **סיף בני ברק**

מטבח גוף סנדוויץ' עד 10 מ' (לפי תוכנית)

כולל פרזול BLUM כולל שיש
כולל הובלה והתקנה

במחיר של **13,000 ₪**

דלת חלונות

משקוף פלסטי עגול / ישר.
עמיד בנזקי מים ומזיקים.
ניתן להשיג בגדלים:
70/80/90 ס"מ
ניתן להשיג בגוונים

839 ₪

דלת בייסיק

משקוף פלסטי עגול / ישר.
עמיד בנזקי מים ומזיקים.
ניתן להשיג עם צוהר.
ניתן להשיג בגדלים:
60/70/80/90 ס"מ
ניתן להשיג בגוון אגוז

649 ₪

דלת מבצע עד גמר המלאי

משקוף פלסטי עגול,
עמיד בנזקי מים ומזיקים,
ניתן להשיג בגדלים:
90/80/70/60 ס"מ
בגוונים: מולבן, וונגא

499 ₪

דלת אפוקסי

משקוף פלסטי ישר
עמיד בנזקי מים ומזיקים.
ניתן להשיג עם צוהר.
בגדלים: 90/80/70/60 ס"מ.
בצבעים: לבן

827 ₪

אמבטיון כנף

כנף כפול + מתלה מגבות
זכוכית מחוסמת
ניתן להשיג: זכוכית שקופה,
פפיטה, פסי רוחב
מידות: 120 ס"מ

מחיר למזומן:

499 ₪

מקלחון פינתי מרובע

דגם EL, 2 דלתות,
ניתן להשיג: זכוכית, פפיטה.
מידות: 70/80/90 ס"מ
פרופיל ניקל

מחיר ל-80 ס"מ:

542 ₪

מקלחון חזית 2 דלתות

מקלחון חזית 2 דלתות
פתיחה החוצה ופנימה
ניתן להשיג: זכוכית שקופה,
פפיטה, פסי רוחב.
מידות: רוחב עד 121 גובה: 185

721 ₪

מקלחון הזזה

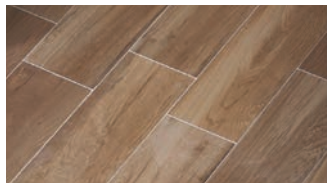
פרופיל ניקל מרובע,
ניתן להשיג: זכוכית שקופה,
פפיטה, פסי רוחב.
מידות: 70/80/90 ס"מ

מחיר ל-80 ס"מ:

490 ₪

גרניט פורצלן דמוי פרקט

קיים
במבחר
צבעים

120X23
למ"ר **67.00 ₪**

90X22.5
למ"ר **59.90 ₪**

60X15
למ"ר **43.00 ₪**

80X80, גרניט פורצלן

למ"ר **39.90 ₪**

100X100, גרניט פורצלן

למ"ר **65.50 ₪**

60X120, גרניט פורצלן

למ"ר **99.00 ₪**

גרניט פורצלן

60X60, מזוגג מלוטש

למ"ר **54.00 ₪**

90X90, לאפטו

למ"ר **76 ₪**

ברז נשלף

439 ₪

ברז קלאסי

384 ₪

ברז מטבח

117 ₪

ברז מטבח

295 ₪

ארון מרחף

2 מגירות, כולל כיור ומראה
צבעים: אפוקסי-לבן, שמנת, שחור,
אפור. פורמיקה-אלון טבעי, אלון אפור
צירים/מסילות בטריקה שקטה

60 ס"מ **940 ₪**
100 ס"מ **1,320 ₪**

80 ס"מ **1,225 ₪**
120 ס"מ **1,700 ₪**

ארון מרחף דלתות

ארון סנדוויץ' כולל כיור ומראה
צבעים: לבן מבריק, שמנת, אלון טבעי,
אלון אפור. צירים/מסילות בטריקה שקטה

60 ס"מ **499 ₪**
100 ס"מ **854 ₪**

80 ס"מ **789 ₪**
120 ס"מ **1,225 ₪**

ארון מונח אפוקסי

2 מגירות גבוהות כולל כיור ומראה
צבעים: לבן, שמנת, שחור, אפור
צירים/מסילות בטריקה שקטה

60 ס"מ **1,192 ₪**
100 ס"מ **1,700 ₪**

80 ס"מ **1,530 ₪**
120 ס"מ **2,042 ₪**

ארון במבצע מיוחד!

ארון סנדוויץ' כולל כיור ומראה
צבעים: לבן מבריק, שמנת,
אלון טבעי, אלון אפור
בגדלים: 100/80/60 ס"מ
צירים בטריקה שקטה

60 ס"מ
499 ₪

ארונות אמבטיה - ניתן להוסיף כיור פרגמון בעלות 100 ₪. דלת פנים לא כולל ידית. כל המחירים כוללים מע"מ למזומן בלבד. לא כולל הובלה והרכבה. ט.ל.ח.

הרב בן ציון נורדמן

הרימו על נס

גם לי קרה השבוע נס הדומה ממש לנס פך השמן: הסלולרי גסס והיה על האחוזים האחרונים שלו, אבל בשביל השיחה מהרב לעזרה לתלמיד בנושא של פיקוח נפש - הספיקו 2 האחוזים ל-20 דקות

"זה פיקוח נפש. זה לא סובל דיהוי", זעק הרב. הגר"ד גרוסמן שליט"א (צילום: יעקב נחומי, פלאש 90)

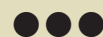
בשביל להסביר לבן דורנו מהו נס פך השמן - רגילים להמחיש זאת בדוגמא אקטואלית, של מכשיר פלאפון 'גוסס', שנותרו בו רק אחוזים בודדים של סוללה ומאיים לגווע בכל רגע נתון ואז נוצר הנס שמעניק לו הארכת חיים. ואם אספר לכם שזה מה שקרה לי השבוע? לא תאמינו. לכן, לפעמים אני מעדיף שלא לספר ניסים אישיים. אין סומכים על הנס כידוע, ואפילו חז"ל מתייחסים בחומרה למי שנעשה נס בעבורו.

אמנם, חנוכה הוא מעל הטבע. המהר"ל אומר כי שמונה הוא מספר אחד מעל הטבע, ולכן בחנוכה מותר לספר על ניסים. אחרוג מההקפדה שלא לספר על ניסים ואספר על נס אישי שקרה לי בשבוע האחרון.

הייתי בעיצומה של מסיבת חנוכה וצג הטלפון הראה לי על שיחה נכנסת ממספר חסום. לא ידעתי מי המתקשר ובחיתי שלא לענות אבל המטלפן לא הרפה. הסתכלתי על הטלפון וראיתי שהוא במצב של גסיסה, לא נותרו בו יותר מ-2 אחוזי סוללה. ידעתי כי ממילא לא אוכל לקיים שיחה ובחיתי שלא לענות למתקשר האנונימי.

אבל הוא לא הירפה. זה היה מורי ורבי הגאון רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א. הוא ביקש לקיים שיחה, ועכשיו. התנצלתי שאין לי בטריה, אבל אצל הרב אין מחסומים, בוודאי שלא טכנולוגיים. הוא עכשיו עסוק בעניין דחוף של הצלת נפש של תלמיד. "הדבר הוא בבחינת פיקוח נפש של ממש", הודעק הרב ודיבר מנהמות ליבו קרוב לעשרים דקות.

לאורך כל השיחה הצצתי בחשש מה על הצג. אני מכיר את מכשיר הטלפון שלי וידוע כמה זמן אורך עד שהמכשיר שלי נכבה לגמרי. אבל לא, הוא לא נכבה. הרב מדבר ומדבר והמכשיר כמו מכבר את הדובר ועומד בצד ביראת הכבוד. עם סיום השיחה ובהבטחה שלי לסייע בידי אותו תלמיד - נכבה המכשיר ללא סוללה. נכנסתי בחזרה למסיבת החנוכה, התנצלתי על המקרה וכבר היה לי נאום מוכן על נס פך השמן...

ימי החנוכה הם קודם ימי הודאה והלל על הניסים שאירעו לאבותינו וכפי שאומרים בנוסח הברכה שתקנו חכמים: "שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה". עד כדי כך שתפילה מיוחדת נתקנה בתוך תפילת שמונה עשרה, תפילת "ועל הניסים" המתארת בארוכה את נס הניצחון של המכבים על היוונים, ואפילו מבלי להזכיר את הנס המוכר כל כך: נס פך השמן.

ואם אמרו חכמינו "בימים ההם בזמן הזה", מסתבר שיש בימינו אנו ניסים לפרט ולכלל בדיוק כמו שהיו לאבותינו בימים ההם. צריך רק לפקוח עיניים, לתור ולעקוב אחר הקורה ולראות עין בעין את נפלאות השם על כל צעד ושעל. אנו אומרים שלוש פעמים בכל יום בתפילת העמידה "ועל ניסין ונפלאותיך שבכל יום עמנו". נכון, מרוב שהתרגלנו אנחנו מפסיקים להתרגש מכל נס מחדש, אבל הניסים מקיפים

אותנו בכל רגע ורגע.

אמנם, חנוכה הוא זמן שונה וייחודי. חנוכה שנקבע על שם הנסים שקרו לנו אז בימי החשמנים, הוא גם תמרוז 'עצור' שלנו אחת בשנה, להתבונן ולהודות על הניסים שקורים לנו בכל ימות השנה.

חג החנוכה שבעיצומו אנו נמצאים, הוא אחד החגים האהובים עליי ביותר. למעלה מעשור שזכיתי לעסוק בנושא חינוך ילדים. אם יש משהו שמאפיין כמעט את כל הילדים באשר הם, הוא האהבה לחג החנוכה. המסיבות עליזות, האווירה טובה. צריך להבין מה באמת מיוחד כל כך בחג החנוכה.

הסיבה המרכזית היא, היותו של החג רוחני. בעוד בחגים האחרים, הנס היה ביטול גזירת מוות על הגוף, כמו פורים בגזירת המן, חנוכה לעומת זאת הוא ניצחון הרוח. מניעת מוות רוחני. היוונים ביקשו לשנות את עם ישראל, לקעקע את צביונם הרוחני - והיא לא תצלח. עם ישראל נותר נאמן להשם

שעשה עמם ניסים ונפלאות.

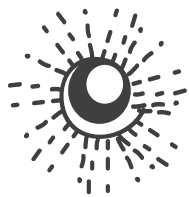
בשונה מאנשים בוגרים, ילדים הם יותר רוחניים. תמימים וישרי דרך. "והאלוקים עשה את האדם ישר", מלמד אותנו שלמה המלך, "והמה ביקשו חשבונות רבים". האדם נברא ישר אבל הוא מתעקם במהלך החיים. צריך לזכור את היסודות והשורשים. בבסיס אנו ישרים ונמשכים לטוב, וככל שאנו גדלים אנו מאבדים מעט מהזוהר השמור לבני הנוער.

ימי החנוכה שואבים אותנו מהעולם הגשמי בו אנו חיים, לעולם רוחני יותר. אנו יוצאים מהשטחיות האופפת אותנו בכל השנה כולה ונדבקים אל הטוב, עוזבים מעט את הגוף ומתעסקים עם הנפש, וכפי שדרשו מגידי הדורות: נפ"ש בראשי תיבות נר תפילה שמן.

זו השמחה הגדולה בימי החנוכה. כל המעטפת של החג הזה היא רוחנית. הנרות שאנו מדליקים, המנהגים המיוחדים. זהו חג אפוף בהילת קודש. איך שאל אותי תלמיד: "הרב, צריך לברך שהחיינו על סופגניה?".

שבת שלום וחנוכה שמח

לתגובות: nordman@jss.org.il

כשספר נפתח, עולם שלם נפתח...

תקרא, תצליח.

גל אור

בנק הפועלים
להיות ראשון זה מחייב!

בנק הפועלים מזמין אתכם ליהנות ממגוון ספרי ילדים ב-10 שקלים!

גם השנה בנק הפועלים יוצא במבצע לעידוד הקריאה בקרב ילדים ובני נוער: "תקרא - תצליח". לקוחות כל הבנקים, בואו במשך החודש הקרוב לאחת מחנויות רשת "אור החיים", ותוכלו לרכוש ספרי ילדים לכל הגילאים מהמגוון שבמבצע במחיר של 10 ₪ בלבד לספר! המבצע בתוקף בין התאריכים י"ד בכסלו עד י"ג בטבת תשע"ז (14.12.16-11.1.17).

השירות, המכירה וטיב הספרים הינם באחריות רשת "אור החיים" בלבד

bankhapoalim.co.il/bsd | 03-6532407

תקרא תצליח
פועלים לעידוד קריאת ספרים

אור החיים
ספרי
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם
ISRAEL | U.S.A | EUROPE

רשת חנויות "אור החיים": אלעד: רח' רבי יהודה הנשיא 94, מרכז נחלת יצחק אשדוד: רח' אליעזר בן הורקנוס 8, מרכז שבטי ישראל • רח' רבי יהודה הנשיא 8, רובע ז' בית שמש: רח' יהודה הנשיא 6 • רח' נחל ניצנים 3, מרכז מסחרי, רמת בית שמש **בני ברק:** רח' אהרונוביץ' 12, מרכז רימונים • רח' הרב כהנמן 64 • רח' נחמיה 28 • רח' רבי עקיבא 68 • רח' רבי עקיבא 152 **ביתר:** רח' הר"ן 9 **חיפה:** רח' מיכאל 27 **ירושלים:** אור החיים סנטר, רח' מאה שערים פינת חבקוק • פנינת חמד, שמגר 21 **מודיעין עילית:** ברכפלד, שד' יחזקאל 2, מרכז עסקים עילית קריית ספר, רח' חפץ חיים 7 **פתח תקווה:** רח' רוטשילד 75 **נתיבות:** רח' הרמב"ם 1, מרכז מס

ישראל מאיר

האם יוסף חי כמו מלך?

"עמלו" של יוסף, מספרת לנו פרשת השבוע, כלל לא היה במצרים, הוא לרגע לא הפסיק להתגעגע לחברותא עם אביו בארץ כנען • וגם אנחנו יכולים ללמוד מזה משהו

בְּאֶרֶץ עֲנִי. כל העולם מדבר על העושר שיש במצרים, כולם מהללים את יכולותיה הכלכליות להתמודד מול הרעב הכבד שפקד את האזור. ואילו יוסף, האיש שמנהל שם הכול, קורא לה "אֶרֶץ עֲנִי".

2.

מאוחר יותר, מנשה ואפרים זוכים ומקבלים מעמד של שבט בעם ישראל: "אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה בְּרָאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ לִי", מבטיח יעקב. הם לא נולדו בבית יעקב. הם לא בני האימהות הקדושות, ובשונה משאר השבטים, מעולם לא חיו בארץ הנבחרת. כלפי חוץ, הם נראים כמצריים מבטן ומלידה. ובכל זאת, כשמתבוננים כיצד באמת גידלם אביהם יוסף, אלו שורשים הנחיל להם מי שנושא בתואר "משנה למלך מצרים", מבינים שאדרבה, מנשה ואפרים הם אלו שיהיו סמל ודוגמה לעם שנולד לתוך גלות ומעולם לא טעם את טעמה של הגאולה. לדורי דורות יברכו בני ישראל את ילדיהם בכל ערב שבת: "יִשְׁמְךָ אֱלֹקִים בְּאֶפְרַיִם וּבְמְנַשֶּׁה". יוסף אביהם לימד אותם ואותנו, שגם אם הגלות מאירה פנים ומעלה לגדולה, אסור לנו לתת לה להשכיח מאיתנו, מאין באנו ולאן אנו שייכים באמת.

שבת שלום!

לתגובות: israel2meir@gmail.com

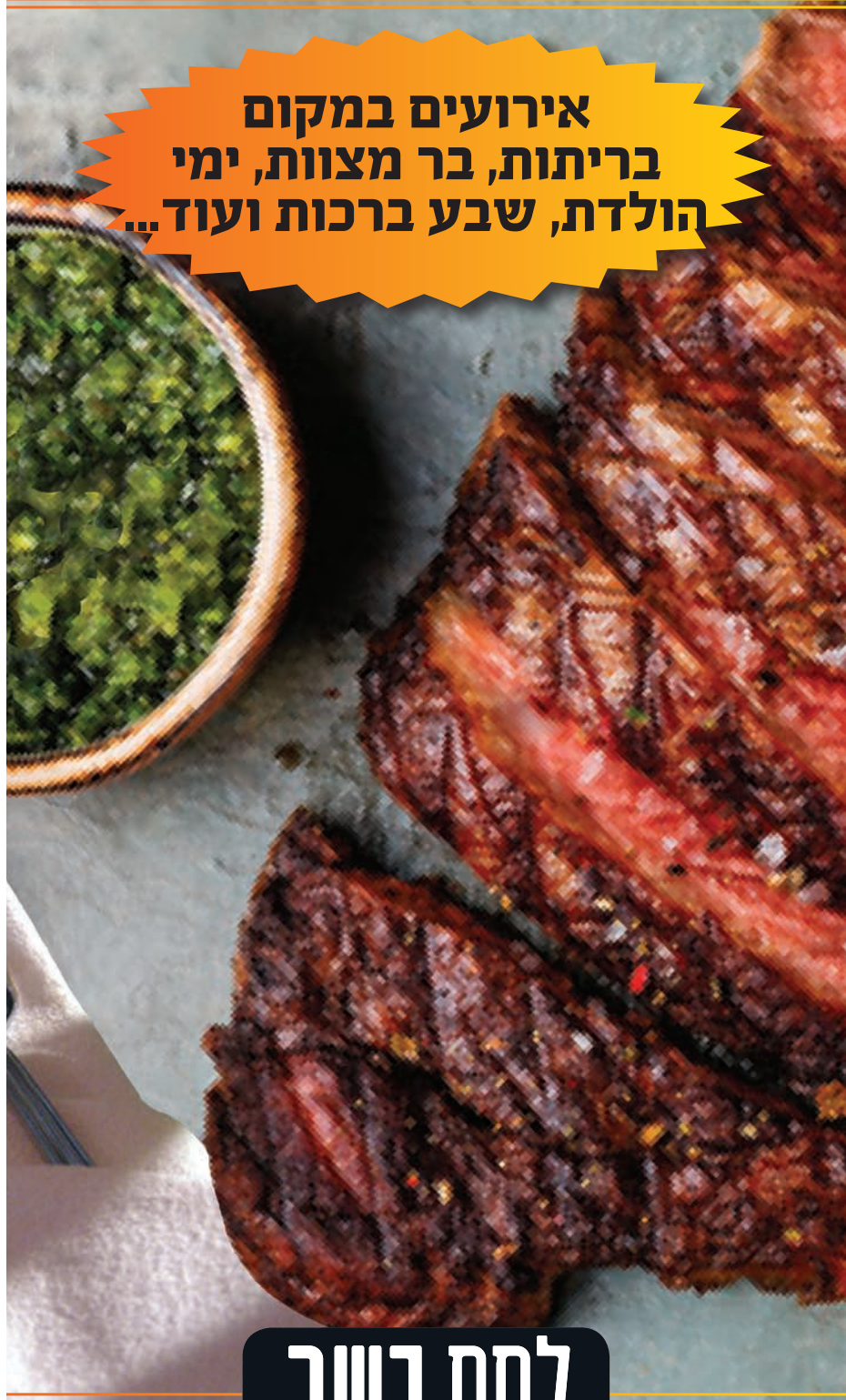
ברכת מזל טוב
חמה ולבבית
נשגב כלפי ידידנו הנכבד
הרב **אריה דרעי** הי"ו
שר הפנים ויו"ר תנועת ש"ס
ולאליהו מברכה ופני אבי
לרגל הולדת נכדו
בן אמו הרב רפאל ברוך פרץ הי"ו
יה"ר שיזכו לגדלו ולחנכו לתורה לחופה
ולמעשים טובים לתפארת המשפחה
מאחלים:
קו עיתונות

לחם בשר

מרינה הרצליה

אירועים במקום
בריתות, בר מצוות, ימי
הולדת, שבע ברכות ועוד...

לחם בשר

≡ Meat and Eat ≡

לחם בשר מרינה הרצליה | 09-8866144
יורדי הים, פינת השונית | קניון ארנה, הרצליה פיתוח
התמונה להמחשה בלבד. ט.ל.ח.

ALWAYS A
BETTER WAY

טויוטה זמיר
סוכנות משנה טויוטה
תרבות שירות אחרת

TOYOTA
EXPRESS SERVICE

**שירות מהיר, עד 60 דקות!
ללא תוספת תשלום!**

100% TOYOTA
חלפים מקוריים, לבטיחות שלך

**הזמנת טיפול - רק בתיאום מראש: 02-6580900
או באתר: www.toyota-zamir.co.il**

טויוטה זמיר ירושלים - סוכנות משנה טויוטה

כנפי נשרים 62, גבעת שאול, י-ם. טל' 02-6580900 | www.toyota-zamir.co.il | תרבות שירות אחרת

גם זו לטובה

התמיכה החריגה שהפגין טראמפ בישראל, נבעה גם מתיעובו כלפי הממשל היוצא המנסה לקבוע עובדות ברגע האחרון, כך שישראל אולי דווקא הרוויחה מההצבעה במועצת הביטחון • מדוע חשיפת המסמכים בפרשת ילדי תימן היא אשליה? • וגם: מילות פרידה מהעורך המיתולוגי

1.

התבהלה שאחזה במדינת ישראל השבוע עם אישור הצעת ההחלטה במועצת הביטחון, היא מוצדקת מאחר והיא בלתי הפיכה, בעלת השלכות עבור המתיישבים ביהודה ושומרון וחושפת לא מעט ישראלים לתביעות בבית הדין הבינלאומי בהאג. אך יש נקודת אור אחת בסיפור שעשויה להיטיב עם מדינת ישראל.

לא סוד כי את ההחלטה שלא להטיל וטו במועצת הביטחון קיבל הנשיא היוצא ברק אובמה שביקש ללכוד בכך שתי ציפורים במכה אחת: גם לסגור חשבון ארוך עם ראש הממשלה נתניהו עמו הוא ניהל מערכת יחסים עכורה בשנתיים האחרונות וגם עם ממשל טראמפ שעל פי כל ההערכות יפעל למחיקת מורשתו בשלל סוגיות בניהם הסכסוך הישראלי-פלסטיני. אלא שנראה כי הפעולות הלעומתיות של אובמה בניסיון לכבול את הממשל הנכנס, מעוררות אנטגוניזם בקרב טראמפ ואנשיו. אנטגוניזם זה עשוי להביא למדיניות טובה בהרבה עבור ישראל.

בסדרת ציורים ביום רביעי האחרון, נקט טראמפ בטון מחבק שספק אם נשמע כלפי ישראל בעשורים האחרונים. "אי אפשר להמשיך להתייחס כבז מוחלט ובחוסר כבוד לישראל", כתב טראמפ שעה קלה טרם נאומו של קרי שנועד גם הוא לתקוף את ישראל. "התחלת הסוף הייתה הסכם הגרעין עם איראן וכעת באו"ם". טראמפ הוסיף והעביר מסר אוהד לישראל: "תהיי חזקה ישראל, 20 בינואר מגיע בקרוב". בתאריך זה כמובן ייכנס טראמפ לבית הלבן.

טראמפ, שהקפיד לכל אורך התקופה מאז הבחירות שלא לתקוף את הממשל היוצא, חרג ממנהגו וכתב עוד: "אני עושה ככל יכולתי להתעלם מההצהרות ומהמחשומים שמציב הנשיא אובמה. חשבתי שחילופי הממשל יהיו חלקים - הם לא". נתניהו השיב להצהרותיו של הנשיא הנבחר וכתב: "הנשיא הנבחר טראמפ, תודה לך על הידידות החמה ועל תמיכתך החד-משמעית בישראל!".

עם כל הציניות שניתן לייחס להצהרותיו של טראמפ שלא ידוע כאחד שעומד במילתו, לשמוע ציטוטים כה אוהדים מנשיא המעצמה הגדולה בעולם, זה דבר משמח על פי כל קנה מידה. למרות שההערכה היא כי הדברים נאמרו גם על רקע תיעובו את ממשל אובמה, המרוויחה הגדולה היא ישראל ששילמה אמנם בהחלטה שאושרה במועצת הביטחון, אך תרויחה מדיניות מקלה לאין עורר מצד

הממשל הנכנס בארה"ב.

2.

השבוע אירעה נקודת מפנה בפרשת היעלמות ילדי תימן: חשיפת הפרוטוקולים מדיוני הועדות השונות בפרשה המחזקים את החשד כי בקום המדינה נעשו פשעים חמורים שהיו הבסיס לטראומה המלווה את מדינת ישראל מאז הקמתה. לצד ההערכה כי אכן בוצע פשע כזה,

זו תחליט על פתיחת התיקים בהתבסס על החומרים שפורסמו וכאלו שטרם פורסמו, הרי שזו תיחשב כפריצת דרך משמעותית במאבקן של המשפחות. אך אילו הממשלה לא תנקוט בפעולה בכדי להגיע לחקר האמת, הרי שצער זה ייחשב כנקודת מפנה ותו לא ובוודאי לא כפתרון התעלומה.

התעלומה הגדולה האופפת את פרשת ילדי תימן טמונה בהיעלמות הקברים בהם נטען באוני האמהות כי ילדיהן נקברו לאחר שחלו ומתו. ממרחק השנים, הפתרון לתעלומה מצוי

ארכיון המדינה בפרשת ילדי תימן

(צילום יונתן זינדל פלאש 90)

רק בהקמת מאגר ד"א ובבדיקות גנטיות לכל משפחה הטוענת להיעלמות ילדיהם. מאגר כזה יאפשר בשנים הקרובות להסיר את הלוט מעל הפרשה המעיבה על העדה התימנית במדינת ישראל.

הראשון שהרים את הכפפה בעניין השבוע הוא חבר הכנסת אורי מקלב שהגיש הצעת חוק להקמת מאגר גנטי למשפחות. במסגרת הצעת החוק יוכלו הורים, ילדים, אחים ובני משפחה נוספים שמצאו כי הם קשורים בפרשה וסבורים שקרוביהם נותרו בחיים, להצטרף למאגר שיוקם במשרד הבריאות ובמסגרתו תבוצע הצלבה למציאת קשרי משפחה. הצעתו של חבר הכנסת מקלב נבונה ומעוגנת הלכתית מצד בתי הדין הרבניים. אילו הממשלה תאמץ את הצעת החוק ותורה להקים את המאגר, ניתן יהיה לומר כי מדינת ישראל קרובה לניקיון הכתם האפל בתולדותיה.

לו יהי.

3.

ידוע הדבר כי שרשרת מורכבת מחוליות. כל חוליה חשובה לכשעצמה, ללא אחת מן החוליות, השרשרת חסרת ערך. אדם הרוצה לשמור על ביתו ולהפיק מן השרשרת תועלת, זקוק לרכוש מנעול איכותי שיחבר בין קצוות השרשרת. ללא המנעול, השרשרת לא תמלא את תפקידה בשמירת ביתו של האדם.

הוצאת עיתון לאור, אינה רחוקה מתיאור זה שקראתם. עד ששורות אלו ואחרות מגיעות אליכם, הקוראים, הן עוברת דרך פתלתלה וארוכה הנפתחת בכתב אשר מלקט את החומר, עורך המשנה המסגן את הכותרת, צוות הגרפיקאיות המעצב את העמוד וכלה בעורך הראשי המעניק את חותמתו למוצר המוגמר. הכתב, עורך המשנה וצוות הגרפיקאיות משולים לחוליות השרשרת. העורך משול למנעול.

אל תהא קלה בעיניכם עבודתו של העורך. על כתפיו מונחת האחריות העצומה של הבאת המוצר המוגמר לידי הקוראים. באם יצוצו טענות על עיצוב הכתבה, תוכנה ובחירת נושא ונשוא הכתבה, יהיה זה העורך שיתן דין וחשבון על כך. באם תצא תקלה תחת ידי אחד/ת מן החוליות המרכיבות את שרשרת מערכת העיתון, העורך ישיב כיצד לא הבחין בכך.

עיתון זה שאתם מחזיקים, כמו גם עיתונים נוספים שתחת רשת 'קו עיתונות דתית', זכו בעשור האחרון לעדנה עת שרביט העורך הראשי הייתה נתונה בידי האמונות של ינון פלח. ההחלטות, ההכרעות, ההאשמות, הביקורות. כולן עברו תחתיו ועל כולן היה אחראי האמור.

בימים אלו פונה העורך, יש שיאמרו – ובצדק – המיתולוגי, לדרך חדשה. שמו יהיה שזור בדברי ימיה של 'קו עיתונות דתית', כל הזכרת שמו מעלה אינטואיטיבית את שם העיתון ומדוריו שנחקקו בזיכרון הקוראים במהלך השנים. באופן אישי, בשנים האחרונות, שמחתי לעבוד לצדו ולהנות מעצותיו ומניסיונו הרב. לתחושותיי שותפים להערכתי כלל עובדי קו עיתונות לדורותיהם ובטוחני כי דרכו החדשה הנפתחת בשבוע זה תהיה לא פחות מוצלחת מקודמתה. רוב הצלחה.

כשעולמות מתחברים...

cafécafé
take your time

לחם בשר
≡ Meat and Eat ≡

קונקורד
משכן האירועים החדש של גוש דן

פרטים בקרוב!

ההוד והדר

כח הדיבור של עם ישראל ניכר בכל ברכה וברכה שאנחנו מברכים, שבכוחה לפעול רבות בעולמות העליונים • את הכח הזה ניסה שרו של עשו להכניע, ובני חשמונאי תיקנו, בימי החנוכה
כח הדיבור של עם ישראל ניכר בכל ברכה וברכה שאנחנו מברכים, שבכוחה לפעול רבות בעולמות העליונים • את הכח הזה ניסה שרו של עשו להכניע, ובני חשמונאי תיקנו, בימי החנוכה

(צילום: פלאש 90)

את הכח שניסה שרו של עשו להחליש, תיקנו בני החשמונאים בימי חנוכה

ברכה תמורת כסף? והוא הביא את דברי הגאון במשלי שברגע שמקיימים מצות צדקה יש כוח לברכה לחול ואני הרי מבקש כסף עבור בני תורה עבור הישיבה (מוסף קודש יתד נאמן, תשע"ב).

בספר "נעימת החיים" (ענייני שידוכין ונישואין) מביא (בעמ' שנ"ו) בשם הספר "דבש השדה" את הדברים הבאים:

"בשעת השמחה יש כח בידי בעל השמחה לברך ולהשפיע הכל. כי נתלבש בו אליהו (שעליו נאמר איש פקיד על כל בשורות טובות). וכמו שמצינו בסרה בת אשר, אשר נחפזה לבשר ליעקב על דבר המצאו של בנו יוסף הצדיק, ויעקב בגודל שמחתו בירכה שתחיה לעולם, ונתקיים בה כדאיתא במדרש (ראה תרגום יונתן בראשית מ"ו י"ז), שנכנסה בחייה לגן עדן ולא טעמה טעם מיתה כלל. וכן מצינו במדרש אצל דוד המלך שכאשר אמר לבת שבע אם שלמה כי בנה ימלוך, התרגשה ואמרה לו (מלכים א' א' ל"א) "יחי המלך דוד לעולם" וברכתה נתקיימה בו כדאיתא (ר"ה כ"ה ע"א): "דוד מלך ישראל חי וקיים".

זהו אפוא הכוח הגדול היופי הנדיר המשלב חומר ורוח בעולמו של הקב"ה. ומובן מדוע בקש שרו של עשו לנשל אותנו מהתופעה, כאשר היא חוסנו וחוזקו של עם ישראל עד היום כביכול "נעשים שותפים לקב"ה במעשה בראשית" ובימי החנוכה ברוב רחמיו וחסדיו הוחזר לנו יופי נשגב זה. על כן כל מה שנותר לנו לעשות בחנוכה להודות, להלל, ולברך!

מקום לחשוב על סגירת המוסד?"

"וישלחו את רבקה וגו' ויברכו את רבקה ויאמרו אחותינו את היי לאלפי רבבה. ר"ב ור' לוי בשם ר"ח בר חנינא: מפני מה לא נפקדה רבקה עד שהתפלל עליה יצחק? שלא יהיו אומרים אומות העולם תפלתו עשתה פירות, אלא ויעתר יצחק לנוכח אשתו" (מדרש רבה פרשת חיי שרה).

לומד מכאן הגר"ח זייציק בספרו "אור חדש" (פרשת נשא) וז"ל: "עד כמה מגיע כח ההשפעה של הברכה, ואפילו ברכת הדיוט או של אדם פחות ורע כמו לבן הארמי, עד שהיו צריכים ממש לשינוי הטבע, לעצירת כח הלידה של רבקה, הכל כדי למנוע את ההשפעה של ברכת לבן ואחיותיה של רבקה... הברכה נתונה מאת הבורא ויצור האדם שיצרו כדמותו וכצלמו, ואם רק מתעורר באדם הכוח האמיתי והאהבה העליונה הטבועים בלבשו ובצלם האלוקים שבו – אזי כח הברכה חזק מאד".

הגאון רבי ישראל גנס שליט"א, ששנים רבות היה שכנו של הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל סיפר: ראינו אצלו רבות את ה"צדיק גוזר והקב"ה מקיים". ראינו לא פעם שבאו זוגות שלא נפקדו והיה מבטיח שיפקדו. לא מברך אלא מבטיח. שאלתי אותו מהיכן יש לו את כוח הברכה, ואמר לי ששמר על פיו מילדותו. תמיד הוא בקש במעמד הברכה שיתנו צדקה. פעם תמהתי בפניו: האם זו

בספרים הקדושים מובא בשם האר"י הקדוש כי על ידי בני חשמונאי נעשה תיקון ל"הוד" שנפגם ע"י שרו של עשו במאבקו עם יעקב.

לבטח דיבורים אלו שייכים לתורת הסוד ואין לי בהם הבנה, אולם בספרי בעלי המוסר והחסידות העוסקים בשורש ימי החנוכה הסבר מקורי ומיוחד לדברים נשגבים אלו.

הוד הוא יופי. הביטוי "יפה" קיים כהגדרה של כל דבר המורכב מניגודים שונים אשר באיחודם למרות הכל משתקפת תמונה המושלמת ב"יופיה"!

המלאך – שרו של עשו בקש להכניע את ה"יופי" של עם ישראל באותו מאבק, ומצער במעט הוא הצליח כפי שנאמר: "ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו", והתיקון לכך היה בימי החשמונאים.

מהו אותו "יופי" אשר בקשו אויבינו לקחת מאתנו? מהו סוד כוחו? נבקש להבין.

"זהו עניין הברכה לו יתברך בכל הברכות והתפילות... שזהו רצונו יתברך מטעם כמוס איתו יתברך שנתקן ונייחד ע"י הברכות והתפילות הכוחות והעולמות העליונים", נפש החיים שער ב' פרק ד'.

דבריו הקדושים של רבי חיים מוואלוז'ין עוסקים בהשפעות הגדולות שמשפיע כל אדם בעת אומרו ברכה מכל סוג. לעיתים – כך נדמה – הברכות הנן אך ורק סוג של תשלום ואפילו הודאה לבורא יתברך ואין הרגשה ליותר, אולם הדברים הנ"ל ממחישים את כוחה של העצום של הברכה.

זהו המיוחד והמיוחד את עם ה'. בני אדם, בשר ודם, המסוגלים בהבל פיהם לחרוץ גורלות בעולמות רוחניים. השילוב הבלתי אפשרי הזה הוא "יופי"!

וכך מסופר בספר "נוטרי אמן": שנים מספר עסקו הגר"ח חיים אהרון טורצין והגר"ר מרדכי אפל בניהול בית חינוך – לילדי עולים חסרי משפחה, וכן לילדים ממשפחות שבורות הצריכות סיוע ועידוד רוחני וגשמי, כשיוזם הרעיון והעומד על גביהם הוא מרן הגרי"ז זצ"ל. עמל רב השקיעו הם בטיפוח בית חינוך זה ובבנין רוחניות הילדים, אך ברכה בעמלם לא זכו לראות, והפירות שהוציא המוסד לא היו כלל וכלל ביחס להשקעה.

היאוש אחז את הרבנים הגר"ל, ובמר לבם פנו למרן הגרי"ז זצ"ל, וסחו לפניו את גודל הקשיים בניהול המוסד, כשזמן רב הם מקדישים להצלחת חינוך הילדים ובנוסף גם מוציאים כסף רב לתחזוקה, אך אינם זוכים לראות ברכה בעמלם, ואין לכאורה הצדקה להשקעה זו, כאשר בסופו של דבר הילדים אינם הולכים למקומות תורה, כמצופה.

השיב להם הגרי"ז: "אילו הייתם יודעים מהו גודל החשיבות לזכות ילד יהודי לומר פעם אחת ברכת שהכל! וכמה הצלחה טמונה בהישג זה שמברך לה' יתברך, לא היה עולה אפילו הרהור קל בלבכם על סגירת המקום! לכו תראו ב'נפש החיים'", אמר להם הגרי"ז, "כמה גדולה פעולתה של ברכה אחת בעולמות, ומכיוון שאתם מצליחים על כל פנים להביא ילד יהודי לומר ברכה, מה

2016

2017

8 ימים אחרונים
למחירי סוף שנה

רק בלוינסון:

כל הרכבים יד 00 - אתה הבעלים הראשונים! 👍

החזרים חודשיים בהתאמה אישית החל מ600 ₪ לרכב חדש 👍

ריבית נמוכה במיוחד! 👍

קונים ב-2016 ומקבלים רישוי 2017 👍

רח' עלי הכהן 1, פינת בר-אילן, ירושלים
פקס: 02-586-2002, דוא"ל: levinsoner@gmail.com

076-54-12-123

100% מימון
ללא מקדמה

"אבל"; חבל...

יש דרך להעביר ביקורת על הילד, וזו לא זאת המסיימת כל משפט על הילד ב"אבל" וגם: זו הדרך החכמה להתמודד מול הסביבה עם המצוקות והמוגבלויות שלנו

צילום: מנדי הכטמן, פלאש 90

לדעת להתמודד מול הסביבה, גם בילדות וגם בבגרות. תלמוד תורה

ילד שמן היה מכריז לפני כולם: פנו דרך, הגדול מכולם מגיע. אני, כילד צעיר, סבלתי מהצקות מחברים שצחקו על צורת ההליכה שלי. אני זוכר איך הייתי מתחבא מאותו ילד שנהג לחקות את צורת הליכתי. יום אחד המורה ראה שאני מתחבא ושאל אותי מדוע. סיפרתי לו שיש כאן ילדים שצוחקים על צורת ההליכה שלי. הוא יעץ לי: כשהם מתחילים לחקות אותך, תחקה אתה אתה את עצמך אבל בצורה הכי בולטת שאפשר לעשות. זו הייתה עצה גאונית. ברגע שהם ראו שאני לא מתבלבל מהחולשה שלי, הם כבר לא יכלו לצחוק עלי. הייתי חזק עם החולשה. עמדי מאחוריה ולא התביישתי בה. כשאדם מתייחס למום של עצמו בידידות, הוא נשאר מכובד בעיני עצמו למרות המום. וגם הסביבה תקלוט אותו כך. יום אחד נסעתי לקברי צדיקים, כשלידי ישב אדם בריא כאולם... הוא סיפר לי באגביות שתמיד כאשר הוא מזמין מקום נסיעה הוא מתנה את השתתפותו בכך שהוא יישב במקום בו יש כיסא אחד. "פשוט בגלל המימדים שלי אני לא רוצה לגרום לאי נעימות לצד השני"... הוא סיפר בנינוחות. כ"כ נהניתי לראות את ההשלמה העצמית שלו. "ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם". באותה צורה בה אנחנו מסתכלים על עצמנו כך רואה אותו הסביבה. "אם הוא כ"כ מרגיש מעצמו חכם ומדהים, אולי באמת יש בו איזה דבר נסתר. בעצם נראה לי שיש בו באמת משהו מיוחד"... הרי ככה מתחתנים... לסיכום: "משפטי אבל" עם סימות חיובית בונים את הילד. הצבת גבולות עם ילד מתמודד: נתחיל בשיקוף של הקושי, ונסיים בהעצמה אמיתית. כשנלמד להשלים עם חיסרון או מגבלה ונכיר בכוחות שקיבלנו, נקבל יחס מעריך גם מהסביבה. שמחה ונחת!

וחסר גבולות, מה שגרם לקינאה עזה מצד האחים. דבר נוסף שהעצים את הבעיה, היה אחי הקטן שהיה בעל הפרעת קשב וריכוז. האח הקטן הרבה להציק לגדול. הסברתי לאותה אמה שהילד הגדול אכן מתמודד כל חייו עם סבל שגם נראה כלפי חוץ, וכדי לתת לו כלים לגדול מהסבל היא צריכה לעודד אותו כל הזמן ולציין באוזניו כמה היא מעריכה אותו על כל מה שהוא כן עושה. אחד הדברים החשובים מאוד שראיתי מניסיוני, הוא שכשרוצים לבקש מילד מתמודד או מתקשה בקשה, כדאי מאוד להקדים וליצור אצלו פרדוקס: "תראה, אני רואה כמה קשה לך ואתה חלש, אז באמת קשה לי לבקש ממך, אבל תדע שכאשר אתה עושה משהו קטן זה לא מובן מאליו. אני מאוד מעריך זאת". ולא לשכוח לציין זאת באוזני הילד אחרי ש"תפסנו" אותו עושה משהו. "כ"כ קשה לך לקפל כביסה ולמרות זאת קיפלת שלושה בגדים. וואו, זה ממש מדהים!" לגבי הצבת גבולות, כשילד סובל יש להשתמש ב"משפטי אבל" נכונים. "אתה מפריע ומשתולל אָכָל קשה לך, אתה מתמודד", או "אתה באמת סובל, אבל עוד תראה כמה אתה תגדל מכל ההתמודדות הזו. אתה עוד תהיה מרצה על התמודדות עם מחלות עור. אתה תראה את השליחות שתהיה לך לספר לכולם 'היה לי קשה אָכָל התמודדתי'". כשילד מתמודד עם חריגות כלשהי במראה או בעניין בריאותי, זו הדרך להעצים אותו. בחוגים לאינטלגנציה רגשית אני מספר לילדים את הסיפור על הילד שהיה שמן מאוד ולאן שהלך צחקו עליו כולם, אבל הילד הזה החליט שהוא לא נשבר, הוא מתחשל. כל עלבון שניסו לעלוב בו, הוא שמר בתור הוכחה לכך שהוא חזק. הנה, כבר ניסו לפגוע בי חמש מאות פעם אָכָל לא נשברתי. וככלל, אני מלמד ילדים, דברו אתם על עצמכם, על החולשה שלכם, עוד לפני החברים. כשהם יראו שאתם חזקים ולא מתבלבלים הם לא יוכלו לפגוע בכם. אותו

ניסוי חברתי קצר: אתם אנשים מדהימים. מביני ענין ואינטליגנטים, אָכָל חבל שיש לכם חשיבה קצת מקובעת. איך זה בתור מחמאה? כן עבורכם. נסו לקרוא שוב את השורה הראשונה כשהמשפט מיועד עבורכם. איך זה? נחמד, אָכָל מותרים על הכבוד. למה? מה הרס את כל המחמאה? ה"אבל". כמה פעמים הורים שמשתדלים להבין את הילד אומרים משפטי "אבל" למיניהם. אתה ילד מקסים, אבל כל הזמן צועק, או "כל הכבוד שסדרת את כל הבית כולל ניגוב אבק, אבל כל הכביסה הלא מקופלת שדחפת שם בארון, מה איתה בדיוק?" עם איזה מסר הילד נשאר? פְּמוֹכָן, עם הסיומת של המשפט שאומר בעצם אתה טוב נחמד, אָכָל... הורים באסיפת הורים יושבים דרוכים מול המורה שמתחיל את רשימת השבחים על ה"תכשיט" שלהם, ולאורך כל התשבחות הם מבחינים במנגינת האָכָל המתנגנת. נו, עזוב אותי ממחמאות, שורה תחתונה, מה הבעיות? רק אל תמרח אותי, אל תרים אותי לאיגרא רמה של מחמאות כדי לדחוף אותי אח"כ לבירא עמיקתא של כל הבעיות. אז מה? לא לומר מחמאות? ככה? רק רשימת תקלות מאובחנות? ודאי שלא. שינוי קטן בסדר המילים מאפשר לנו גם לתת את התמונה מכל צדיה וגם להשאיר את הטוב והעוצמה לאדם שמולנו.

כשאברהם אבינו הגיע לארץ ישראל, כותב הפסוק שהוא התחיל בנגב, כיון שדרך הסוחרים שמראים קודם את הסחורה הפחות משובחת שלהם. גם אנחנו נתחיל לציין בתחילת המשפט את הדבר שפחות נחמד לשמוע, ואז יגיע האבל עם אמירה חיובית.

"אתה רב היום המון עם אחיך, אבל אתה ילד מקסים". "אתה קצת מקובע, אבל מבין ענין ואינטליגנט".

פנה אליו חבר שעסק בחוגי ספורט לילדים. הוא סיפר לי שהוא נוהג לערוך מופע חינוך בתחילת כל עונת רישום כדי להביא נרשמים פוטנציאליים. בסוף המופע מסתובבים אנשי הרישום תוך הקהל ומפתחים שיחה עם הצופים. בין היתר הם שואלים אותם האם הם נהנו ומבקשים מהם גם להשמיע ביקורת בונה על המופע. למרות שרוב האנשים ציינו את הנאתם מהמופע, לא היה כמעט רישום בסוף הערב. אותו אדם שאל אותי מה לדעתי הפתרון. אמרתי לו שישנה את סדר השאלות. קודם ישאל את האנשים מה לדעתם טעון שיפור, ואח"כ ישאל אותם ממה הם נהנו. ההבדל היה מדהים. אם בסוף כל ערב היו שלושה נרשמים בסוף הדברים במה נהנו, אחר שיינו את סדר השאלות והצופים ציינו בסוף הדברים מה נהנו, ההרשמה הכפילה את עצמה לארבעה עשר נרשמים!

חברים, גיליתי כאן פנטז, והוא לא רשום. כל הזכויות שמורות לכל מי שישתמש בו: לסיים בטוב. בשבח. במילים יפות. זה הרושם שהילד יקח מאיתנו. זה יהיה הדיבור שלו עם עצמו. אני ילד טוב, אני ילד מקסים, אני אדם מבין.

אחד הכלים בהצבת גבולות הוא משפטי "אָכָל" מסודרים נכון.

פנתה אלי אמה לילד שמתמודד עם מחלת עור קשה. הילד סובל כבר מגיל ינקות, וכל היחס אליו היה מתחשב

רשת מרכז הרהיט

לרגל הפתיחה סניף חדש (בעלות חדשה) - סניף עודפים

כל החנות עד 70% הנחה

חיסול
עודפים!

כל
הקודם
זוכה!

ספריה סנדוויץ' 4 דלתות + ויטרינה
רק 2,599 ₪

מיטות נוער / ספפה
רק 1,499 ₪

נפתח
למיטה

סלון בד פינתי
רק 2,499 ₪

**מבצע
מטורף!!**

סלון 3+2
1,499 ₪ בלבד!

חדרי שינה
רק 2,499 ₪

עץ
מלא

שולחן נפתח
החל מ- 3,490 ₪

סניף בני ברק ז'בוטינסקי 100

03-6165301

סניף אור יהודה
יוני נתניהו 5

סניף ראשון לציון
סחרוב 8

איש וביתו

לא מובן איך עמישראל לא שומע לעצות של ראש הממשלה, על מה כבר יש לבזבז את המשכורות המנופחות שמרוויחים פה בישראל, הרי המחייה פה בזיל-הזול, ומי מאיתנו לא יושב בסוף החודש, ושובר את הראש בשאלה, איך אני שורף את ה-20,000 שקל המיותרים שנשארו ו גם: כמה מילות פרידה מעורך וחבר

(צילום: יוסי זמיר פלאש 90)

אפילו איך בדיוק מבטאים "פלאח". מכיוון שבשנותיי היותר צעירות, וגם אח"כ, עד שהתחלתי לעסוק יותר בתחום, לא ממש השקעתי בקניית עיתונים, או בהשאלתם משכני, "השבוע בירושלים", של "קו עיתונות", היה העיתון הכמעט-יחיד שקראתי בקביעות (בימים שהעיתון לא הגיע לתיבת דואר, הייתי טורח לעלות עד לגל-פז ופיצוחי גן עדן בגאולה בשביל להביא עותק), כך שהעיתון בכלל וינון בפרט, היו בהחלט מאלה שגם חיברו אותי למקצוע העיתונות וגם לכתיבה, לסגנון ולאקטואליה. הקשר הווירטואלי הזה, שבהחלט הייתה לו תרומה לבחירה שלי להיות עיתונאי, הפך לאמיתי לפני כמה חודשים, ואז גם גיליתי שכמה שהוא יותר מוכשר בכתיבה ובתקשורת, היחס החם, הכבוד, האזנה קשבת אפילו לבחור הצעיר והחדש (והחצוף, תאמינו לי), זה משהו שמאוד קשה למצוא בכלל, ובפרט בתחום שלנו, עמוס התחרות והאינטריגות. כעורך ראשי, הוא ידע להקשיב בכבוד וגם להסכים ולשנות את דעתי. כעורך הראשי, הוא גם דחף אותי לכתוב טור אישי קבוע. עודד, כיוון, לימד מהניסיון וגם ביקר בציניות משובחת מתי שצריך. אז ינון, הרבה תודה ולהתראות.

מפרסם פעם אחר פעם, את ההבטחות שלא קוימו, הצעדים הלא ממש מועילים שננקטים, הטעויות שהרסו גם את שברירי ההזדמנויות ואפילו אמירה של בכיר המעורה בנושא שטוען שהח"כים החדשים, לא באמת רוצים להשיג את הפתרון. וחבל. כי בינתיים איש עוד לא גר בנאום חוצב להבות, ואף אחד לא בנה בית בהודעה לתקשורת.

הטור הזה מתפרסם בגיליון כל ישראל האחרון שבעריכת עמיתי וידידי ינון פלאח. ואני והטור חייבים לו רבות, אולי הרבה יותר ממה שהוא יודע. ההיכרות האישית ביני לבין ינון איננה ארוכה בכלל, עד לפני שהצטרפתי למערכת 'קו עיתונות', בראשית חודש אייר תשע"ו, לא הכרנו יותר מדי האחד את רעהו. אבל ההיכרות שלי, עם ינון פלאח הכותב, היא ארוכה מאוד ומתחילה עוד כשהייתי ילד בתלמוד תורה, שבבוקר בדרך ללימודים בימי רביעי, שולף מהתיבה את "השבוע בירושלים", ומיד מדפדף לטור השנון של איזה אחד בשם "ינון פלאח", עם השאילתה והשורות סיום, והתובנות המרתקות, וההערות הציניות והכתיבה השנונה. אז עוד לא ידעתי

ביום שני השבוע התייצב ראש הממשלה בנימין נתניהו במעלות תרשיא, בטקס השקת התכנית לפיתוח הצפון, וניפק ככה בחינם, כמה עצות נדל"ניות ואפילו הטיפ מוסר. "לפני כמה שנים, ואתם חבריי השרים זוכרים את זה, אנחנו אמרנו, ואני אמרתי בדרום, 'תקנו דירות - לא רק בבאר שבע, תקנו דירות גם בדימונה, בירוחם, תקנו דירות'. יש כאלה ששמעו, ועשו, ויש כאלה שלא עשו", נאום הגבר בעל הדירות וחצאי הדירות. כששמעתי את זה, נזכרתי כלילה ההוא. הייתי אז עוד בחור בשיבה, ובדיוק ישבתי בחדר אחרי סדר שלישי, וחשבתי לעצמי מה לעשות עם המיליון וחצי שקל ששוכבים לי בכנק, ובדיוק שמעתי את נתניהו מדבר ומייצע לכולם לקנות דירות. שקלתי לשמוע לעצתו של האיש, בכל זאת בכלכלה הוא מבין, אבל אז החלטתי שלא, והשקעתי את כל הכסף במניות של חברת צוללות, חבל שלא השקעתי בחברה גרמנית. באמת לא מובן איך עמישראל לא שומע לעצות של ראש הממשלה, על מה כבר יש לבזבז את המשכורות המנופחות שמרוויחים פה בישראל, הרי המחייה פה בזיל-הזול, ומי מאיתנו לא יושב בסוף החודש, ושובר את הראש בשאלה, איך אני שורף את ה-20,000 שקל המיותרים שנשארו.

עכשיו זה לא שאפשר להגיד על ביבי שהוא מנותק, הרי מי כמוהו מבין את מצוקת הדיור, ואת הסיט בלעבור דירה. עד היום הוא לא התאושש מהטראומה של המעבר ממעון ראש הממשלה בבלפור לחדרון במלון שרתון ומשם לצריף בקיסריה. ורק שתבינו, שזה היה עוד לפני ששרה הצליחה להעביר כל מיני רהיטי גן מבבלפור לקיסריה, מסכנים בטח ישבו על הרצפה בחצר.

אני לא כלכלן, מומחה או סתם "מייבין", ואני לא ממש יודע את כל הסיבות לעלייה הבלתי נגמרת במחירי הדיור ולמה כלום לא עובד ומה צריך לעשות שבוודאות יאפשר דירה לכל זוג צעיר. אבל בשביל זה בדיוק יש חבורה יותר מדי גדולה של אנשים, שאנחנו משלמים להם משכורות מכובדות, והם כן אמורים לדעת, והם בעיקר אמורים גם לעשות משהו אמיתי בנידון, ולא רק לחלק עצות לאנשים.

את חודשי החורף בשנה שעברה ביליתי בחיפוש אחרי דירה להשכרה בעיר הקודש והמקדש. בגדול, זה סוג של כפרת עוונות על כל הגלגולים שהיו ושהיו עד סוף כל הדורות. לא אלאה אתכם בכל מסכת החיפושים שהתפרשה על פני עשרות דירות, כשכמעט מדי ערב יצאתי עם רעייתי ועם אבא, לחפש את הארבע קירות הראויים למגורים. ושלא תבינו לא נכון, אם הייתם רואים את קופסת הגפרורים שבה בילינו את ה"שנה

כאן גרים בכיף? "דירה" בחניון ירושלמי

ראשונה, הייתם מבינים שלא חיפשתי איזו דירת חלומות, פנטהאוז עם ארבעה כיווני אוויר ורצפת בהט ושש.

אבל עדיין לגור בחניון שלוש קומות מתחת לאדמה, בדירה מכוסת עובש, בחדרון שהחלון היחיד בו נמצא בגובה פני כביש סואן ועומס פיה, או במעלה 5 קומות מדרגות תלולות ומסולסלות ששום עגלה לא יכולה לצלוח, ועוד לשלם על התענוג הזה 3,000 שקל, זה לא משהו שנראה לי הגיוני.

איך אמרתי אז, לחברים ששאלו איך מכל החיפושים לא נמצאה דירה אחת – או שהיא קטנה מדי, או שהיא גרועה מדי, או שהיא יקרה מדי.

והשילוב של דירה שיכולה להכיל זוג עם ילד-שניים על עריסותיהם, עגלותיהם ושאר חפציהם, שהיא גם ברמה מינימלית סבירה למגורי אדם מן היישוב, וגם במחיר שגם מי שלא מתעסק בהרצת מניות יכול לעמוד בו – זה משהו שקצת נדיר למצא במחוזותינו.

בחודשים האחרונים החלו חברי סיעת יהדות התורה להעלות שוב את מצוקת הדיור על ראש שמחתם, זה צעד חשוב ומבורך, אבל משום מה אני חושש שכמיטב המסורת, העסק יתקע איפשהו בוויכוחי סמכויות וקרדיט (מה שכבר קרה), ותוצאות גדולות לא ממש נראה. פרשן הבית של 'קו עיתונות' אבי בלוס,

סופרהום TOYS

מחירים מטורפים
לחג החנוכה

פתוחים במוצ"ש בקרוב!

משחק המגנטים הנמכר בעולם! 119 חלקים

כנפי נשרים 64 ירושלים · 02-991-2221 שעות פתיחה: ימים א' - ה' 9:00-21:00, יום ו' 9:00-13:00

ההחלטה

גוההליות

עד לרגע האחרון הופעלו לחצים כבדים על המדינות החברות במועצת הביטחון של האו"ם שיתנגדו להצעת ההחלטה ההופכת את ההתנחלויות לבלתי חוקיות, אך הכישלון היה צפוי מראש: ארה"ב לא הטילה וטו וההחלטה אושרה ברוב של 14 מדינות ➔ החשש: ההשלכות אולי לא מידיות, אך כעת ישראלים רבים יהיו חשופים לתביעות בבית הדין הבינלאומי בהאג ➔ התגובה: ישראל הגיבה בקו תקיף כנגד המדינות שהצביעו בעד ההחלטה: שגרירים הוזמנו לשיחת בירור, פגישות עם ראשי ממשלות בוטלו וסיוע למדינות הופסק ➔ ההאשמה: על פי פרוטוקול דיון בין נציגים אמריקנים לנציגים פלסטינים עולה כי ארה"ב עמדה מאחורי הצעת ההחלטה שכוונה כנגד ישראל ➔ המומחים ליחסי ארה"ב-ישראל מדברים

ברוך ברגמן

ביום חמישי בשבוע שעבר, שורה אופוריה בקרב הדרג הדיפלומטי במדינת ישראל. הצעת ההחלטה שערכה על חוקיותם של ההתנחלויות ביהודה ושומרון, נמשכה בידי הנציגות המצרית במועצת הביטחון של האו"ם שקיבלה הוראה מצד נשיא מצרים עבד אל פתח א-סיסי לדחות את ההצבעה. לדחייה הייתה משמעות רבה מאחר ובשבועות הקרובים יתחלף השלטון והחשש מאי הטלת ווטו אמריקני על ההצעה יחלוף מאחר והנשיא הנבחר דונלד טראמפ הודיע כי יטיל ווטו על הצעות דומות.

יממה לאחר מכן, דקות אחדות לפני כניסת השבת, תחושת האופוריה התחלפה בלחץ אטומי מאישור הצעת ההחלטה על ידי המדינות החברות, זאת לאחר שהמדינות החתומות על ההצעה, הודיעו כי יעלו אותה להצבעה בליל שבת. המדינות – ניו זילנד, סנגל, מלזיה וונצואלה – החליטו ברגע האחרון על העלאת ההצעה.

מכאן, החלה הספירה לאחור. אל משרד החוץ הוזעקו הבכירים בכדי לנסות ולהפעיל לחץ על המדינות האמורות במטרה להביא לדחיית ההצבעה, לפחות עד כניסתו של טראמפ לשלטון, או אז ברור כי הוא יורה להטיל ווטו. ניו זילנד הייתה באותן שעות תחת מכבש לחצים ישראלי כבד. ראש הממשלה בנימין נתניהו טלפן לשר החוץ הניו-זילנדי מורי מקולי. בשיחה הקשה שהתקיימה בניהם אמר נתניהו לשר החוץ: "זו החלטה שערווייתית. אני מבקש שלא תתמכו בה ולא תקדמו אותה".

על פי הדיווחים, נתניהו אף איים על שר החוץ הניו-זילנדי והבהיר כי "אם תמשיכו לקדם את ההחלטה זו תהיה עבורנו בבחינת הכרזת מלחמה. זה יביא לקרע ביחסים ויהיו לכך השלכות. נקרא לשגריר שלנו בחזרה לירושלים". מקולי לא קיבל את דבריו של נתניהו והשיב: "ההחלטה הזו תואמת את המדיניות שלנו ואנחנו נקדם אותה".

אלא שכל המאמצים לדחות את ההצבעה עלו בתוהו. וכשעלה הבוקר בניו יורק, ההבנה בישראל הייתה כי הפור נפל וכי לא ניתן יהיה למנוע את התבוסה. וכך היה, ההצעה עלתה, 14 המדינות החברות במועצת הביטחון הצביעו בעדה וארה"ב, שבאופן מסורתי מטילה ווטו על הצעות הפוגעות בישראל, נמנעה מהצבעה.

ריבונות בספק

בכדי להבין את ההחלטה והשלכותיה, יש לחזור שנים אחורה, לשנת 1967. אז כבשה מדינת ישראל את הגדה המערבית מידי ירדן במלחמה שכונתה 'מלחמת ששת הימים'. בסיום המלחמה שהייתה רצופה בניסים גלויים, התברר כי ישראל כבשה מידי סוריה את רמת הגולן וחלק מרכס החרמון, מידי ירדן את שטחי יהודה ושומרון, כולל מזרח ירושלים והעיר העתיקה ומידי מצרים את חצי האי סיני, מצרי טיראן ורצועת עזה.

במרבית השטחים הפגניה מדינת ישראל ריבונות כבר לאחר המלחמה, כך שהוכרו על ידי מדינות רבות כשטח מדינת ישראל. בחלקם, כמו חצי האי סיני, רצועת עזה ומצרי טיראן, בחרה ישראל להשיב לערבים. השטח היחיד בו לא הציגה ישראל עמדה אחידה במשך עשרות השנים מאז המלחמה, היה שטח יהודה ושומרון שנכבש כאמור מידי הירדנים. לוואקום הבלבול המדיני אודות ריבונות השטח, נכנסו המתנחלים שכשנה לאחר המלחמה הקימו ביהודה ושומרון מאחזים שלימים הפכו לערים ויישובים. כיום, מתגוררים בהתנחלויות ביהודה ושומרון למעלה מ-400,000 תושבים, וכ-375,000 יהודים במזרח ירושלים. מספר שיא של כל הזמנים.

אלא שדווקא הקמת ההתנחלויות, בניגוד לסיפוח מזרח ירושלים וכיבוש רמת הגולן, זכתה להתנגדות חריפה מצד מדינות העולם. עצרת האו"ם הצהירה פעמים רבות כי ההתנחלויות מנוגדות למשפט הבינלאומי. בשנת 1977 נפלה ההחלטה הראשונה שהתקבלה בנוגע להתנחלויות בה הם הוגדרו כפעולה בלתי חוקית. 3 שנים לאחר מכן, בשנת 1980, קבלה העצרת הכללית החלטה חריפה יותר שקראה לנסיגה ישראלית ללא תנאי מכל השטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים כולל ירושלים, ולמימוש מלא של זכות השיבה. גם בשנת 1995 הצהירה העצרת הכללית שההתנחלויות ביהודה ושומרון ובירושלים הן בלתי חוקיות.

עמדתה של ארה"ב חפפה למעשה באותם שנים לעמדת האו"ם לפיה ההתנחלויות בלתי חוקיות. השינוי בדעתה חל בשנת 1980, אז הזמינה ממשלת ארה"ב חוות דעת משפטית של מומחים מטעמה, בה נקבע, בסופו של דבר, כי ההתנחלויות הינן חוקיות. מאז, על אף שהוגשו הצעות החלטה נוספות במהלך השנים, הן נתקלו בוטו מצד ארה"ב, למעט הצעות החלטה שלא שללו את קיומם של ההתנחלויות. הגדיל לעשות

נשיא ארה"ב לשעבר רונלד רייגן כאשר אמר בראיון לניו יורק טיימס' בזמן כהונתו שההתנחלויות חוקיות. בשנת 2009, שנה לאחר עלייתו לשלטון של הנשיא ברק אובמה, חל שינוי במדיניותה של ארה"ב שעד אז שמרה על עמדות בנושא חוקיותם של ההתנחלויות. באותה שנה התעוררו חילוקי דעות בין ארה"ב לישראל כאשר הראשונה טענה כי המשך הבנייה אינו מאפשר את התחלת מו"מ בין ישראל לפלסטינים. ישראל נענתה וראש הממשלה הורה להקפיא את הבנייה בהתנחלויות למשך עשרה חודשים.

ההקפאה לא השיגה את מטרתה, אך שנה לאחריה, כאשר מועצת הביטחון של האו"ם העלתה להצבעה הצעת החלטה כנגד ההתנחלויות, הייתה זו ארה"ב שהטילה ווטו על ההחלטה, לא לפני שניסתה לשכנע את מגישי ההחלטה לחזור בהם ולהסתפק בהכרזה של יו"ר מועצת הביטחון על אי חוקיותם של ההתנחלויות. בהצעה, אגב, תמכו 14 המדינות החברות במועצת הביטחון. אותם מדינות ספגו בימים האחרונים תגובה דיפלומטית קשה מצד ישראל.

טראמפ נגד האו"ם

ההחלטה שאומצה על ידי מועצת הביטחון של האו"ם אמנם אין השלכות מידיות ולא ניתן יהיה למנוע באמצעותה בנייה בשטחים, אך ההחלטה למעשה מקבעת את הקונצנזוס העולמי כנגד ההתנחלויות ומדרדרת את מצבה המדיני של מדינת ישראל בלאו הכי מצוי בשפל. המנגנון היחיד שיופעל

יוסכם על ידי הצדדים באמצעות משא ומתן". וזאת כאמור, בכדי להביא ליישום פתרון 2 המדינות. "הפסקת כל פעילויות ההתנחלות חיונית להצלת פתרון שתי המדינות. מועצת הביטחון קוראת לנקיטה מיידית של צעדים חיוניים לשינוי המגמות השליליות בשטח, המעמידות בסכנה את פתרון שתי המדינות".

בהחלטה נכתב עוד כי "מועצת הביטחון דורשת להגביר ולהאיץ את התמיכה והמאמצים הדיפלומטיים הבינלאומיים והאזוריים במטרה להגיע ללא דיחוי לשלום כולל, צודק ובר קיימא במזרח התיכון על בסיס החלטות האו"ם הרלוונטיות, מתווה ועידת מדריד כולל העיקרון של אדמה תמורת שלום, יוזמת השלום הערבית ומפת הדרכים של הקוורטט, ולשים קץ לכיבוש הישראלי שהחל ב-1967; המועצה מדגישה בהקשר הזה את חשיבותם של המאמצים הקיימים לקידום יוזמת השלום הערבית, את יוזמת צרפת לכינוס ועידת שלום בינלאומית, את המאמצים האחרונים של הקוורטט וכן את מאמצי מצרים והפרציה הרוסית".

ההחלטה הכתה כאמור בהלם רב את הדרג הדיפלומטי בישראל, אך איש לא צפה את התגובה החריפה בה ינקוט ראש הממשלה בנימין נתניהו שהגדיר את ההחלטה כאבסורד. הוא הורה להחזיר את השגרירים מסנגל ומניו זילנד להתייעצות, מדינות שנמנו עם מגישי ההחלטה. בנוסף הורה נתניהו להפסיק את הסיוע הכלכלי לסנגל שניתן על ידי ישראל וביטל את ביקורו בישראל של וולדימיר גרוסמן, ראש ממשלת אוקראינה, מדינה שהצביעה במועצת הביטחון בעד ההחלטה. ראש הממשלה הורה גם לבטל פגישה עם ראש ממשלת

מועצת הביטחון של האו"ם

בריטניה, תרזה מיי הנחשבת לאוהדת ישראל, אך מדינתה הצביעה בעד ההחלטה.

ביממה שלאחר מכן, משרד החוץ המשיך בקו התקיף אותו נקט בתגובה וזימן 11 שגרירים מבין 15 המדינות החברות במועצת הביטחון, בניהם גם שגריר ארה"ב דן שפירו. לשאר המדינות אין יחסים רשמיים עם ישראל בניהם: ונצואלה מלזיה, סנגל וניו זילנד. במקביל, הורה נתניהו על הפסקת העברת מימון למה שכינה "חמישה מוסדות של האו"ם, שהם עוינים במיוחד נגד ישראל".

להתקפות הצטרף הנשיא הנבחר דונלד טראמפ שעוד בטרם אושרה ההצבעה אמר כי "ארצות הברית צריכה להטיל וטו על הצעת ההחלטה שתעלה במועצת הביטחון. ארה"ב כבר מזמן מחזיקה בדעה כי שלום ארוך טווח בין ישראל והפלסטינים יכול להיות מושג רק דרך משא ומתן ישיר בין ישראל והצדדים הנוספים, ולא ע"י הטלת תנאים על ידי האו"ם. המצב הזה שם את ישראל בעמדה נחותה מאוד במגעים וזה מאוד לא הוגן כלפיה".

לאחר ההצבעה שבה כאמור ארה"ב לא הטילה ווטו, הבהיר הנשיא כי "בכל הנוגע לאו"ם, הדברים ייראו אחרת ב-20 ביוני". יממה לאחר מכן הוא הוסיף ואמר כי "לאו"ם יש פוטנציאל כל כך גדול, אך בשלב זה מדובר במועדון שנועד להפגיש אנשים בשביל שידברו ויכלו. כל כך עצוב".

האשמה: ארה"ב

בישיבת הממשלה השבועית שהתקיימה בבוקר יום ראשון, התייחס נתניהו להחלטה אותה כינה "לא מאוזנת ועוינת

נתניהו בנאומו במליאת האו"ם

**בישיבת הממשלה
השבועית שהתקיימה
בבוקר יום ראשון, התייחס
נתניהו להחלטה אותה כינה "לא
מאוזנת ועוינת ביותר למדינת ישראל".
לדברי ראש הממשלה, מהמידע שיש
בידי ישראל, עולה כי ממשל אובמה יזם
את ההחלטה, עמד מאחוריה, תיאם את
הנוסחים ודרש להעבירה. "זה כמובן בניגוד
מפורש למדיניות האמריקנית המסורתית
שהתחייבה לא לנסות לכפות תנאים של
הסדר קבע, כמו כל נושא שקשור להם
במועצת הביטחון, וכמובן התחייבות
מפורשת של הנשיא אובמה
עצמו ב-2011 להימנע
מצעדים כאלה"**

ביותר למדינת ישראל". לדברי ראש הממשלה, מהמידע שיש בידי ישראל, עולה כי ממשל אובמה יזם את ההחלטה, עמד מאחוריה, תיאם את הנוסחים ודרש להעבירה. "זה כמובן בניגוד מפורש למדיניות האמריקנית המסורתית שהתחייבה לא לנסות לכפות תנאים של הסדר קבע, כמו כל נושא שקשור להם במועצת הביטחון, וכמובן התחייבות מפורשת של הנשיא אובמה עצמו ב-2011 להימנע מצעדים כאלה", דברי נתניהו.

דברים דומים אמר שגריר ישראל בארה"ב רון דרמר שבראיון לרשת CNN טען כי בידי ישראל ראיות ברורות לכך שממשל אובמה עמד מאחורי קידום ההחלטה נגד ההתנחלויות שאומצה ביום שישי על ידי מועצת הביטחון של האו"ם. "נציג את הראיות בפני הממשל החדש בערוצים המתאימים, ואם הם ירצו לחלוק את המידע הזה עם העם האמריקאי הם מוזמנים לעשות זאת", אמר דרמר. לדבריו, ארה"ב לא רק שלא עמדה לצד ישראל באו"ם, אלא למעשה "עמדה מאחורי ההתנפלות על ישראל באו"ם. זה היה יום עצוב ופרק מביש ביחסי ישראל-ארה"ב".

עם זאת, סגן היועץ לביטחון לאומי בבית הלבן, בן רודס, הכחיש השבוע את הטענות של ממשלת ישראל ואמר כי ההחלטה נוסחה וקודמה על ידי מצרים וארה"ב החליטה להימנע בהצבעה כיוון שנוסח ההחלטה שיקף את עמדתה בנושא ההתנחלויות. רודס ציין כי הבית הלבן היה מאוכזב מהתגובה החרیפה והאישית של לשכת ראש הממשלה נגד הנשיא אובמה, במיוחד לאור התמיכה והסיוע הביטחוני חסר התקדים שממשלו העניק לישראל במהלך שמונה שנות כהונתו.

למרות ההכחשות, נראה כי לטענות הישראליות יש על מה להסתמך. אתר מצרי פרסם השבוע פרוטוקול של פגישת תיאום שהתקיימה בין מזכיר המדינה האמריקאי ג'ון קרי והיועצת לביטחון לאומי סוזן רייס לבין משלחת פלסטינית בראשות סאייב עריקאת. הפגישה, שהתקיימה בתחילת החודש בווינגטון, עסקה כאמור בנושא הצעת החלטה כנגד ההתנחלויות ובמהלכה הובהר לנציגים הפלסטינים כי ארה"ב תשתף עמם פעולה אם הצעת ההחלטה תהיה מאוזנת לטעמם.

בפרוטוקול הדיון נכתב כי "הורינו לנציגת ארה"ב באו"ם לעמוד בקשר עם הנציג הפלשטיני ריאת מנסור בהמשך הדיון בין בכירי ממשל אובאמה לבכירים הפלשטינים, דנו המשתתפים באפשרויות הניצבות בפני נתניהו עם כניסתו של טראמפ ללשכת הנשיא. לפי תוכן הפרוטוקול אמרו הבכירים האמריקנים לעריקאת: "מה עוד אפשר לעשות לפני שממשל אובאמה מסיים את תפקידו? נתניהו מעוניין לעצור כל התקדמות בתהליך השלום ולהרוס את חזון שתי המדינות".

הנציגה האמריקנית התערבה בשלב זה בשיחה ואמר כי "אין טעם להציג תכנית ורעיונות חדשים להסכם הקבע מכיוון שממשל טראמפ, שיחל בקרוב בתפקידו, ידחה זאת על הסף. ממשל טראמפ מסוכן והמדיניות שהוא ינקוט כלפי ישראל והפלשטינים תהיה שונה מזו של כל הממשלים בווינגטון מאז 1967". הנציגים האמריקנים הביעו את חששם במהלך השיחה מממשלו של טראמפ. "אתם חייבים להימנע מפגיעה התאבדות ואלימות שיפגעו בעמדה הפלשטינית. שוחחנו עם אבו מאזן וביקשנו ממנו להימנע ממהלכים פרובוקטיביים מול טראמפ ואנשיו כמו פירוק הרש"פ, פנייה לבית הדין בהאג והפסקת התיאום הביטחוני עם ישראל".

הביקורת הישראלית הופנתה גם כלפי רוסיה שישאל עומדת לצדה בהצבעות המתקיימות בעצרת האו"ם. אלכסיי דרובינין סגן שגריר רוסיה דחה השבוע את הטענות וסיפר כי "לרוסיה היו השגות מעיתות קבלת ההחלטה". לדבריו, "הנציג שלנו בניו-יורק היה היחיד שביקש להמשיך בדיונים על ההחלטה. צריך לקחת בחשבון שעוד כמה שבועות יהיה ממשל חדש בארה"ב. היה צריך לקחת את זה בחשבון מבחינתנו. הדרך שבה הביאו את ההחלטה להצבעה לא גרמה לנו שביעות רצון. הבעיה לא הייתה עם התוכן אלא עם העיתות ועם העובדה שההחלטה מתייחסת רק לסוגיה אחת מתוך סוגיות הליבה של הסכסוך".

"התגובה תבודד את ישראל"

ד"ר נמרוד גורן, ראש מכון מיתווים ומרצה ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטה העברית טוען דווקא כי החלטת מועצת הביטחון מבהירה לציבור ולמקבלי ההחלטות בישראל עד כמה מדינות העולם – כולל בעלות-בריתה של ישראל – רואות בהתנחלויות מכשול אמיתי לפתרון שתי-המדינות. "ההחלטה מעידה על ההשפעה הרבה שיש לנושא הישראלי-פלסטיני על יחסי החוץ של ישראל, וזאת בניגוד לטענות ההפוכות שמשמיעים לאחרונה נציגי ממשלת ישראל".

לדבריו, התקדמות בתהליך השלום היא זו שתשפר את מעמדה הבינלאומי של ישראל והיא שתאפשר פריצת דרך אמיתית ביחסים עם מדינות האזור. "חרמות וגידופים כלפי מנהיגים זרים, מדינות, וגופים בינלאומיים – בתגובה להחלטת האו"ם או כלפי כל ביקורת אחרת (כפי שנעשה בחודשים האחרונים) – לא יסייעו לכך, אלא רק יבודדו את ישראל עוד יותר ויפגעו ביכולתה לתפוס את המקום הראוי לה במשפחת העמים".

עם זאת, נמרוד מדגיש את החשש מפעולות נוספות כנגד ישראל בפרק הזמן שנותר עד לכניסתו של ממשל טראמפ. "מבחינת ארה"ב והקהילה הבינלאומית, ההחלטה במועצת הביטחון אינה צריכה להיות סוף פסק. ביכולתן לנקוט צעדים נוספים טרם עזיבתו של הנשיא אובמה את הבית הלבן, אשר יסייעו בהמשך למאמצים ליישוב הסכסוך הישראלי-פלסטיני. כך, למשל, יכול הנשיא האמריקאי לשאת נאום, שיעדכן את הפרמטרים שהציג ביל קלינטון ב-2000 ושיספק יתר בהירות לגבי מהות פתרון שתי-המדינות".

לדבריו, גם הועידה הבינלאומית שצפויה להתכנס בצרפת בינואר 2017 היא הזדמנות למהלכים נוספים, גם אם מוגבלים, ובראשם קידום הרעיון עליו הוכרז בקיץ 2016 של גיבוש חבילת תמריצים בינלאומית לשלום. "חבילה שכזו תוכל לכרוך יחדיו את יוזמת השלום הערבית, ההצעה האירופית לשדרוג יחסים, וערבויות ביטחון אמריקאיות, באופן שיבהיר

לציבור הישראלי את המהפך שיתחולל במעמדה האזורי והבינלאומי של ישראל לאחר הגעה להסכם שלום".

גם ד"ר עידו זליקוביץ, ראש לימודי המזרח התיכון במכללת עמק יזרעאל, מסכים עם הדברים ומדגיש את ההתייחסות הפנים פלסטינית להחלטה. "החלטת מועצת הביטחון היא ניצחון גדול לאבו מאזן", הוא אומר. "אפילו יריביו בזירה הפלסטינית מברכים עליה". לדבריו, מאז ראשית כהונתו כיו"ר אש"פ, סימן אבו מאזן את המאבק הדיפלומטי כאסטרטגיית ההתנהלות שלו מול מדינת ישראל. "ההחלטה האמריקאית לא להטיל וטו במועצת הביטחון ולתמוך בהצעה פלסטינית היא ציון דרך בהיסטוריה של הסכסוך הישראלי-פלסטיני ואולי אף תשמש מרכיב עיקרי במורשתו של אבו מאזן".

זליקוביץ טוען כי מקורבי אבו מאזן רואים בהחלטה ניצחון גדול לדרכו המדינית. "זו הפעם הראשונה מאז הקמת הרשות הפלסטינית שהצעת החלטה פלסטינית זוכה לתמיכת מועצת הביטחון של האו"ם, והדבר מעניק לגיטימציה מדינית לדרישה לריבונות הפלסטינית על שטחי 1967. אין ספק כי הישג זה יועלה על נס ביום הציון ה-52 לייסוד הפת"ח בראשית חודש ינואר. ישנה תקווה ברחוב הפלסטיני כי מועצת הביטחון תטיל סנקציות על ישראל במידה שהיא תרחיב את הבניה בהתנחלויות".

ההחלטה להטיל דופי בהתנחלויות התקבלה בחום רב לא רק בקרב אנשי אש"פ, אלא גם על ידי אנשי החמאס והג'יהאד האסלאמי. זאת, על אף העובדה כי ההחלטה תומכת ברעיון שתי-המדינות לשני עמים, ועל אף החשש בקרב מתנגדי פתרון שתי-המדינות מהקריאה בהחלטה להמשיך התיאום הביטחוני בין ישראל לרשות הפלסטינית, ומחוסר-הבהירות לגבי השאלה האם וכיצד יופעל הלכה למעשה לחץ על ישראל. "הקרע בשכפ"ץ המדיני שהעניקו האמריקאים למדינת ישראל", מסכם ד"ר זליקוביץ. "יכול להתרחב ולייצר מאמצים בינלאומיים נרחבים יותר מצד הפלסטינים. סימון ההתנחלויות כבלתי-חוקיות יעניק נקודות זכות גם לגורמים רדיקליים התומכים בחרם על ישראל כולה, תוך טשטוש הקו הירוק וההבדל בין מדינת ישראל לבין ההתנחלויות".

חלב נכרי

אחד ממנהגי החנוכה, הוא אכילת מאכלי חלב, זכר לנס עם יהודית. במאמר שלפנינו נעסוק באיסור חלב עכו"ם, הטעמים לאיסור והמחלוקת על ההיתרים. וגם: מה בין החלב לספקות באמונה?

מלקות:

הרמב"ם כותב שהאוכל גבינת העכו"ם או חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו - מכין אותו מכת מרדות. והמגיד משנה מוסיף שזה על פי הכלל הידוע שבכל איסור של דברי חכמים - כמו איסור חלב עכו"ם שאסרו חכמי המשנה - יש מכת מרדות.

ישכנו נחש:

בחריפות רבה כותב מחבר הספר "שערי דורא" שאפילו כשאין בהמה טמאה בדיר, אסור - והפורץ גדר ישכנו נחש. החתם סופר אוסר חלב נכרי אף באופן שאין בהמה טמאה מצויה בעיר כלל, ואף כשידוע בוודאות שאין חשש חלב טמא.

הטעם ממשוה רבנו:

הגאון הרב דב לנדא מביא מספר דרכי חיים, ששמע בשם הגה"ק מצאנז, ששמע בשם הרב מלייפניק, שקיבל איש מפי איש עד משה רבנו. שהטעם האמיתי הפנימי לאיסור חלב עכו"ם, אינו מחשש ערוב חלב טמא, אלא שזהו רק הטעם הגלוי שגילו לנו חכמנו, אך באמת יש טעם כמוס אחר לאיסור חלב נכרי, טעם שלא גילו לנו.

ספקות באמונה:

חסיד אחד התאונן פעם בפני אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, שלחנתו נופלות מחשבות ופקפוקים בענייני אמונה. אמר לו רבנו הזקן: חתנך נכשל בשתיית חלב עכו"ם, שיהודי לא היה נוכח בשעת החליבה. ואף שהוא חשב שזהו חלב יהודי, ונוסף על כך חלב עכו"ם הוא איסור מדרבנן בלבד - הזיק לו הדבר ברוחניות, ומכאן ספקותיו באמונה. רבנו הזקן נתן לו "תיקון", שעזר לו להירפא ממחלתו הרוחנית. [שיעורים בספר התניא פ"ח]

מוות רוחני:

מדברי הרבי הרי"צ מליובאוויטש [בתרגום חופשי ללה"ק]: "חלב עכו"ם והדומה, הוא הכלי זיין של היצר הרע, אשר יורים את חיציהם מרחוק, וממיתים רחמנא ליצלן, או שעושים את האדם לבעל מום ברוחניות".

ג' [ארץ זבת חלב ודבש] ואם היה החלב אסור, ואם החלב היה אסור, לא יתכן שהתורה תשתבח בו. תשובה ב':

משום שהחלב מוזכר בנביא ישעיהו שנאמר: "לכו שברו ואכלו - ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב", מכאן שחלב מותר בשתייה.

מהו חלב עכו"ם?

המשנה במסכת עבודה זרה כותבת: "ואלו דברים של עובדי כוכבים אסורים - חלב שחלבו עובד כוכבים ואין ישראל רואהו".

נפסק בשולחן ערוך: חלב שחלבו עובד כוכבים ואין ישראל רואהו - אסור, שמא עירב בו חלב טמא. והש"ך מוסיף שאין זה משנה - אם הנכרי חלבו לצורך עצמו או לצורך היהודי.

טעם האיסור:

בתלמוד ירושלמי מובא בשם ר' יהושע בן לוי, שחלב הגוי אסור 'משום גילוי'. כלומר מחשש שהגוי לא הקפיד לכסות את החלב אלא הותירו מגולה, וקיים חשש שמא נחש הטיל בו ארס.

להלכה נתקבל הטעם של התלמוד בבלי: שמא ערב בו הגוי חלב של בהמה טמאה. ולפיכך כנפסק בשולחן ערוך, באם יהודי נוכח בחליבה הגוי, והשגיח שלא עורבב חלב של בהמה טמאה, הרי החלב מותר. ולכתחילה צריך היהודי להיות בתחילת החליבה, ויראה שהכלי הוא נקי. ונהגו להחמיר שלא יחלוב לתוך הכלי שדרכו של הנכרי לחלוב לתוכו, שמא נותרו בו צחצוחי חלב, אך באם ניקוהו והכשירוהו, מותר.

גזירה לא מבטלים:

במקרה שאין חשש שהנכרי יערב חלב של בהמה טמאה, כגון כשאין בעדרו כלל בהמות טמאות, יש מהפוסקים שסברו שאף אם ישראל לא ראה את החליבה, החלב מותר. אך יש שחלקו ואמרו שכיוון שגזרו חכמים גזירה, הרי הכלל שכל דבר שחכמים נמנו עליו וגמרו לאוסרו - אי אפשר להתירו שוב אלא במניין אחר של חכמים, על כן אפילו עבר חלף טעמה של אותה הגזירה, לא ניתן לבטלה.

"יש אומרים שיש לאכול בחנוכה מאכלי חלב וגבינה, זכר לנס שהיה על ידי שהאכילה יהודית את ראש האויבים תבשיל של גבינה". (דברי נחמיה על שולחן ערוך הרב). מעשה יהודית:

נס מעשה יהודית, נזכר פעמים רבות כשהוא כרוך יחד עם נס חנוכה. וכך כתב הר"ן: "ועל ידי אשה נעשה הנס, שנאמר במדרש במדרש שבתו של יוחנן האכילה לראש האויבים גבינה לשכרותו וחתכה את ראשו וברחו כולם, ועל זה נהגו לאכול גבינה בחנוכה". וכן כתב רבי יצחק אבוהב, והמחבר בבית יוסף. וכן כתב הרמ"א: "יש אומרים שיש לאכול גבינה בחנוכה. לפי שהנס נעשה בחלב שהאכילה יהודית את האויב". הלבוש הביא אף הוא מנהג זה וז"ל: "וי"א שיש לאכול גבינה וחלב באותן סעודות, שהם מפילין שינה על האדם, זכר לנס שנעשה בחלב שהאכילה יהודית את האויב".

איזה חלב מותר בשתייה?

חלב טמא:

זו הזדמנות לעסוק ביסודות הלכות חלב. נאמר במשנה "היוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור", [בכורות דף ה' עמוד ב'] על כן: חלב פרה, כבשה או עז מותר בשתייה כיוון יצא מבהמה טהורה המותרת באכילה. ואילו חלב אתון, נאקה, סוסה, חזירה וכדומה, אסור באכילה מהתורה, כיוון שיצאו מבעל חי טמא האסור באכילה. וכן פוסק הרמב"ם בהלכות מאכלות אסורות (ג' א') "כל מאכל היוצא ממין מן המינין האסורין שלוקין על אכילתן, הרי אותו המאכל אסור באכילה מן התורה, כגון חלב בהמה וחיה הטמאים".

מדוע בכלל מותר לשותות חלב?

יש אומרים שהחלב הוא למעשה דם שנעצר ונהפך לחלב, ומדוע אם כן אינו אסור משתייה כפי שדם אסור בשתייה? וגם להאומרים שהחלב אינו דם שנהפך לחלב, מדוע לא ייאסר מדין איסור אבר מן החי [שהוא האיסור לאכול אבר מבעל חי טהור בעודו בחיים לפני שנשחט] והחלב הוא כאבר שיצא מבעל חי טרם שחיתו וכיצד מותר לשתותו? תשובה א':

מכך שהתורה משבחת את ארץ ישראל באומרה: [שמות

חדש ברכבת הקלה

ח.ל.י

מעיתה, ערך צבור גם ברכבת הקלה!

מתאריך 1/1/17 תוכלו ליהנות מ"ערך צבור" -

הסדר הנסיעות הארצי, גם בנסיעות ברכבת הקלה.
הסדר הנסיעה "ערך צבור" ישמש מעתה גם בנסיעות שהחלו באוטובוס
והמשיכו ברכבת הקלה וגם בנסיעות המתחילות ברכבת הקלה.

תיקוף בנסיעת המשך מאוטובוסים בעבור מספר נוסעים בכרטיס רב קו אחד !

התחלתם נסיעה של מספר נוסעים באוטובוס ברב קו אחד? מעתה תוכלו להמשיך
בנסיעת המשך גם ברכבת הקלה עם אותם הנוסעים ולתקף את הכרטיס בעבור כולם. לתשומת
ליבכם - תיקוף בהתחלת נסיעה ברכבת הקלה יתאפשר רק בעבור נוסע אחד בלבד.

**זכרו! על פי הנחיות משרד התחבורה חובה לתקף כל כרטיס בכל נסיעה ברכבת הקלה, גם
בנסיעת מעבר וגם כאשר מוטען בו חוזה תקופתי או חוזה מיוחד.**

למידע נוסף

www.jet.gov.il | מוקד כל קו: *8787

www.citypass.co.il | *3686

סיטיפס
הרכבת הקלה בירושלים

הרכבת הקלה - עושה טוב לירושלים

הקק"ל קיומת

יו"ר הקק"ל דני עטר מכוון הכי גבוה שאפשר: לראשות הממשלה • בינתיים הוא מתמקד בתפקידו כיו"ר הקרן הקיימת לישראל, ושוקד על תכניות ארוכות טווח למען הציבור • בראיון לשבתאי פוגל הוא פורש את ההיסטוריה המשפחתית שלו, כשאר בשרו של ה'אור החיים' הקדוש, ואת הדרך הארוכה שעשתה משפחתו ממרוקו עד לצמרת הביטחונית בישראל • וגם: זהו הפתרון המקורי שמציע יו"ר הקק"ל בישראל למשבר הדיור שפוגע באזרחים בישראל

שבתאי פוגל

צילום: פלאש 90

זהו סיפור חייו המרתק של "הבולדוזר" דני עטר, הילד שנולד להורים עולי מרוקו בעפולה הצפונית, והצליח בעשר אצבעותיו להעפיל לפסגה ולבנות קריירה מנהיגותית מפוארת.

זהו גם סיפורו של מי שטיפס במעלה הסולם, בהתמדה ובנחישות, שמסעו הארוך החל בפריפריה – ועתיד

לפי מעריציו להסתיים במשרד ראש הממשלה.

אך בינתיים, דני עטר, מסכים לבקשתנו לעצור רק לרגע ממסעו הארוך ולסכם עבורנו שנה גדושה ורבת תוכניות ופעלים בראשות קק"ל, הארגון האדיר ורב העוצמה. כזכור, עטר נבחר לפני כשנה ברוב גדול ומרשים לעמוד בראשות 'הקן' הקיימת לישראל. מאז הוא מנהל ביד רמה ובוטחת את הארגון הוותיק, ויש לו חזון: להפריח את הארץ ולפעול עבור כל אזרח ותושב: "קן קיימת לישראל בהנהגתי תמיד תהיה כאן לסייע ככל יכולתה לכולם", פותח עטר ואומר. "אני שייך לקבוצה ענקית של ישראלים שמאמינים שצריך פחות לדבר, לפרשן, לבקר ולהשקיף ויותר לעשות כדי לשנות את המחר". הוא גרוש בתוכניות גרנדיוזיות, מבקש לשנות סדרי עולם לטובת אזרחי ישראל. זהו דני עטר, איש של עשייה...

המהפכה בעיצומה

קבענו להיפגש במרכז תל אביב. אנו עושים את הדרך אל משרדי קק"ל הנוסטלגיים בתל אביב שחולפת לה דרך עורקיה הראשיים של בירת גוש-דן. רחוב דיזנגוף, של שעת צהריים, מקדם אותך בנהימה מקרטעת של אוטובוסים עירוניים ישנים ובלייל של ריחות וטעמים העולים על גדותיהם ונישאים כלפי מעלה. גוש האדם נע כתוזית בתוך עורק המסחר הראשי של תל אביב, השמש נוטה לצלול ועננים אפרפרים עוטים קדרות. עוד מעט יעלה האור בפנסי הרחוב והספסלים הציבוריים יתרוקנו מיושביהם - קשישים מפוהקים שיעשו את דרכם חפוזות מהתרווחותם ברחוב הקריר אל תנומת הצהריים היורדת.

מאחורי רחוב דיזנגוף מסתתר לו כמעט בהיחבא, רחוב צבי הרמן שפירא, הקרוי ע"ש אבי רעיון קן קיימת לישראל. כבר בתחילת הרחוב צדה עינינו את הבניין ההיסטורי והמשומר בתל-אביב, שאכלס בעבר אירועים סוערים בתולדות הישוב היהודי. 'מועצת העם הזמנית', כך מספר המוזיאון הקטן, התכנסה בו עד להכרזת העצמאות בתש"ח. את הבניין ההיסטורי הזה – מקפיד לפקוד בקביעות יו"ר קק"ל, דני עטר, ששמח מצדו לשבת על כיסאותיהם של מנהיגים ידועים בהיסטוריית הישוב: מנחם אוסישקין וברל כצנלסון.

מקירות הלשכה הצנועה ברח' שפירא נושבת רוח המהפכה בקק"ל שנמצאת בעיצומה. דמותו התמידה של עטר עוברת בין באי המקום, מלטפת ומחבקת. כלל עטר הוא איש של אנשים, צנוע וטון דיבורו שקט אבל האנרגיה שבו מדבקת וסוחפת. לצד הסחביות והעממיות שמפגין עטר, הוא גם מקרין מנהיגות רבת עוצמה המחלחלת עמוק. מנהיגות, שלטענת מעריציו תביא אותו גבוה גבוה בעתיד עד לעמדת מועמד לראשות הממשלה מטעם מפלגת 'העבודה'. לא לחינם התקדם עטר עד למעלה שורת מנהיגי מפלגת העבודה. את מעמדו הלאומי הוא קנה לו ביושר כשהוביל באומץ ובנחישות את מהפכת 'גדר ההפרדה' בצפון הארץ כשהוא מאלץ את ראש הממשלה דאז אריאל שרון ז"ל להשלים את הגדר ולהציל חיים רבים.

עטר מציין בימים אלו שנה לכניסתו לתפקידו בקק"ל כשהוא פותח במהפכה אדירה בארגון הוותיק וההיסטורי. "הבולדוזר"! זוהי המילה הנלחשת בהערצה בקרב מכיריו של עטר שמתארים את המהפכות שעשה האיש בשנותיו הארוכות

ושבו למה חזר למרוקו ולמה חזר לכאן והוא ענה בפשטות: 'אני אוהב את המולדת'. פנו למרפאת כפר יונה בשאלה אם אושפז בגין מחלת נפש. כשקראתי על התחקיר שעבר הבנתי למה לא אוהבים את מפא"י". עיניו של עטר מתלחלות מדמעות. הוא נרגש כשהוא עובר על הפרוקטולים שמתארים את סיפור עלייתו של אביו לארץ ישראל. "אלו פצעים נושנים שנפתחו מחדש כשביקרתי בארכיון הציוני", מתאר עטר. הוא מספר שלאחר בחירתו לראשות קק"ל זומנה לו הפתעה מרגשת. "עובדת מהמכון הציוני הגישה לי מסמכים שמתעדים את סיפור עלייתו של אבא שלי, דוד עטר, לישראל. מה שהשיב אותי בחזרה אל ימי ילדותי".

את שירותו הצבאי עשה עטר בחטיבת גולני, שם עבר מסלול הכשרה כלוחם, קורס מ"כים חי"ר וקורס קציני חי"ר. עם סיום הקורס שב לחטיבה כמפקד מחלקה ובהמשך שימש כמפקד פלוגה בגדוד 13. עטר לחם במלחמת לבנון הראשונה, והשתתף בין היתר בקרב על כפר סיל, בקרבת ביירות שבמהלכו גם נפצע. במילואים המשיך עטר לכהן בתפקידי פיקוד שונים והועלה לדרגת סא"ל. את הקריירה הציבורית החל עטר כמזכיר המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה, וכרכז המטה הצעיר של יצחק רבין ז"ל. הצטרפתי למפלגת העבודה בשנת 92' והרצתי את רבין יחד עם חברים נוספים. לאחר הבחירות מונית ע"י רבין ואנשיו לתפקיד מנכ"ל יחידת הפיצוץ החקלאי. ככלל, עטר הוא איש ההתיישבות העובדת בנשמתו. מושבניק בכל רמ"ח איבריו שלא מהסס להתפאר בדיר הכבשים שהוא החזיק בבעלותו. "אני מושבניק גאה, הוא פולט בחיוך, וכן - הייתי חקלאי, ואפילו היה לי דיר כבשים". עטר שבר שיא כשכיהן ארבע קדנציות כראש מועצה אזורית גלבוע. אחד הדברים הראשונים שעשה כשנבחר לתפקיד היה למנות סגן ערבי. לא לענייני ערבים, אלא לארנונה ושירותים לאזרח - לכולם. רבים מהמושבניקים הוותיקים, שהעלו אותו לשלטון, יצאו מדעתם. מה פתאום שערבי יגבה מאיתנו כסף, מה פתאום שנבוא אליו כשאנחנו צריכים משהו. לימים, סיפר עטר בהזדמנות, סגני עיד סלים קיבל יותר ברכות בבתי הכנסת בתענכים ממנו.

עטר, בולדוזר כבר אמרנו, גייס סכומים אדירים לטובת פרויקטים משותפים, לטובת המועצה שלו וג'נין שמעבר לגבול. יחסים מיוחדים נרקמו בינו לבין מוסא כדורא, מושל ג'נין המנוח, שהיה חבר אמיתי בהגדרתו. בימיו היה עטר מסתובב בעיר שהייתה בירת הטרור והפכה את פניה. "ג'נין", מתאר עטר, "נשלטה בידי הג'יאדה האיסלמי וייצאה לא מעט רוצחים שהסתובבו ברחבי ישראל עד שהגיע מוסא שהיה אישיות מאוד מיוחדת והוא תרם רבות לעובדה שלאורך 73 הקילומטרים בגבול בין ישראל לרשות שרר שקט מוחלט במשך כל שנות כהונתו כמושל ג'נין, ודאי בארבע-חמש השנים האחרונות. אם רוצים לתרגם את זה לכסף, הוא חסך הרבה מאד כסף לישראל ברמה הביטחונית".

"הצלחנו אני ומוסא, להביא לקיומם של הרבה מאד פרויקטים כלכליים וחברתיים, כך שיחסי העבודה לא נשארו ביני לבינו אלא גלשו לרמה של האזרח הפשוט, מה שאפשר לנו להפיח תקווה בקרב באנשים שעדיין יש סיכוי לחיים משותפים ואיכותיים בין פלסטינים לישראלים. מוסא שנרצח לפני מספר שנים היה אבדה גדולה ברמה האישית וברמה הציבורית. אני גם יודע שברשות נכון לו עתיד והוא היה אמור

בראשות המועצה האזורית בגלבוע. עטר, יעידו גם מבקרי – הפך את חבל "הגלבוע" בעמל רב ממדבר שממה לחבל ארץ פורח ומשגשג - גן עדן עלי אדמות, סמל לדו-קיום יהודי ערבי שחי לו בהשקט ובבטחה במרחבים המוריקים, עוצרי הנשימה של הגלבוע.

"מכל העולם", מתאר עטר בגאווה, "באו ללמוד את המודל הזה שמגלה את הפנים היפות של מדינת ישראל בעולם. ואכן חותמו של דני טבוע עמוק ברכסיו המוריקים של הר הגלבוע. בתקופתו הוכפל מספר התושבים מ-16 אלף ל-32 אלף. עטר הקדיש משאבים רבים למגזר הערבי שבתוך המועצה (40% מהתושבים), דבר שהעלה את רמת החינוך, וכן גם הקים את הפארק המרהיב – "מבואות גלבוע". אחד המבקרים הנרגשים, מתאר עטר, היה ראש ממשלת בריטניה, טוני בלייר שאמר בהתפעלות: "כאן גיליתי את גן העדן של המזרח התיכון".

ממרוקו לארץ ישראל

ושוב אנו מבקשים לחזור אל שחר נעוריו של עטר. עטר, נרגש מעט, כשהוא מבקש לפתוח במסע המשפחתי המופלא שהחלו הוריו כשעלו ממרוקו אל ארץ מבטחים. הוא נולד להוריו דוד ופרלה במושב דבורה שאוכלס בעולי מרוקו. עטר מתאר בגאווה את יחסו המשפחתי כנצר למשפחת עטר המפוארת ממרקש משארי בשרו של בעל ה"אור החיים הקדוש". הימים, ימי הקמת המדינה אך מחשבותיו של דוד עטר נדדו כל הזמן בערגה של חלום לארץ ישראל. "אבא ברח מהבית בשנת תש"ט, התגייס לצבא, עבד בכפר יונה ואז חזר למרוקו כדי לארגן את המשפחה ואת השכונה לעלות לישראל. שם גם נישא לאימא. "סופו של המסע הזה היה טוב", מתאר עטר בהתרגשות. "המשפחה התאחדה מחדש בארץ הקודש". זאת הייתה "יציאת מצרים" הפרטית שלהם, של בני משפחת עטר.

מושב דבורה שבחבל התענכים קידם את פניהם של עשרות העולים המרוקאים שמצאו עצמם כיתר אחיהם במעברה שנבנתה עבורם. עשרות הפחונים ניצבו על עומדם בהם הצטופפו עשרות משפחות רובם יוצאי מרקש. "אלו היו משפחות גדולות - כל משפחה מנתה עשרות נפשות", משחזר עטר. "אבא, בתושייה גדולה ובמנהיגות, העלה את כל השכונה למושב דבורה ועזר להם להשתקע ביושב החדש. זה היה לכאורה מעשה חלוצי מאין כמוהו", הוא מתאר. אך דווקא אז, כשדוד עטר, חזר לארץ הוא נקרא לחקירה לא צפויה: "שאלו אותו שוב

בימיו
היה עטר מסתובב
בעיר שהייתה בירת
הטרור והפכה את פניה. "ג'נין",
מתאר עטר, "נשלטה בידי הג'יאדה
האיסלמי וייצאה לא מעט רוצחים
שהסתובבו ברחבי ישראל, עד שהגיע
מוסא שהיה אישיות מאוד מיוחדת
והוא תרם רבות לעובדה שלאורך
73 הקילומטרים בגבול בין ישראל
לרשות שרר שקט מוחלט
במשך כל שנות כהונתו
כמושל ג'נין

לכהן כשר בממשלה הפלסטינית.

גדר הביטחון המקורית

אין מי שלא שמע על "גדר ההפרדה" שהפכה לגדר ביטחון שמצילה בחסדי שמיים יהודים רבים. לרבים מאיתנו היא נראית היום כדבר מובן מאליה. אך עטר שהיה הנחשון שיוזם באופן פרטי כראש מועצה הקמה של גדר באזור התענכים במימון המועצה, יכול לספר על המאבקים האדירים שניהל מול ממשלת שרון עד שזכה שראש הממשלה נכנע והתייצב מאחורי 'גדר ההפרדה'. "זו הייתה אחת הכניעות הבודדות של שרון לאחר המאבק הממושך שניהלתי. אני זוכר כיצד אביגדור יצחקי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, הזמין אותי לפגישה עם שרון. ואריק במלוא כובד גופו הושיט יד לעברי, לחץ אותה והצהיר: אנחנו הולכים לקבל החלטה להקמת הגדר".

עטר התקדם, צבר כוח, והפך למנהיג מרכזי בקרב בכירי מפלגת העבודה. הוא בשר מבשרה של תנועת העבודה ההיסטורית זאת שבנתה את הארץ, הישובים, המושבים והקיבוצים וככזה שימש גם כנציגה של תנועת ההתיישבות העובדת במפלגת העבודה, זאת שמחוברת לערכים ההיסטוריים של המפלגה שהקימה את המדינה. הוא נחשב לצלע ה"ימנית" של המפלגה; כנץ "בטחוניסטי", ולמרות זאת הוא פוליטיקאי אהוד במגזר הערבי. מלך השטח שאף אחד לא מצליח לשנוא באמת. אי אפשר שלא לאהוב את דני, שלא לפרגן לו, שלא לרצות בשמחתו, מגדיר זאת אחד ממקורביו.

תחת הכותרת "רק דני עטר יכול" הריצה קבוצת "הדור הבא" במפלגת העבודה כבר לפני 13 שנה את דני עטר הצעיר לתפקיד יו"ר המפלגה מול שמעון פרס ואפרים סנה. זה היה מעשה 'תקדימי' במפלגה מתבגרת כ'העבודה'. עטר, בס"ה ראש מועצה צעיר, נקרא לדגל באחד מרגעי המשבר הקשים של המפלגה: לאחר פרישתו של עמרם מצנע מראשות 'העבודה' לאחר התבוסה בבחירות. המועמד שהתייצב מול עטר במרכז המפלגה היה מתמודד שגם הוא נחשב ל'צעיר-נצחי': שמעון פרס ז"ל. עטר הקים אז יחד עם צעירים נוספים, אורנה אנג'ל, יועצת ראה"מ לשעבר, אהוד ברק, וח"כ אילת נחמיאס את "הדור הבא" שבא לחולל מהפכה במפלגת העבודה משיקומה הכלכלי, דרך ניסוח עקרונות אידיאולוגיים וסדר-יום ערכי למפלגה ועד תכנון מנגנון יעיל ואפקטיבי. קבוצת הצעירים הזו שאמורה הייתה "לכבוש" את המפלגה מבפנים בראשותו של עטר, נבלמה ע"י זקני המפלגה שחששו מפניהם. שמעון פרס נבחר ע"י מרכז המפלגה ליו"ר זמני, עטר המשיך במלאכתו בגלבוץ ויחזור לאחר קצת יותר מעשור לכנסת ישראל.

זמן קצר לאחר בחירתו לכנסת, "ובעט" עטר כלפי מעלה. הפופולאריות הרחבה שרכש בקרב חברי ועידת המפלגה הביאה אותו "על כפיים" למשרת יו"ר קק"ל, תפקיד ביצועי המשול למשרת שר בממשלה -ארגון חובק עולם המנהל תקציב של מיליארדי שקלים. דני עטר בא לעבוד וכבר לאחר בחירתו הצהיר כי קק"ל תהיה שותפה לפתרון מצוקת הדירור. "אני אקדם הצעת חוק שהגשתי, שתאפשר גיוס משאבי קרקע כדי ליצור מענה ליעדי אכלוס בעיירות הפיתוח, בפריפריה ובאזורי הביקוש. היעד הוא אכלוס של 50 אלף תושבים לכל עיר פיתוח, כדי שיהפכו לערים מבוססות", הצהיר כבר בליל בחירתו. כשעטר פורש את חזונו הרחב כיו"ר קק"ל ענינו בורקות: "החזון שלי הוא להתאים את קק"ל לעידן הנוכחי. מצפה לנו רשימה ארוכה של פרויקטים, המפעל העצום של עצירת המדבור בנגב, פיתוח טכנולוגיות של עצים שזקוקים לפחות מים, פעולות למניעת דלדול מקורות המים של ישראל".

"אני מאמין שהטבע שייך לכולנו", אומר עטר. "אז בזמן שהויכוח בנוגע לגביית תשלום על כניסה לאתרי טבע שונים שוב מתלהט חשוב לי להזכיר שהכניסה ליערות ולפארקים של קק"ל היא בחינם וכך תישאר.

ההשקעה השנתית של קק"ל ביערות היא מאה מיליון ש"ח. זה כולל הקמת יערות חדשים, חידוש יערות קיימים, תחזוקה שוטפת וכמובן את פתיחת היער לציבור: הקמת ותחזוקת חניוני נופש, סלילת שבילי הליכה ואופניים, הקמת יערות קהילתיים הנגשת היערות לבעלי מוגבלויות, כל זה נובע מתפיסה המאזר בסיסית שהטבע צריך להיות מוגשגש לכולם ולא רק למי שידו משגת. זו התפיסה של קק"ל ולכן אני גאה להיות היו"ר שלה".

הפתרון למשבר הדירור

לעטר בטן מלאה על הביורוקרטיה בישראל. "הדרך היחידה לפתור את משבר הדירור", דופק עטר על השולחן, "היא חצי מיליון תושבים חדשים לגליל, ומיליון תושבים חדשים לנגב. קרן קימת לישראל יכולה להניע תהליכים – אך דרושה גם ממשלה שתגדיר זאת כיעד לאומי! זה החזון שהצגתי לאחרונה בכנס שדרות בהקשר למשבר הדירור, ובמסגרתו הבהרתי שהממשלה, אשר פועלת ורוחפת לבניית מאות אלפי יחידות דירור במרכז הארץ, בעצם מעבירה לתושבי המדינה מסר מאוד ברור: "אין לכם מה לחפש בפריפריה". למעשה, זה גם המסר שהממשלה בחרה להעביר לתושבי הפריפריה עצמם, כאשר התנערה מהתחייבותה לתקצב את הגליל באופן משמעותי במסגרת התקציב הדו שנתי.

"כיו"ר קק"ל אני מאמין שאחת המשימות החשובות שלנו היא ההשתתפות במאמץ הלאומי והסיוע בפתרון משבר הדירור, לצד חיזוק ופיתוח הפריפריה. אנחנו עושים זאת לאורך כל ימות השנה, באמצעות בניית פרויקטים לדירור להשכרה ארוכת טווח, הענקת מענקים ושטחים לתכניות בנייה ממשלתיות, בונים מעונות סטודנטים בכל רחבי הארץ, וגם משקיעים באופן ניכר בפעילויות חינוך בלתי פורמאלי לילדי הפריפריה – מתוך הבנה שמדובר במרכיב מרכזי בחיזוק הפריפריה וצמצום הפערים החברתיים.

הגליל והנגב הם האזורים החלשים של מדינת ישראל ולצד ערי – הפערים רק הולכים וגדלים".

"הדרך היחידה לפתור את משבר הדירור", קובע עטר, "היא ממשלה שמקבלת החלטה לרכז את כל הכוחות והמאמצים בנושא הזה, ומכריזה על תכנית רוחבית שמטרתה להביא חצי מיליון תושבים לגליל, ומיליון תושבים חדשים לנגב. קק"ל יכולה להניע תהליכים, אבל לא למלא את מקומה של הממשלה בהגדרת ההתיישבות ופיתוח הפריפריה כיעד לאומי. אם הממשלה תחליט

שהיא באמת רוצה לפתור את משבר הדירור – היא תמצא בקק"ל שותפה נאמנה להגשמת החזון הזה". ובכל זאת עטר הוא איש בשורות עבור תושבי הצפון: "קק"ל מתגייסת ומשקיעה 400 מיליון שקלים למען פיתוח הצפון ותושביו! מבשר עטר וענינו בורקות. "אחרי חודשים ארוכים של עבודה קשה מצדנו, יש בפי בשורה מרגשת וחשובה מאוד לתושבי הצפון. הצפון הוא אחד האזורים המקופחים ביותר במדינה. אם אתם מתגוררים בצפון והקמתם בו משפחה – בוודאי חלפה בראשכם לא פעם המחשבה שהילד שלכם שווה פחות מילד אחר שגדל במרכז. בתור ילדים ובני נוער שגדלים בצפון – אתם בוודאי תוהים מדי פעם אם יהיה לכם מה לחפש שם כשתהיו גדולים. כיליד הצפון וכראש מועצה אזורית גלבוץ לשעבר, אני לא מוכן להשלים עם מציאות כזו. זו הסיבה שכבר בימי הראשונים לתפקיד עמדתי על כך שפיתוח הצפון והגליל יוגדר כיעד אסטרטגי של קק"ל. את הוואקום שנוצר מהתכנית הממשלתית לחזק את הצפון ב-18 מליארד שקלים במסגרת התקציב הקרוב, תמלא ככל יכולתה קרן קימת לישראל, שעמדה על שלה, ולא הסכימה לשנות ולו במעט את סדרי העדיפויות שלה בפרויקטים הלאומיים. בשורה התחתונה: קק"ל תשקיע 400 מיליון שקלים בצפון!

"400" מיליון שקלים, מתאר עטר, "שיזורמו לטובת הקמת מעונות סטודנטים, פיתוח מיזמי תיירות, סיוע למערכת הבריאות הציבורית הקורסת, ויתרמו ליצירת מקומות תעסוקה, בינוי ופיתוח ההתיישבות - במסגרת הרחבת יישובים קיימים. 400 מיליון שקלים שיתנו לצפון ולתושביו קצת אוויר, גאווה יחידה, יחזקו את הזיקה אליו ובעיקר יתנו תקווה לכך שעם המדיניות הנכונה המציאות שאנחנו מכירים עוד יכולה להשתנות – כך שמשפחות רבות מהמרכז ישקלו לעבור לגור ולהפריח את הצפון, ומשפחות

שמתגוררות בצפון ירגישו שיש להן הרבה מאוד סיבות טובות להישאר. זה ייתכן, זה אפשרי וזה בנפשו, ועד שהחזון יגובה במלואו על ידי מדיניות ממשלתית – קרן קימת לישראל בהנהגתי תמיד תהיה כאן לסייע ככל יכולתה לצפון ולתושביו.

"אין רשות מקומית אחת בישראל שקרן קימת לישראל אינה מעורבת בה", מתאר עטר. ואם נפרוט את עבודתה של קק"ל לפרוטות, הרי שאנחנו למעשה מסייעים לראשי הרשויות המקומיות להשיג את היעדים האלה. ואכן, אנחנו פועלים לאורך כל ימות השנה ובהיקף עצום בחינוך בכל רחבי הארץ, אנחנו יוצרים יערות קהילתיים ליד הערים – התורמים לחיזוק קשרים חוצי מעמדות בין התושבים. אנחנו מחברים קהילות של יהודי התפוצות לקהילות בישראל, באמצעות שליחי קק"ל המסורים ו-45 לשכות הפזורות ברחבי העולם - קשר ממנו נהנו ונהנים ערים ויישובים רבים בישראל ועושים עוד המון דברים למען הרשויות המקומיות - הכל ברוח הערכות ההדדית והאחריות החברתית.

לעטר יש גם מסר לאחר גל השריפות שגרם לפני כחודש נזק עצום לטבע, ליער ולחיות הבר: "הלב שלנו כואב על עשרות אלפי דונמים שנחרכו על ידי האש, מהגליל ועד אזורי ירושלים ודרומה בחמשת הימים האחרונים. אני גאה ומצדיע ללוחמי האש של קק"ל, שעבדו מסביב לשעון ובכל פינה בארץ, ונלחמו באש באמצעות כ-30 כבאיות מיוחדות למערך הכיבוי של קק"ל, עם ניידות

גבוהה מהרגיל וכושר תמרון מצוין ביערות ובין בתים, לעתים עד סיכון חיים – למשל על ידי פריצת

נתיבים שמאפשרים לחיות הבר לסגת מאזורי אש שנלכדו בהם. אחרי כל

כאב הלב העצום שיש לנו על מה שנגרם – חשוב להמשיך קדימה באחריות ולזכור שבאסון

הנורא הזה ישנה גם הזדמנות. גם לאחר

שהאש תדעך, יעברו עוד חודשים ארוכים לפני שנוכל לאמוד

במדויק את ממדי הנזק, ויחד עם הצוותים המקצועיים

שלנו, הידועים במומחיותם גם ברמה הבינלאומית – נקבע מדיניות

סדורה לשיקום הטבע, היערות וחיות הבר, לרבות התחדשות והחלפת סוגי עצים

היכן שנדרש. אנחנו נעשה כל מה שנוכל על מנת לשקם את הטבע, הנופים והיערות - כי אין לנו ארץ אחרת".

אחד הפרויקטים המרהיבים שיוזם עטר לאחרונה הוא פרויקט ההיברידיות של קק"ל והמשרד להגנת הסביבה.

"השקנו את פרויקט המוניות ההיברידיות שמעניק 20,000 ש"ח הנחה ברכישת מונית ירוקה! כל זה נרקם מתוך שיתוף פעולה ועבודה משותפת של קק"ל והמשרד להגנת הסביבה.

נכון להיום, מתאר עטר, נעות בכבישי ישראל כ-22 אלף מוניות, רובן ככולן מונעות באמצעות סולר ונוסעות במרכזי

הערים במשך רוב שעות היממה. בשנים האחרונות עלתה באופן ניכר המודעות לסכנות הטמונות בזיהום האוויר

הגבוה עד כדי פגיעה ממשית בבריאות הציבור. זו הסיבה שקק"ל, כארגון הירוק בישראל, מובילה בשיתוף המשרד להגנת הסביבה את פרויקט המוניות ההיברידיות - תכנית

לאומית שנועדה להתמודד עם זיהום האוויר".

במסגרת הפרויקט קק"ל תשקיע 30 מיליון ש"ח, שיועברו למשרד להגנת הסביבה – ויחזרו לציבור כתמריץ לרכישת

מוניות היברידיות מופחתות זיהום באמצעות סבסוד ממשלתי, שיקנה למעוניינים לרכוש מונית כזו הנחה של עד

20,000 שקלים! מדובר בסנונית ראשונה וחשובה במסגרת תכנית כוללת להפחתת זיהומים וסיכונים סביבתיים, אשר

יושקעו בה 390 מיליון שקלים. "אין לי ספק", מציין עטר, שמדובר בצעד ראשון נכון וחשוב – שבשורה התחתונה

גם יביא לצמצום בזיהום האוויר. קק"ל בהנהגתי תמשיך לפתח ולעודד פרויקטים סביבתיים חדשניים שנועדו לשפר

את איכות חיינו ולשמור על הסביבה, כי כשאחריות לאומית סביבתית פוגשת חדשנות – הציבור כולו מרוויח".

■

כשנבחר לתפקיד מינה סגן ערבי. לא לענייני ערבים, אלא לארנונה ושירותים לאזרח - לכולם. רבים מהמושביניקים הוותיקים, שהעלו אותו לשלטון, יצאו מדעתם. מה פתאום שערבי יגבה מאיתנו כסף, מה פתאום שנבוא אליו כשאנחנו צריכים משהו. לימים, סיפר עטר בהזדמנות, סגני עיד סלים קיבל יותר ברכות בבתי הכנסת בתענכים ממנו

"עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ" – הַנִּיגוּד הוּא הָעֵזֶר

איש ואשה מביטים על אותה תמונה, וכל אחד רואה אותה אחרת לחלוטין ● האיש מביט על הכל באופן סכמתי, והיא באופן יותר פרטני

מי ישים לב לתמונה העקומה באמצע הלילה, הבעל או האישה?

באחד המאמרים הקודמים למדנו שתווי הפנים של האשה שונים מתווי הפנים של האיש. פניה עדינות יותר, רכות יותר וכו', וזה מעיד על עדינותה ועל היותה רגשנית יותר. יסוד הרגש אצלה פועל הרבה יותר חזק מאשר אצל האיש, וקבלת ההחלטות שלה עוברת בעיקר דרך קו הרגש. לעומתה, לאיש פנים מוצקות יותר, מחוספסות וכו', וזה מעיד על אופיו הקר והשכלי. וכן קבלת ההחלטות של האיש עוברת בעיקר דרך קו השכל. הבה ונלמד במה הרגש משלים את השכל. אני מבקש להדגיש, שהאמור להלן בתכונות האשה והאיש, משקף כ-95% מהציבור. וישנם יוצאים מן הכלל שאצלם דברים מסוימים מתחלפים. אשה לא מתיימרת מפרטים קטנים – מכח שליטת הרגש אצל האשה היא ניחנה בסבלנות אין סופית לעסוק בפרטים קטנים, ובפעולות מוטוריות זעירות ועדינות. היא מסוגלת לחזור על אותם פרטים אלפי פעמים מבלי להתייאש. ואדרבה, יש לה בזה ענין וסיפוק. לעומת זאת לאיש קשה מאד לבצע את אותן פעולות ולחזור על אותם פרטים קטנים עוד ועוד... זה למעלה מסבלנותו. זו הסיבה שמקצוע המזכירות מתאים יותר לנשים מאשר לגברים.

נביא מספר דוגמאות לכך: אשה מסוגלת לרקום גופלן (ציור רקום ענק) במשך חורף שלם תוך כדי שיחות טלפון והתעסקויות נוספות. מאידך, תנו לגבר לרקום גופלן... כל אצבע שלו כמו נקניקיה... רק להרים את המחט לקח לו רבע שעה... הוא דקר את עצמו פעמיים וזרק את הכל והלך... זה לא מתאים לו.

היא מסוגלת לסרוג אפודת צמר עם שבעה חוטים ו-2,000 עיניים... והוא, תנסו לתת לו מסרגה אחת ועין אחת... אחרי כמה דקות הוא יעקם את המסרגה וילך. אבל אם תתנו לו ג'יפ, טלפון סלולארי ושני פועלים, את הבניין הוא יהרוס ויבנה מחדש. יותר קל לו להזיז בנינים מאשר להרים סיכה.

אם נסכם נוכל לומר שהאיש עסוק יותר במאקרו - בגדול, והאשה עסוקה יותר במיקרו.

לאחר שטיפת הבית, אשה לעולם לא תשאיר את הכיסאות על השולחן. היא תחכה 10 דקות עד שהרצפה תתייבש. ראייתם פעם גבר שמחכה שהרצפה תתייבש?? הוא עובר בתוך המים על קצות האצבעות ואומר: אני לא דורך, אני עובר בפינות...

לאחר שהרצפה התייבשה, היא ניגשת לסידור הכסאות סביב השולחן בסבלנות אין קץ. היא מורידה את הכסאות אחד אחד, מצמידה את המשענות שלהם לשולחן, פורסת מפה, ומעליה שעוונית ומעל הכל ניילונים. מעל זה היא שמה מפיון ואגרטלון ותוקעת בו שלושה פרחים... אח"כ היא הולכת לשני כוונים מנוגדים בחדר, לראות שהכל מכוון למקום.

כשנשאל את הבעל: בעל יקר, למה אתה לא עושה כך?

הוא בוודאי יאמר: מצדי? כל השולחן הזה מיותר לגמרי... הוא מפריע למעבר...

זוג ארצישראלי בלילה. בשעה 9 הוא נרדם בשיבה על הספה ונגח את השולחן 5 פעמים. אשתו נרדמה גם היא וראשה נשטט הצידה כבר 7 פעמים.

בשעה 11 היא התעוררה, ראתה את מצבו הקשה, ואמרה לו: קום, קום, כולך מעוות, קום, יש מיטה... והוא ענה: אם את לא קמה, אני לא קם... בסוף קמו שניהם וצעדו לעבר חדר השינה.

בדרך לחדר השינה, בעוברם במסדרון, הבחינה אשתו שהתמונה על הקיר עקומה... אני שואל אתכם, קוראים יקרים, היא תישר את התמונה או לא תישר אותה?

היא מיד פנתה לתמונה ויישרה אותה. למה הבעל לא יישר את התמונה?

הוא אמר לה: בשביל מה ליישר, גם הפוך זה דוגמא... ואם לא היה קיר, אז היה עוד יותר טוב...

יולדת חזרה מבית החולים ביום שישי בשעה 2 בצהריים ונכנסה לחדר השינה כדי לנוח ולהתאושש. בעלה נכנס לחדר ושאל אותה: מי ישטוף את הבית לכבוד שבת?

היא ענתה לו: נו... מי באמת? והוא הציע: אין בעיה, אני אשטוף את כל הדירה בחמש דקות.

מה, את כל הבית בחמש דקות? היא שאלה, כן, הוא אמר והוסיף: את יולדת, נכון? אז אל תתערי בניקיון.

הוא מילא את הדלי עד לחצי, כי אין מים בכנרת. הוסיף חומר רצפה עם טפטפת של טיפות אזניים, כי חבל על החומר. טבל את הסחבה פעם אחת, הניח אותה על המגב והלך במעברים... ובאמת, תוך חמש דקות הוא סיים לעבור על כל הבית.

הוא אמר: את רואה, מכל נמלה את עושה פיל. זהו, הבית שטוף.

היא שאלה: רגע, שטפת גם מתחת לספה? והוא ענה: תפסיקי, ראית מישהו שמסתכל לנו מתחת לספה?...

ההבדל ביניהם - האיש רוצה שיראה נקי, לעומת זאת האשה רוצה שיהיה נקי.

שתי גישות, שני עולמות. לעומת האשה, האיש מתיימש מהר מפרטים קטנים. לכן גברת יקרה, אל תכעסי על בעלך אם הוא לא מגיע אליהם.

למשל: כשהוא נתקל בבית בנייר או במרגרינה על הרצפה הוא מדלג מעל זה ואומר: לא זרקתי. כשאני

אזורק אני ארים...

תביני אותו, קשה לו להגיע לנייר או למרגרינה שעל הרצפה. זה לא נובע מרוע לב, או מעצלות, פשוט אין לו סבלנות.

זאת ועוד, לאיש קשה להבחין בפרטים קטנים כגון שינוי אודם, סיכה חדשה בדש הבגד או החלפת עגילים.

אשה עמדה בחנות תכשיטים, והתלבטה כשעתיים בין שני עגילים... כמעט סגרו עליה את החנות... בסוף היא בחרה.

רבע שעה לפני שבעלה הגיע הביתה, היא ענדה אותם על אזניה וחיכתה בקוצר רוח לבואו.

כשהוא הגיע, הוא נכנס ואמר: ערב טוב! אשתו הניעה את ראשה לצדדים ואמרה לו: ערב טוב!

הוא הבחין שהיא מזיזה את הראש ושאל: למה את מנענעת את הראש ימינה ושמאלה, יש לך בעיה מוטורית?

אתה לא רואה? היא שאלה. - כן, אני רואה שהראש שלך זז מהר... - אתה לא רואה את העגילים?

הוא הביט שוב ואמר: אה נכון. לא היה לך את העגילים האלה?

היא התאכזבה קשות ואמרה לו: לא, זה חדש... והוא שאל: מה, לא קניתי לך אותם בשנה שעברה ליומולדת?

מרמור ועצבות הציפו אותה והיא אמרה לעצמה: הוא לא אוהב אותי, הוא לא שם לב אלי, אני לא חשובה לו...

גברת יקרה, אל תפרשי זאת כך. הוא אוהב אותך ואת חשובה לו מאד, רק שקשה לו להבחין בפרטים כאלה.

איש ואשה מביטים על אותה תמונה, וכל אחד רואה אותה אחרת לחלוטין. האיש מביט על הכל באופן סכמתי, והיא באופן יותר פרטני. הוא אשור אמרנו, הוא עסוק יותר במעטפות, בַּגְדוֹל, והיא עסוקה יותר בדברים הקטנים.

חלון המהפכה

קווים לדמותו של אבי תנועת התשובה הגאון ר' מרדכי גולדשטיין זצ"ל שנפטר בערש"ק תולדות נודע כראש ישיבת התפוצות -ישיבה לבעלי תשובה- תולדות חיי וקורות ישיבת התפוצות יכולים למלא ספר עב כרס, אך כאן נציין בקיצור את סיפור חיי המרתק בפני עצמו.

ראש הישיבה זצ"ל ובנו הגאון ר' יצחק גולדשטיין שליט"א

FUN MEDIA

בן עזולה העלה את היכל הישיבה באש, והלוויה בהשתתפות עשרות אלפי יהודים, ליוותה את ספרי התורה לקבורה. כאשר סימני השירפה ניכרים עד היום בהיכל הישיבה.

משנשאל רשכבה"ג מרן הסטיפלער זצ"ל מה התיקון לחורבן נורא שכזה, השיב שבמקום שנשרפה התורה מודגש הצורך לחנך את ילדי ישראל לתורה, ובאותן שנים אכן הקים ראש הישיבה תלמוד תורה ובית הספר לבנות, ששימש את ילדי הקהילה במשך שנים רבות.

שנות התש"נ-התש"ע :

הקרב על ההר.

סיפורה של ישיבת התפוצות בעשרות השנים האחרונות מערב פוליטיקאים קטנים וכסף רב, מיקומה של הישיבה, לא ערב לטעמם של מנהיגים פוליטיים שונים, מה גם שנוכחות הישיבה מנעה מהם את האפשרות לשנות את צביונו של מקום קברי בית דוד כאוות נפשם.

ראש הישיבה נלחם כארי עד שארית כוחותיו בכוונות זדון של גורמי ממשל שונים, אשר חפצו בעסקה מול מדינת הוותיקן, בעסקה נכללו וויתורים על שטחים מסויימים בהר ציון, לטובת כינון יחסים דיפלומטיים מול מדינת הוותיקן המציגת מיליארד וחצי "מאמינים" .

ראש הישיבה שהיה ער לסכנה עמד והתריע בפני כל, על הסכנה האורבת לנוכחות היהודית בציון דוד המלך, וזאת למרות שבאופנים שונים ובהתנכלויות רבות ניסו להכניעו, החל מהצעות כלכליות אדירות, ועד איומים והטרדות משפטיות שונות.

עמידה איתנה זו אלו עוררה את גורמי השלטון השונים להכפיש את שמו, תוך שהם מנהלים נגדו מערכת משפטית מסועפת, על מנת לשבור את רוחו האיתנה.

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ, למרות המאבקים הרבים שניהל, הוסיף ראש הישיבה להשקיע את מיטב כוחותיו בבנין הישיבה ובתלמידיו הרבים, אשר נהנו ממנו עצה ותושיה. ואף יזם ועודד הקמת מוסדות נוספים בהר ציון כאשר בשנים האחרונות, שלח את תלמידו חביבו הרה"ג יעקב אברהם שפהרד שליט"א להקים את ישיבת המקובלים "נפש החיים" בבית מדרש מתחת לציון דוד המלך.

שיטת לימודו היחודית של ראש הישיבה המתבססת על שיטת הרמח"ל אותה פיתח והרחיב תלמידו המובהק הגאון ר' דוד סקטון שליט"א הקנתה לו שם בעולם התורה כמי שמבאר כל סוגיא במיטב היגיון.

בשנים האחרונות נחלש ראש הישיבה, אך המשיך במסירות נפש ממש עד כשבועיים לפני פטירתו, למסור את שיעוריו הבהירים, בתלמוד ובמוסר.

בשבוע האחרון לחייו נתדרדר מצבו ביותר, ואלפי תלמידיו נזעקו להתפלל לרפואתו אך נצחו האראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, בערש"ק תולדות, אחר חצות הובא ארונו אל היכל הישיבה כשמאות מתלמידיו זועקים מרה על האבידה הגדולה. ספדו לראש הישיבה מרן הגר"ש אוירבעך שליט"א, רב העיר באר שבע הגר"י דרעי שליט"א שמוסר עשרות שנים שיעור שבועי בישיבה, ועוד רבנים חשובים מתלמידיו ומוקיריו, בו ביום נטמן ארונו בהר הזיתים כשגשמים מנטפים על מיטתו.

ואמנם ראה ראש הישיבה ברכה בעמלו, כאשר כל בניו הינם ת"ח חכמים מופלגים מורי הוראה ומרביצי תורה, בארץ ובכל העולם. ובראשם ראש הישיבה הגאון ר' יצחק גולדשטיין שליט"א ממלא מקום אביו בראשות הישיבה ומוסדותיה. כאשר בישיבת "תורת ישראל" כיום לומדים כ-200 בחורים ואברכים בני עלייה ממיטב עולם הישיבות. במקביל לישיבת התפוצות הוותיקה המיועדת לבני חו"ל ובעלי תשובה, כמשכבר הימים.

ברחבי העולם והארץ נערכו עשרות מספד במדינות שונות כאשר תלמידיו הרבים מבכים את מי שהיה רבם במשך 53 שנה של הרבצת תורה והקמת עולה של תשובה בכל העולם.

בקומה שמעל מוזיאון "מרתף השואה" ההיסטורי סדרה של מבנים עתיקים ומטים לנפול שימשה את הישיבה, למגורים וכחדר אוכל, ומתוך ההפיכה והעזובה החלה הישיבה הצעירה להכות שורש ולפרוח. כשמישמתו העיקרית של ראש הישיבה היא לבנות את הר ציון -ברוחניות אך גם בגשמיות- כמרכז תורני עולמי, לכל מבקש תורה.

בשנות התש"ל-התש"מ :

אוהב את הבריות ומקרבן...

באותם ימים הייתה ישיבת התפוצות גולת הכותרת של עולם התשובה כשהיא מושכת אליה את מיטב הבחורים שנפשם חשקה לחזור לצור מחצבתם, וכיום מנהיגי תנועת התשובה בעשורים האחרונים שהיו רובם ככולם תלמידיו של ראש הישיבה, לפחות בתחילת דרכם. בשיאה מנתה הישיבה כ-220 בחורים לשם השוואה ישיבת חברון המפורסמת מנתה באותם ימים כ-250 בחורים.

תופעה נפוצה באותם ימים בהם אווירת ה"רוחניות" הייתה כאמור נפוצה גם בין צעירים שהיו רחוקים מדרך התורה, ומאות אלפי בני נוער הלכו בעקבות מורים רוחניים ש"מכרו" להם "תורות" מן המזרח הרחוק, חלק גדול ממנהיגי אותם כתות –שמונו לעיתים למעלה ממיליון "מאמינים" אדוקים ברחבי העולם- היו יהודים, ומשהגיעו למחיצת ראש הישיבה הפכו בעצמם לתלמידי חכמים, כשהם זונחים מאחוריהם תהילת עולם.

מעלת לימוד התורה מתוך שמחה ושירה היווה נושא מרכזי בישיבה, וכשלמדו בישיבה על מעלת שינון המשניות מתוך זמרה קיימו זאת הלכה למעשה, וכלי נגינה נשלפו והבחורים שבחלקם שימשו כמוזיקאים מקצועיים בטרם התקרבו לדרך התורה, החלו לנגן את המשניות ובהמשך פסוקים מתוך התנ"ך, כך למעשה הוקמה "להקת ישיבת התפוצות" שהתפרסמה בארץ ובעולם כלהקה שפרצה את הדרך עבור המוסיקה היהודית וסללה מסילות באמצעות המוסיקה לאזוני המאזינים הרחוקים מדרך התורה.

ניתן להבין שצעדים מהפכניים אלו שנקט ראש הישיבה, בקרובם של יהודים לדרך התורה, לא עברו בשקט, ולא אחת פורסמו נגד ראש הישיבה, ונגד חבורת ה"היפס" בעלי הגיטרות והשער הארוך, פשקווילים בחוצות העיר. אך כוונותיו הטהורות של ראש הישיבה הוכיחו את עצמן כשאותן "היפסים" הופכים אט אט לבני תורה במלוא מובן המילה.

לשם הבנת המהפך הרעיוני שהנחיל ראש הישיבה ניתן לציין את הסיפור הבא : כאשר ביקשה הישיבה הצעירה להיתמך ע"י משרד הדתות, ככל הישיבות, נתקלו מנהלי הישיבה בתדהמה ובהכחשה מוחלטת, שכן המושג "ישיבה לבעלי תשובה" לא היה קיים, וכדי לאשר מימון הוצרכו להחתים את הרבנים הראשיים לישראל, ולהמציא יש מאין קריטריון חדש לתמיכה, שממנו נהנים עד היום כלל הישיבות לבעלי התשובה.

מהפך רעיוני נוסף, שהפך לנחלת הכלל, חולל ראש הישיבה בהקמת מוסד מקביל לנשים ונערות בעלות תשובה, על מנת שבוגרי הישיבה ימצאו את זיווגם בנקל, כאשר רעייתו הרבנית תליט"א עומדת בראש הסמינר, ומפקחת על רמתו הרוחנית הגבוהה. וכך זוגות רבים חבים את חייהם הרוחניים למפעליו הכבירים.

שנות התש"מ-התש"נ :

ימן ושמאל תפרוצי.

שנים אלו עמדו בסימן התבססות וצמיחה, אלו שנים בהם הקים ראש הישיבה את הישוב מיצד בספר המדבר, על אדמת טרשים, כשהוא מצטט את דברי הרמב"ם על מצב הדור כשהוא נגוע בהשחתה צריך לברוח אל המדבר ולהתרחק ממנו ככל הניתן. כשבנו הבכור הרה"ג ישראל שליט"א משמש כרב הישוב עד היום.

פרשה כאובה נוספת אירעה בשנת התשד"מ ונשכחה מלב הציבור, והיא שריפת היכל הישיבה ובתוכם ארון הקודש ו-15 ספרי תורה ובינם ספר התורה העתיק של המהר"ם מרוטנבורג,

מאת: אלי דן

ראש הישיבה נולד בתרצ"ב (1931) בארה"ב לאביו הרב משה ז"ל את תורתו קנה בישיבת חפץ חיים אצל רבו המבהק הגאון ר' העניך ליבוביץ זצ"ל ויצק מים על ידי מרן הגר"א קוטלר זצ"ל וכבר אז הכירו בו רבותיו כי נועד לגדולות. וסמכוהו למו"צ ודיין.

לאחר נישואיו המשיך בלימודיו בישיבת "חפץ חיים" כשבמקביל החל לשמש כרב בקווינס ור"מ בישיבת ח"ח לצעירים, באותה תקופה למד בחברותא עם הגר"ח פ"ש שיינברג זצ"ל ראש ישיבת "תורה אור" אליו היה מקורב שנים רבות.

בשנת תשכ"ד 1964 עלה לארץ ישראל וכאן החל לשמש כראש ישיבה לבני חו"ל.

דרכה של הישיבה הצעירה בארץ לא הייתה סוגה בשושנים, תחילה התמקמה הישיבה בעזרת הנשים של ישיבת חברון גאולה בתמיכתו ראש ישיבת חברון דאז הגאון ר' יחזקאל סרנא זצ"ל ומשגדלה הישיבה הועברה לבית היתומים דיסקין. הייתה זו הישיבה הראשונה שיועדה לתלמידי ישיבות בני חו"ל מהלך שהיה לחידוש בעולם הישיבות של אותם הימים. המהפך התודעתי בנחיצות ישיבה המיועדת דווקא, לבעלי תשובה, החל כאשר בעל תשובה צעיר בשם לייזי סאקס בן טובים מחו"ל ביקש להתקבל לישיבת קול תורה בראשות הגרש"ז אוירבעך זצ"ל, הלה היה בתחילת דרכו וראש ישיבת "קול תורה" סרב לקבלו עקב חשש מהשפעתו על רמתם הרוחנית של בני הישיבה, חשש שלא יובן לרבים היום אך כרוך בהבנת המצב באותם ימים טרם החל גל התשובה הגדול כשהתנועה הייתה ברובה אל מחוץ לכותלי הישיבה ולא להפך.

הגר"מ גולדשטיין זצ"ל שראה בצעיר השבור מחמת הדחייה החליט שהוא יהיה זה שייפתח ישיבה אליה יוכל להתקבל כל יהודי והקריטריון היחיד לקבלה הוא הרצון ללמוד תורה.

לישיבתו קרא "תורת ישראל" משמע ישיבה השייכת לכלל ישראל, כשהוא מצטט את הגמ' הידועה אודות כתר התורה המונח בקרן זוית וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול, כשהוא מעצב את סמל הישיבה בהתאם.

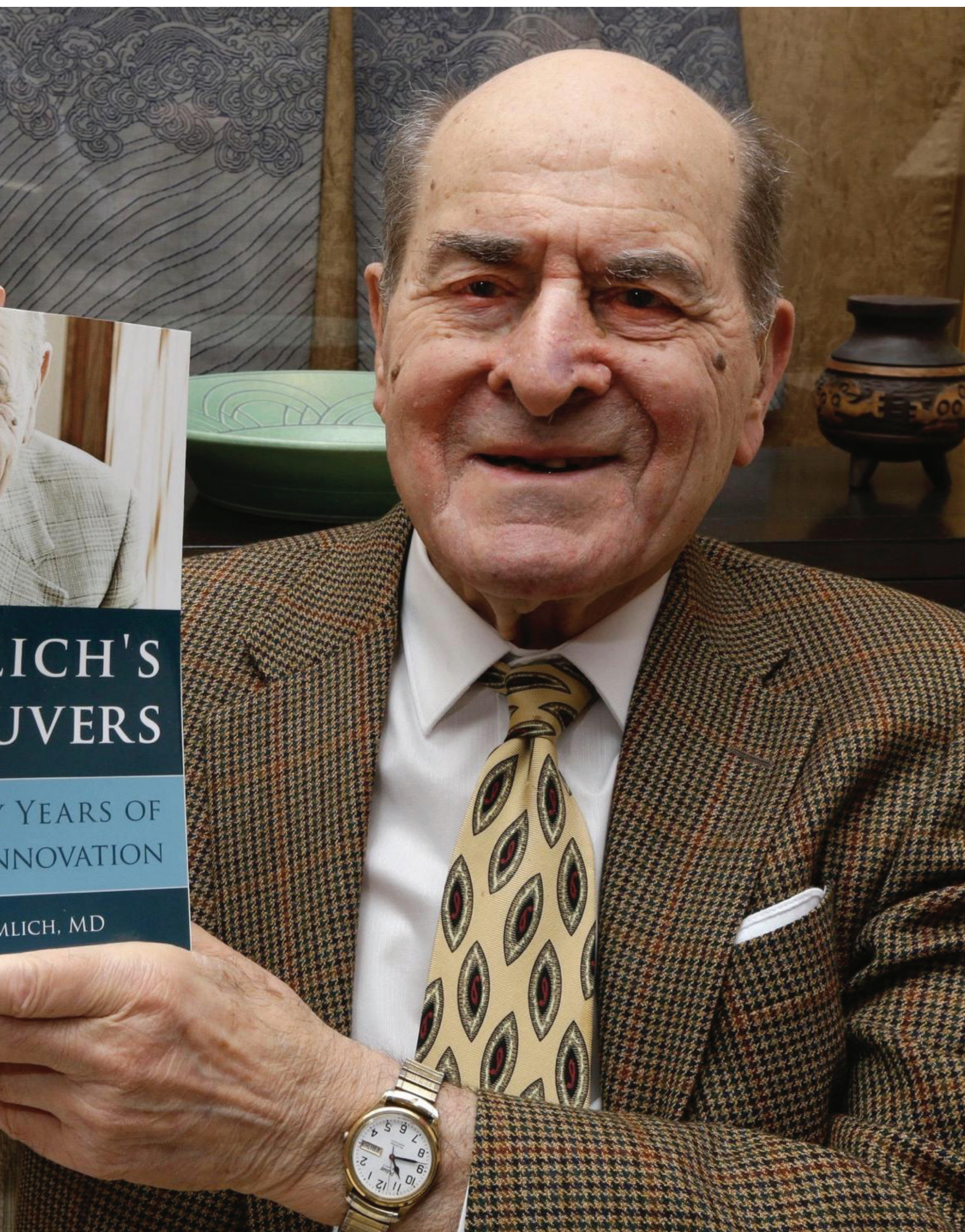
בריוק באותה תקופה החל בארה"ב תהליך של שינוי תודעתי והנוער נסחף בחיפוש אחר מוסכמות חדשות, צעירים אלו –רבים מהם יהודים- כונו "נוער הפרחים" והתחברו לערכים של "אהבה ושלוש" כלל עולמיים, בחיפושיהם אחר משמעות נמשכו רבים מהיהודים שבהם לארץ ישראל, כאן ניסו להתחבר אל ההווה הישראלית שלא כל כך הצליחה להכיל אותם.

מי שזיהה את הפוטנציאל, היה ראש הישיבה ובפיקחות רבה, חיבר את אותם נשמות אבודות אל העולם העשיר של היהדות תוך שהוא משתמש בערכים המוכרים להם "אהבה ושלוש" ומתרגם אותם למונחים יהודיים.

כאשר התנאי היחיד להתקבל לישיבתו הוא החיבור ללימוד התורה, החל ראש הישיבה בבניית הישיבה הראשונה מסוגה בעולם "ישיבה לבעלי תשובה" באותם ימים היה זה מחזה נפוץ בישיבה ובו מגיע צעיר עם גיטרה ושערות מגודלות אל הישיבה לעיתים מתוך סקרנות גרידא, ותוך כמה שעות הוא כבר שקוע עמוק בתוככי הסוגיא הנלמדת.

שיטה זו של חיבור ישיר אל התורה ללא תנאים מוקדמים הוכיחה את עצמה כשרבים מאותם צעירים דאז משמשים כיום בעצמם כראשי ישיבות רבנים דיינים ומחברי ספרים בארץ ובעולם.

ואכן לאחר ניסיונות שונים, ביום כ"ג אלול התשכ"ח נקבע מקומה של "ישיבת התפוצות – תורת ישראל" בהר ציון במבנים הסובבים את ציונו של דוד המלך ע"ה. מי שהביא את ישיבת התפוצות להר ציון היה מנכ"ל משרד הדתות דאז דר' שמואל זנוויל כהנא ז"ל אישיות מרתקת בפני עצמה, ומי שנודע כממונה על הר ציון במבנה ששימש כבית כנסת

הששיטה שהצילה

בסוף השבוע האחרון, נפטר ד"ר הנרי היימליך ז"ל, הרופא שהמציא את התמרון לטיפול בחנק? ○ על פי ההערכות, הצילה שיטת היימליך את חייהם של למעלה מ-50,000 איש רק בארצות הברית ○ מתי לראשונה בחייו השתמש בשיטה והציל מחנק, ואיך אתם תוכלו להציל מחנק באמצעות השיטה? ○ מנכ"ל מד"א אלי בין: "היימליך ז"ל מהווה את אחד מפורצי הדרך בתחום הרפואה הדחופה, שיטת התמרון של היימליך מהווה את אחת הדרכים הזריזות והפשוטות להצלת חיי אדם"

הילה פלאח

רפואי ראשוני ומיידי.

הציל מיליונים

היימליך מנע את מותם של רבבות, והציל גם את חייהם של לא מעט אנשים מוכרים שנחנקו ושרדו בזכות התמרון שהמציא. על פי ההערכות, הצילה שיטת היימליך את חייהם של למעלה מ-50,000 איש רק בארצות הברית. בשנת 1962 המציא נקז חזה שהציל את חייהם

היה רק רופא. הוא היה בן אדם הומני, וגם אבא וסבא מסור ואוהב". הנרי היימליך נולד ב-3 בפברואר 1920 בדלוור שבארה"ב למשפחה יהודית. ד"ר היימליך, סיים בית ספר לרפואה בשנת 1943 ועבר התמחות בכירורגיה. בשנת 1962 המציא נקז חזה שהציל את חייהם של פצועים רבים במלחמת ויאטנאם. מאוחר יותר, בשנות השבעים, המציא היימליך את אחת מפריצות הדרך הרפואיות הגדולות בזמנו ומאז, שיטת רפואה זו שאינה מחייבת התערבות כירורגית ושלמים כונתה "תמרון היימליך", הצילה מאות אלפי אנשים ברחבי העולם ומהווה מענה

בסוף השבוע האחרון, נפטר ד"ר הנרי היימליך ז"ל, הרופא שהמציא את התמרון לטיפול בחנק, בהיותו בן 96. שיטתו של ד"ר היימליך מהווה כיום את אחת השיטות החשובות במתן סיוע ראשוני להצלת חיי אדם. משפחתו של ד"ר היימליך מסרה כי הוא נפטר לאחר שלקה בהתקף לב נרחב ביום שני האחרון בבית האבות בסינסינטי. "אבא היה גיבור בעיניהם של אנשים רבים ברחבי העולם", כתבו בני המשפחה בהודעה המבשרת על מותו של הדוקטור. "הוא הציל את חייהם של אין-ספור בני אדם בעזרת חידוש של היגיון בריא. הוא לא

של פצועים רבים במלחמת ויאטנם.

ד"ר הנרי היימליך, האיש שהציל ככל הנראה את חייהם של מיליונים ברחבי העולם בזכות השיטה שפיתח לטיפול בחנק, הציל לראשונה במו ידיו אישה שנחנקה, באמצעות השיטה שפיתח. בחודש מאי האחרון השתמש היימליך לראשונה בחייו בטכניקה באישה מבוגרת שנחנקה לנגד עיניו. הכירורג בן ה-96 תושב סינסינטי, השתמש בטכניקה לראשונה בחייו, באישה מבוגרת שנחנקה לנגד עיניו. הוא סיפר לעיתון The Cincinnati Enquirer כי לימד פעמים רבות במהלך חייו את השיטה, אך מעולם לא ביצע אותה בעצמו על אדם שנחנק. היימליך ששימש בעבר מנתח וושט, הבחין בבית האבות בו הוא מתגורר באישה בת 87 שהחלה להיחנק. הוא הוא מיהר לעברה, ביצע את הטכניקה שחילצה מדרכי הנשימה שלה חתיכת המבורגר. בתוך שניות האישה התאוששה וחייה ניצלו. "זה נפלא להציל כל כך הרבה חיים", אמר היימליך שלימד את השיטה פעמים רבות, אך מעולם לא ביצע אותה בעצמו על אדם שנחנק.

בין השמות המפורסמים שזכו להמשיך לנשום בזכות השיטה של ד"ר היימליך אפשר למצוא את נשיא ארה"ב לשעבר רונלד רייגן נחנק מבוטן כשהיה על מטוס ב-1976, ואת ראש עיריית ניו יורק לשעבר שנחנק מחתיכת בשר ב-1981, וחייו ניצלו בזכות חבר שידע כיצד לבצע את תמרון היימליך ועוד רבים ורבות.

בעיות אתיות

על פי ההיסטוריה הכתובה אודות ד"ר היימליך, מסתבר שבעבר נטען נגדו שהניסויים שביצע סיכנו במוות את המתנדבים הבריאים שהשתתפו בהם. בניסויים אלה לכאורה חסם היימליך את קנה הנשימה של המתנדבים בפיסת בשר שהניח בתוך הקנה תוך שימוש בפינצטה וניסה לחלץ את פיסת הבשר בעזרת תמרונים שונים. אך מבירור העניין מסתבר כי טענות אלה אינן נכונות ומכפישות את שמו הטוב מאחר שהיימליך השתמש לניסויים בכלבים מורדמים. עוד נטען כי היימליך היה מעורב בשערורייה מחקרית רפואית הקשורה בטיפול במחלות חמורות שונות בעזרת

הדבקה מכוונת במלריה, טוענים כי היימליך המליץ לציבור על טיפול זה אף על פי שיעילות הטיפול טרם הוכחה ולמרות שמנהל המזון והתרופות האמריקאי לא אישר אותו. בנוסף לזה, היימליך קיים את המחקרים להוכחת טיפול זה במקום לא ידוע ובלא פיקוח כל שהוא וזאת בניגוד לחוק האמריקני ובניגוד לכללים האתיים בנושא זכויות משתתפים בניסויים בבני אדם.

איך עובדת השיטה?

מחלקת ההדרכה בגופי ההצלה למתן סיוע רפואי מציל חיים, מלמדת את שיטת היימליך לכלל הצוותים ולמספר רב ככל הניתן של אזרחים. השיטה הפשוטה מתבצעת בעת חדירת גוף זר לקנה הנשימה אשר גורם למצוקה של אדם שלא מצליח לפלוט אותו בעזרת שיעול. במידה ואדם מתחיל להשתנק, להכחיל ולא מצליח להפיק צליל מגרונו, יש לעמוד מאחוריו, לכרוך את הידיים סביב בטנו של המטופל כשאגרוף כף היד לוחצת על מרכז הבטן ועליה היד השנייה. יש לבצע 5 לחיצות חזקות עם שתי הידיים פנימה וכלפי מעלה, לכיוון הסרעפת. הלחץ הנוצר עם האוויר שכלוא בתוך בית החזה עוזר לפלוט את הגוף הזר החוצה. יש להדגיש שבעת שאדם נחנק ולא מצליח להוציא את הגוף הזר באמצעות שיעול, במידה ולא רואים את הגוף הזר אין לנסות לשלוף אותו בעזרת האצבעות או בכל אמצעי אחר על מנת שלא לגרום לפעולה הפוכה, שכן, מי שאינו גורם רפואי מיומן סביר שיגרום לדחיפה של הגוף הזר פנימה יותר ועלול להוביל לנזקים רפואיים. יש לנסות לעזור לאדם שבמצוקה בעזרת השיטה עד הגעת כוחות ההצלה.

סמנכ"ל רפואה במד"א, ד"ר רפי סטרוגו, מדגיש כי, "כל אדם יכול להיחנק מפעולות שנראות לנו טריוויאליות – אכילה, נטילת כדור רפואי וכו'. שיטת היימליך, אשר מאפשרת לעזור לאדם במצוקה ללא שימוש באמצעים רפואיים, מהווה כיום את הבסיס להצלת חיי אדם. כמובן, שבמידה והשיטה אינה עוזרת, לנו כמד"א יש אמצעים נוספים לעזור לאדם במצוקה של חנק – החל ממכשיר ייעודי שניתן להחזיר ללוע ולראות את קנה הנשימה והגוף שחדר

לתוכו, ועד לאמצעים לפתיחה כירורגית של קנה הנשימה. עלינו כאזרחים לשאוף לדעת את הפעולות הבסיסיות והפשוטות, כגון שיטת היימליך, אשר מצילות חיי אדם. אני קורא לכל אחד ליצור קשר עם מוקד ההדרכה של מד"א על מנת לעבור קורס בסיסי בעזרה ראשונה. הידע הבסיסי הנרכש בקורס יכול להיות במקרים רבים ההבדל בין חיים למוות של אזרח".

מנכ"ל מד"א אלי בין אמר ליכל ישראל, כי "ד"ר הנרי היימליך ז"ל מהווה את אחד מפורצי הדרך בתחום הרפואה הדחופה. מגן דוד אדום ימשיך להנחיל לכלל צוותי מד"א ולכל אזרח שיחפוץ בכך, את שיטת התמרון של היימליך שמהווה את אחת הדרכים היעילות והפשוטות להצלת חיי אדם. אנו קוראים לאזרחי ישראל להגיע לתחנות מד"א לעבור קורס בסיסי בעזרה ראשונה".

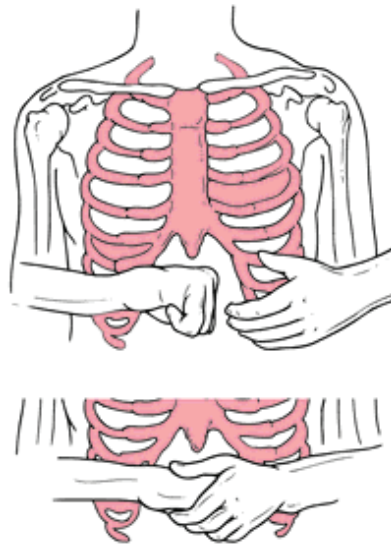
כיצד תבצעו נכון את השיטה?

בשיטת היימליך משתמשים כאשר נחם נתיב אוויר מגוף זר. תמרון היימליך (באנגלית: Heimlich maneuver) הוא תמרון לפתיחת נתיב אוויר החסום על ידי גוף זר ע"י הגברת הלחץ בחלל הבטן ובבית החזה, כדי לעשות אותו נכון יש ללחוץ על הבטן, על הסרעפת ולדחוק את האוויר בריאות בלחץ החוצה.

לביצוע היימליך יש להשעין את המטופל על המטפל בעמידה. יד אחת באגרוף כאשר הבוהן למעלה, היד השנייה מעליה, ואז מפעילים לחץ לכיוון פנים ומעלה. יש לבצע את התמרון בין 6–10 פעמים ואז לבדוק אם הגוף הזר עלה לפה, אם לא - לבצע שוב וחוזר חלילה.

בעבר, נהגו לבצע את פעולות היימליך גם בשכיבה בחולים שהנם חסרי הכרה, אך עם החידושים בכל נושאי החייאה, הוחלט להפסיק זאת ולבצע החייאה רגילה אפילו במצבי השתנקות וזאת לאור מחקרים שהצביעו שאין יתרון בביצוע פעולות היימליך בשכיבה על פני החייאה רגילה היותר נפוצה, מתורגלת וידועה בציבור.

■

הדמייה של שיטת היימליך

כיצד תטפלו בנפגע בהכרה?

- בגילאים רלוונטיים עודדו את הנפגע להשתעל
- בצעו 4-6 לחיצות ברום הבטן (היימליך) בילדים מעל גיל שנה ובמבוגרים או 4-6 לחיצות במרכז בית החזה וטפוחות בין השכמות בתינוקות.
- בדקו בפיו של הנחנק אם ניתן לראות ולהוציא את הגוף הזר
- אם הגוף הזר לא יוצא חייגו מיד 101
- המשיכו בביצוע לחיצות ברום הבטן / לחצות חזה עד להגעת צוות מד"א

כיצד תטפלו בנפגע מחוסר הכרה?

- חייגו מיד 101 והזעיקו עזרה
- התחילו בפעולות החייאה
- אם הגוף הזר נפלט והנפגע חזר לנשום המשיכו להשגיח עליו עד להגעת צוות מד"א מקום

קטנות.

משחקים וצעצועים – חשוב לבחור משחקים שאין בהם חלקים קטנים שהילד עשוי להכניס לפה כמו גולות, חלקי לגו קטנים, כדורים קטנים וכד'.

בבית – היו ערניים ומודעים לסכנות, הרחיקו מהילדים כל חפץ שעלול לסכן אותם כמו: מטבעות, מכסים של עטים, פקק של בקבוק שתיה, טושים, גולות ועוד.

איך תזהו נפגע שמשתנק?

- בדרך כלל הנפגע אוחז בגרונו או מנסה לשדר מצוקה שיעול
- סימני כחלון – צבע העור מכחיל בשפתיים ובקצות האצבעות
- קושי בדיבור ובנשימה
- מראה לחוץ

כיצד לטפל בחנק מגוף זר?

חנק מגוף זר – השתנקות: כל חומר למעט אוויר שחודר לקנה הנשימה הוא גוף זר העלול לחסום את נתיב האוויר ולמנוע מעבר אוויר לריאות. אחוז מקרי החנק הגבוה ביותר הוא בילדים ובקשישים, זאת מכיוון שהרפלקסים שלהם, דוגמת השיעול והבליעה, פחות יעילים. אצל תינוקות וילדים קטנים הסכנה גדולה במיוחד עקב הקוטר הצר של דרכי האוויר ונטייתם להכניס חפצים לפה.

הטיפול מתחיל במניעה

מזון – כאשר מגישים מזון לילדים, חשוב לחתוך את המזון בצורה קפדנית ומתאימה ליכולת האכילה שלהם מבלי שתסכן את דרכי האוויר. לדוגמא: נקניקיות נחתוך לרצועות לאורך, ענבים, זיתים ועגבניות שרי נחצה באמצע. כמובן, שאין לתת לילדים פיצוחים וסוכריות

hammukah

HOT SALE

סריג

החל מ-

119 ₪

כל החליפות

ללא מע"מ

כולל כפל מבצעים

מעיל צמר

החל מ-

399 ₪

BAGIR

ירושלים כנפי נשרים 5, עמוס 10 | בני ברק כהנמן 72, ר' עקיבא 55

אשדוד הגדוד העברי 16 | גבעתיים קניון גבעתיים קומה 2 | תל אביב ה' באיר 70, כיכר המדינה | בגיר on-line: www.bagir-il.com

מהפריטים המשתתפים במבצע | לא כולל פריקה, צבירה ושוברים | בתוקף עד 5.1.17 ז' טבת תשע"ז | מינימום מלאי 500 יח'

**חמישים
מסמכים**

הנוגעים ל-17.5 מיליון בני

אדם, סכונים מזה 70 שנה

בעיירה הגרמנית באד ארולסן

• על ניהול הארכיון מפקחות

11 מדינות, ביניהן ישראל • רק

בתקופה האחרונה נפתחו שערי הארכיון

לחוקרים והיסטוריונים המבקשים לחקור את אחד

הפרקים האפלים בתולדות האנושות • הצצה

אל התיעוד הנרחב ביותר של מעשי

הנאצים שבדייקנות ובחריצות

ייקית תיעדו כל פרט וכל מסמך

הנוגע להשמדתה של יהדות

אירופה

אלי שניידר

ארכיון הפלישה

י

חוקרים שביקרו בארכיון מספרים כי מדובר בתיעוד נאצי קפדני של הוצאות להורג, טרנספורטים, רכוש שנגזל, צעדות מוות, מכתבי הגסטאפו למפקדי המחנות, ועוד שורה ארוכה של מסמכים הנוגעים למשלוח יהודים למחנות ההשמדה

ש

בעים ואחת שנה חלפו, ממועד סיומה של מלחמת העולם השנייה. אולם, ככל שהזמן נוקף וככל שמסמכים וסיפורים חדשים יוצאים לאור, מגלה העולם את מימדי הזוועה. אלפי ספרים, עשרות אלפי מאמרים ומחקרים נכתבו אודות מלחמת העולם השנייה, אולם

הארכיון הנאצי הגדול בעולם, השוכן בעיירה הגרמנית באד ארולסן, מכיל בקרבו מסמכים היסטוריים המעניקים תמונת עומק של הזוועה הנאצית. הארכיון המנוהל על ידי זרוע של הצלב האדום וממומן ע"י ממשלת גרמניה, מכיל מסמכים המתעדים את ניהול מחנות ההשמדה והמוסדות הנאציים.

מנהל שירות המעקב הבינלאומי של הצלב האדום, רטו מייסטר, אמר כי המידע השמור ב-50 מיליון מסמכים נוגע ל-17.5 מיליון בני אדם. כדי להבין את עוצמת גדולו ועוצמתו של הארכיון, מן הראוי לציין רק פרט טריוויאלי אחד: כרסטת מפתח השמות לבדה ממלאת שלושה חדרים גדולים.

למעשה, זהו הארכיון הגדול בעולם למסמכי המשטר הנאצי. עשרות מיליוני עמודים מרוכזים בשישה בניינים בבאד ארולסן, עיירה הנמצאת מצפון לפרנקפורט. הארכיון הוקם לאחר תום מלחמת העולם השנייה על ידי בעלות הברית, ומיקומו נקבע בין היתר בשל העובדה שהעיירה נמצאת בין ארבעת אזורי הכיבוש של גרמניה ואת העובדה שכמעט לא נפגעה בהפצצות. הארכיון מפוקח ע"י ממשלת גרמניה, אולם עוד 10 מדינות נמנות עם המדינות המפקחות על הארכיון מאז שנת 1955: ארה"ב, בריטניה, ישראל, פולין, צרפת, איטליה, בלגיה, יוון, לוקסמבורג והולנד.

יוון הייתה המדינה האחרונה שאשררה את ההחלטה לפתוח את שערי הארכיון, ורק בתקופה האחרונה, 71 שנה אחר תום המלחמה, התקבלה ההחלטה באופן סופי. בימים אלה נסרקים כל מסמכי הארכיון, על מנת לאפשר למוסדות מחקר ברחבי העולם לעשות בהם שימוש. עד היום, בשל החשש מפגיעה בקורבנות ובבני משפחותיהם, לא הורשה הציבור הרחב לעיין במסמכים, והאינפורמציה שיצאה מהארכיון נעשתה בקמצנות ורק כדי לסייע לבני המשפחות לתבוע את המגיע להם.

פול שפירו ממוזיאון השואה האמריקני, שכבר בשנת 2001 החל להיאבק למען פתיחת הארכיון, היה שבע רצון מההחלטה שהתקבלה. "זו הקלה. זה לקח הרבה זמן - הרבה יותר מדי", אמר. "אני שבע רצון שהארכיון של שירות המעקב הבינלאומי יכול עתה להיפתח למחקר", אמר סגן שר החוץ הגרמני, גונטר גלוסר. "הייתי רוצה להזמין את כל החוקרים לעשות בו שימוש ולחקור את הפרק האפל הזה בהיסטוריה הגרמנית".

במשך כמעט שבעה עשורים, שימש הארכיון בעיקר לאיתור נעדרים, לסייע באיחוד משפחות ולעזור לקורבנות הרדיפה הנאצית לקבל מסמכים עבור תביעות פיצויים. הממשל האמריקני נעזר בשירות המעקב הבינלאומי גם כדי לערוך בדיקות על עברם של מהגרים החשודים כי שיקרו לגבי עברם. רק בחודש האחרון התקבלו חמישים בקשות מצד אקדמאים וארגוני מחקר, שביקשו להסתייע בארכיון, בו שמורים בין היתר מסמכים מהתקשורות בין גורמים

נאצים, רישומי מחנות, רישומי הובלה, תיקים הנוגעים לעבודות הכפייה, תיעוד מקרי המוות ועוד. מסתבר שבעלות הברית החלו לאסוף את המסמכים עוד לפני סוף המלחמה ובסופו של דבר העבירו אותם לצלב האדום.

במשך שבעים השנים האחרונות היה הארכיון סגור מעין הציבור בטענת הגנה על פרטיות, אולם דרישותיהם של הניצולים ובני משפחות הנספים לפתוח אותו, אילצה את המדינות המפעילות אותו לשנות את ההחלטה.

הניצולים מעיינים במסמכים

חוקרים שביקרו בארכיון מספרים כי מדובר בתיעוד נאצי קפדני של הוצאות להורג, טרנספורטים, רכוש שנגזל, צעדות מוות, מכתבי הגסטאפו למפקדי המחנות, ועוד שורה ארוכה של מסמכים הנוגעים למשלוח יהודים למחנות ההשמדה.

רשת סי.בי.אס האמריקנית היתה הראשונה שהורשתה להכניס מצלמת וידאו ולתעד את הנעשה בתוככי הארכיון. הרשת אף הגדילה לעשות והפגישה שלושה קשישים, שבילדותם חתמו על מסמכים שהנאצים ביקשו מהם לחתום, וכעת, הציגו בפניהם את המכתבים המזהיבים. אחד משלושת 'הילדים' שהופגשו ע"י הסי.בי.אס עם מסמכי התקופה היה מיקי שוורץ, יהודי המתגורר כיום בסן דייגו. בן 14 היה בשעה כיצד הנאצים מובילים את הוריו לתאי הגזים בבוכנוולד. אותו העבירו הנאצים מבוכנוולד למחנה דורה, על מנת לשמש ככח אדם זול במפעל לייצור נשק דמי. גם המפעל הזה היה רק הסוואה ונועד להטעות את ארצות הברית. מתוך מחנה שלם, רק שניים זכו שמעל שמם יימתח "קו החיים", כינוי לאותו קו מחיקה ישר ודק שהעבירו הנאצים בסרגל, ליד שמות אסירי המחנה שלא הובלו לטבח.

צוות הבי.בי.סי הפגיש בין שוורץ לבין המסמכים המצביעים על כך שרק קו דק אחד הפריד בין חייו לבין שליחתו לגיא ההריגה. שוורץ הביט במסמכים הישנים והחל לרעוד. "אני פוחד עכשיו שוב", אמר. "זה מזכיר לי את הרגעים ההם. לא הבנתי כילד מדוע רצו להרוג אותי".

גם וולטר פיידן, תושב ניו-יורק שבהיותו במחנה היה אז בן 13, חתם על מסמך שמאפשר לו ללכת לעבוד במקום ללכת לתאי הגזים. גם הוא הובא אל הארכיון ונפגש עם המסמכים עליהם חתם, שבסופו של דבר הצילו את חייו. כשהמראיין שאל אותו 'מי היה הילד שחתם על המסך ההוא?', פיידן החל לנשום את שפתיו ודמעות עלו בעיניו. "זה היה הילד שהצליח להישאר בחיים, אבל עכשיו לא יכול לעמוד בהתרגשות", השיב למראיין. "דבר אחד שלא עשיתי במחנה, היה לאפשר לעצמנו להישבר בנוכחות הקאפו ואנשי הגסטאפו. לא נתנו להם את התענוג הזה, לראות אותנו נשברים. היינו נושכים את השפה התחתונה, ככה, ואז נושמים עמוק, גם זה עזר".

גם יעקב (ג'ק) רוזנטל, הוזמן להיפגש עם המסמכים עליהם חתם בהיותו נער בבוכנוולד. בהגיעו למחנה הוא הופרד מאמו ומששת אחיו ואחיותיו. כבר ברכבת, הבחין בשמים האדומים ובעשן המיתמר ועולה מארובות הכבשנים. עד היום, כך סיפר, שב ועולה באפו הריח הנורא שהוא שקידם אותו בבואו למחנה. ריח המוות שרודף אותו עד עצם היום הזה. כמה ימים לאחר מכן, גם משפחתו הובלה אל הכבשנים. על הטופס שבו מצוין שמו מופיע המספר הסידורי 11832A. רוזנטל מפשיל את שרוולו ומציג את המספר

ארכיב המוות

**הנאצים אך טרחו
לציין ליד שמו של
כל אחד מהנרצחים
גם את סיבת המוות:
"נורו בהוראת
משרד הביטחון של
הרייך". מעניין לציין
שבספר המתים של
"אשוויץ", כאשר
מביטים בתעודת
הפטירה של מ.
שלוסר, מנעולן
יהודי שמת ב-11
בפברואר 1943,
מופיע ליד שמו
גם סיבת המוות:
תשישות. ועכשיו
תחשבו לבד, מה
מביא צעיר בן 22
להגיע למצב של
תשישות**

תאריכים ושנות לידה. בעמודה האחרונה, תאריך המוות, אין גיוון רב: תאריך אחד מתוך 20 ימים בספטמבר 1942. כותרת הקלסר: "לובלין-מיידאנק, רשימת קרמטוריום, 28.9.1942-8.9.1942".

"הרשימה חולצה, ככל הנראה, ממחנה הריכוז מיידאנק לאחר שחרורו על ידי הרוסים. במדפים מסביב לקלסר זה, בבניין 'שירות האיתור הבינלאומי', מונחים אלפי קלסרים נוספים - ספרי המתים המקוריים של מחנות הריכוז בוכנוולד ומטהאוזן, דו"חות ספירות הכינים שנערכו לאסירים בגרוסרוזן, רשימות טרנספורטים של הגסטאפו מהולנד שנתפסו במטות הארגון לאחר כיבוש גרמניה; הוראות שהתקבלו ממפקדות האס-אס במלחמת העולם השנייה. כל המסמכים מסודרים ומקוטלגים לפי שמות הקורבנות והניצולים, משקפים בסדר המופתי שלהם את הבירוקרטיה היעילה של הנאצים". מעבר לדייקנות הגרמנית ולאוצר העצום הטמון בתוך מיליוני המסמכים, סבור מנהל הארכיון ריטו מייסטר כי "ככל הנראה, לא מסתירים כאן גילויי היסטוריים חדשים לגבי השואה, אבל יש כאן שפע גילויי היסטוריה פרטית, שמחכים למשפחות הקורבנות והניצולים. אנחנו רוצים להיות מרכז, אליו יבואו משפחות כדי לענות על שאלות שמטרידות אותן".

"אין ספק שלחברה האנושית יש צורך חזק בסדר שמתבטא ברישום ההיסטוריה", מעניק מייסטר את הפרשנות שלו לאוצר העצום עליו הוא אחראי. "מה שבשבילי הוא בלתי ניתן לתפישה, זה כיצד התכונה האנושית הזאת נוצלה באופן כל כך מחריד כדי להשמיד בני אדם. הרישום האובססיבי של הנאצים היה מעין דרך נוראה להעמיד פנים שמשהו רגיל לחלוטין קורה - אך כמובן שהמציאות היתה הפוכה לחלוטין".

העדות של החייל הרוסי

ארתור מקס, כתב ה"הראלד טריביון" מתאר, כיצד בביקורו במקום, נשלף תיק אקראי ובו עדות של צעיר רוסי בן 21 שישב מול פקיד ממשל הפרקליטות הצבאית בארה"ב ותיאר את המשרפות באשוויץ, שם היה שבוי כמה שבועות קודם לכן. היה זה לקראת סיומה של המלחמה, ב-1945, אולם כשהעולם ידע מעט מאד על הנעשה באשוויץ. "ראיתי במו עיניי אלפי יהודים מומתים בגז מדי יום, ומושלכים בהמוניהם לתוך בורות שבהם נשרפו", תיאר החייל הרוסי. "ראיתי ילדים קטנים נרצחים במכות מקל ומושלכים לתוך האש. דם זרם בתעלות הביוב, והיהודים הושלכו פנימה ומתו בהן. רבים אחרים הורדו מהמשאיות ונדחפו לתוך הלהבות".

עדות זו היא פסיק אחד בתוך מיליוני המסמכים המתעדים את מכונת ההשמדה הנאצית של היטלר. כשהארכיון ייפתח לעיונם של חוקרים מכל העולם, אנו עשויים לקבל תמונה רחבה יותר של הזוועה שהתרחשה על אדמת אירופה. אפילו מספרם של מחנות הריכוז, הגטאות ומחנות הכפייה עשוי לקבל אומדן קרוב יותר למציאות. תחילה חשבו שמדובר ב-7000 מחנות שהוקמו בכל רחבי שלטון הרייך השלישי. כעת, עם חשיפת תוכן הארכיון לחוקרים, ההערכה היא כי מהר מאד יתגלה כי מדובר בלמעלה מ-20 אלף מחנות שהוקמו באירופה, כולל במדינות הגוש הקומוניסטי לשעבר. כעת, החשש הוא שפתיחת הארכיון תאריך זמן רב.

"קורבנות הפשעים האלה חוששים יותר מכל, שכאשר הם יילכו לעולמם - וזה דבר שקורה מהר מאוד היום - איש לא יזכור את שמות בני המשפחה שאיבדו", אומר פול שפירו, ממוזיאון השואה בווינגטון.

לעיני המצלמה. "אם הייתי מת בבוכנוולד", הוא אומר, "איש לא היה מזיל עלי דמעה, כי לא נותר איש מכל משפחתי. ממשפחה של שמונה נפשות נותרתי רק אני, וגם יתר הקרובים הלכו שם".

"אתה שמח שראית את המסמכים?" - שואל אותו המראיין. "אני שמח בעיקר בגלל אלה שאומרים שהשואה לא היתה, כמו הנשיא הקודם באיראן ועוד אישים. אני מזמין אותך ואת כל המכחישים לבוא ולהציץ במסמכים האלה ולראות מה היה".

"הנאצים רצו להראות שעשו את עבודתם על הצד הטוב ביותר", מסביר מנהל הארכיון לשאלת כתב הבי.בי.סי. מדוע תיעדו הנאצים ושמרו את כל הכרסת הזאת, אם ממילא התכוונו לחסל את אלה שנמצאים ברשימות.

מתנת יום הולדת להיטלר

הארכיון עצום המימדים, משתרע בסך הכל על פני כמאה קילומטר של מדפים המכילים קלסרים ואלבומים. בדיוק כמו לפני 70 שנה, המסמכים הנמצאים בו מסודרים בדייקנות ייקית. לא רק מסמכים ואלבומי תמונות מסודרים בדייקנות על פני המדפים. גם חפצי ערך ותכשיטי הקורבנות שנלקחו מהם לפני כניסתם לתאי הגזים, כמו גם רשימות המובלים למחנות, רשימות שינדלר, ניירות עמוסי חותמות הגסטאפו, פתקים המורים על העברת ילדים, נשים וטף אל המחנות.

בכתב יד מסודר, בשורות צפופות וישירות ובסדר מובהק כיאה לדייקנות הגרמנית, מופיעים שמותיהם של המוצאים להורג. הכל מתועד. כל שתי דקות מוצא אסיר אחד להורג בירי. על אחד המסמכים המכיל רשימה של אסירים יהודיים שהוצאו להורג, מופיע גם התאריך 20 באפריל 1942. היה זה יום הולדתו ה-53 של היטלר, ו-53 היהודים שהוצאו להורג בין השעות 11:20 ל-12:54 היו מתנת יום ההולדת של מפקד המחנה לרוזן הנאצי.

לא רק שמות ההורגים, גילם ומוצאם מופיעים במסמכי הזוועה. הנאצים אף טרחו לציין ליד שמו של כל אחד מהנרצחים גם את סיבת המוות: "נורו בהוראת משרד הביטחון של הרייך". מעניין לציין שבספר המתים של "אשוויץ", כאשר מביטים בתעודת הפטירה של מ. שלוסר, מנעולן יהודי שמת ב-11 בפברואר 1943, מופיע ליד שמו גם סיבת המוות: תשישות. ועכשיו תחשבו לבד, מה מביא צעיר בן 22 להגיע למצב של תשישות.

בין המסמכים, מצאו החוקרים גם את המסמך המורה על העברתה של פרנק אנליס מרי, הידועה בשם אנה פרנק, מאמסטרדם למחנה ברגן בלזן. בין היתר נחשפו לראשונה מסמכים המתעדים את צעדות המוות, וכן מכתב של מפקד הגסטאפו, היינריך הימלר, למפקדי מחנה דכאו שבו הוא מורה להוציא להורג את כל האסירים כדי שאיש מהם לא ייפול חי בידי כוחות הברית.

בין העדויות המצמררות נמצאה גם זו של אסיר שהיה חלק ממצעדי המוות ולפיה הנאצים השליכו חולים רבים לצידו הדרכים והוציאו אותם להורג בירייה או במכות של קתות הרובים. כתב "הארץ" באירופה, היטיב לתאר במסה שכתב, את שנגלה לעיניו בביקורו בארכיון. "באד ארולסן, גרמניה. 20 ימים של רצח שיטתי של אסירי מחנה מיידאנק מרוכזים בקלסר עבה, על מדף בארכיון העצום של מסמכי המשטר הנאצי בעיר זו, שבמרכז גרמניה. בקלסר מאות דפים, שבכל אחד מהם טבלה משורטטת: שם, תאריך לידה, מקום מגורים ותאריך מוות. עשרות שמות כתובים בכל עמוד בכתב יד מסודר. הדיו היטשטש עם השנים, אך השמות היהודיים קופצים מהדף. רשימות על גבי רשימות של עיירות וערים בפולין, צ'כוסלובקיה וגרמניה, מגוון

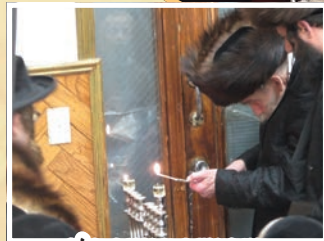
בַּחֲצֵד הַקֹּדֶשׁ וַיִּזְנִיץ

צילום: יהושע פרוכטר

בַּחֲצֵד הַקֹּדֶשׁ בַּעֲלִזָּא

צילום: אנשיל בעק

האדמו"ר מכוונת הלב

האדמו"ר מסקווירא

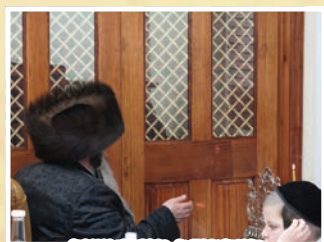
האדמו"ר מסקאליע

האדמו"ר מסערט ויזניץ

האדמו"ר מתולעת יעקב

האדמו"ר מזידיטשוב

האדמו"ר מתולדות אהרן

האדמו"ר מניקלשבורג

האדמו"ר מנובומינסק

האדמו"ר ממונקאטש

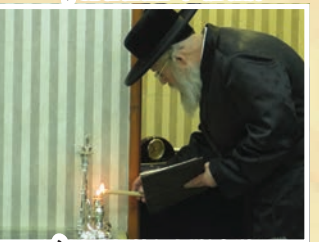
האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק

האדמו"ר מקארלסבורג

האדמו"ר מצאנז ז'מיגראד

האדמו"ר מפּינסק קרלין

האדמו"ר מסקילען

האדמו"ר מליז'ענסק מונסי

האדמו"ר מטולנא

האדמו"ר מקראלי

האדמו"ר מהרז"ל מסאטמר

האדמו"ר מדינוב

האדמו"ר מלעלוב ארה"ב

הגר"י יוסף

האדמו"ר מקומרנא ירושלים

האדמו"ר מקראקאס

גאב"ד מזיבוז'

האדמו"ר מלעלוב

האדמו"ר מקאמרנא

האדמו"ר מבאיאן

הג"רמ וואלפסאן אב"ד אמונת ישראל

וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בַּחֲצֵרוֹת קִדְשֶׁךָ...

בחדרות בית השם

בעריכת רפי פרלשטיין

השבוע בחדרות גדולי ישראל

מראות ימי חנוכה תשע"ז

צילומים: אברימי ברגר - JDN, רעבישע נייעס,
ברוך אוביץ, אלי דויטש, יעקב כהן, יהודה נ,
אידישע נייעס, שלומי טריכטר

נשיא מועצת החכמים - חכם שלום כהן

הגר"ח קנייבסקי

האדמו"ר מסדיגורה

האדמו"ר מספינקא

האדמו"ר מאלכסנדר

האדמו"ר מדענע

האדמו"ר ממכנובוקא בעלזא

הגר"ח מוואזנר

האדמו"ר מזוטשקא

האדמו"ר ממודז'ין

צילומים: בעריש פילמר

האדמו"ר מנדבורנה

האדמו"ר מנדבורנה ירושלים

האדמו"ר מנדבורנה אלעד

האדמו"ר מנדבורנה ביתר

האדמו"ר מסלונים

האדמו"ר מרחמסטריווקא

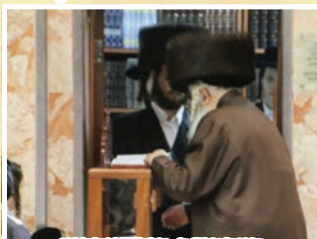
האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט

האדמו"ר מזוועהל

האדמו"ר מטאלנא

האדמו"ר מודשינסקיא

האדמו"ר מביאלא

הגר"ש אויערבך

האדמו"ר מגלאנטי

האדמו"ר מאונגוואר

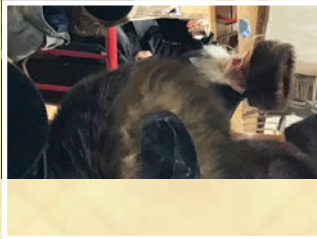
האדמו"ר מחוסט

האדמו"ר מבית חיים יהושע

האדמו"ר מראדזין

האדמו"ר מפשווארסק

האדמו"ר מביאלא לגונו

האדמו"ר מטענקא

האדמו"ר מבאבוב

גאב"ד העדה החרדית

האדמו"ר מטשערנאביל ארה"ב

הכל נשאר במשפחה

הפרטים שביקש מרן לברר בהצעות השידוך לנכדיו ○ איך הפסוק "נודע בשערים בעלה" קשור לאשת חייל? ○ וגם: לפעמים החצי השני נמצא קרוב מאוד

בימים בהם חוגגים כולנו את חג החנוכה, ומעלים את נרות ההודאה לקב"ה, על חסדיו ונפלאותיו, זיכה אותנו הקב"ה והאיר גם את ליבנו, עם אירוסי בננו היקר אברהם נ"י. אמנם זו פתיחה לא ממש שגרתית, אבל הבמה המכובדת הזו, היא הזדמנות ראויה להודות לכל המברכים. בשמחות אצלכם.

שמחה שבה זוג צעיר מניח יסודות להקמת בית נאמן בישראל, היא תמיד מרגשת ומלאה בתפילות ותקוות. הפעם, עלו הרגשות על גדותיהן באופן מיוחד, כאשר הכלה המיועדת – עדי שתחי', היא בת משפחתנו – נינתו של מרן זצ"ל, ונכדת הגאון רבי עזרא בר שלום ורעייתו הרבנית עדינה. ענבי הגפן בענבי הגפן.

אין אמא שאינה חולמת ומסתקרנת מי תהיה הכלה העתידית שלה, זו שתזכה ב'בן יקר' על שלל מעלותיו וכישוריו, שהופכים אותו בעיניה ל'נזר הבריה'. אמנם עוד לא נולד אדם בלי כמה חסרונות, אך כנראה גם לא נולדה האמא שתצליח להצביע עליהם באופן אובייקטיבי... חז"ל לימדו אותנו שקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, ובמשך שנים אנו משתוקקות לדעת מי יעמוד או תעמוד בבוא העת, בצדו השני של הים.

לפעמים המרחק הוא גדול מאוד. אבל לפעמים, הבת קול המהדהדת ארבעים יום קודם יצירת הולד, מכריזה שהפעם לא צריך ללכת רחוק. החצי השני נמצא קרוב מאוד. כל כך קרוב, שהוא אפילו מתוך משפחה.

ככה מצאתי את עצמי מגיעה לשמחת ה'וורט', כשאני כבר מכירה את הכלה מאז לידתה, מכירה את מידותיה הטובות וכישורונותיה המבורכים, מכירה את הוריה היקרים, ואת כל המשפחה הצוהלת מסביב. ככה זה כשהכל נשאר במשפחה. לי לא נותר אלא לעמוד משתאה איך הקב"ה מסובב את כל הסיבות, ומזווג זיווגים. נפלאות דרכי ההשגחה העליונה.

אלא שידך עם השמחה וההתרגשות הגדולה, ריחפה כל העת דמותו המאירה של מרן זצ"ל. הרי הוא היה שותף פעיל של כל השידוכים שנעשו במשפחתנו. החל מהשלב הראשוני של הברורים ועד לאזור מגורי החתן והכלה, לא היה דבר שנעשה בלי הכוונתו וברכתו. כך למשל, את החתן הבכור שלנו, ביקש מרן לראות כבר בשלבים הראשונים ולהעמיד אותו ב'כור המבחן'.

והפעם? אין לי ספק שגם הפעם לא חרג מרן ממנהגו. הוא בוודאי דאג לנכדו ונינתו, שימצאו את הטוב ביותר עבורם.

אשת חייל

כאשר היו מתייעצים עם מרן בנוגע להצעת שידוך עבור אחד מנכדיו, היה מרן יורד לנכבי ההצעה ומברר לפרטי פרטים. לאחר שהתרשם מהנתונים אודות משפחתה, מקום לימודיה, מידותיה הטובות ויראת השמים שלה, היה מבקש מרן לברר פרטי עיקרי מבחינתו: האם תאפשר לבעלה העתידי לשקוד על תלמודו באין מפריע?

בימינו, נדמה שכמעט כל בת סמינר חסודה תשיב על השאלה בחיוב ובהתלהבות. אך בצעירותו של מרן זצ"ל, מעטות היו הבנות שהסכימו לנהל אורח חיים שכזה. שנים ארוכות נדרשו עד שמצא מרן את הרבנית ע"ה, שויתרה על הצעות שידוך מפתות עם בחורים עשירים ממשפחות חשובות, וביקשה להינשא דוקא לבחור העני שהקדיש את חייו לתורה.

זמן מה לאחר נישואיי, באחד מלילות השבת על שולחנו של מרן, סיפרה הרבנית מרגלית ע"ה לרב, שבעלי – הרב משה, חזר בכל ערב בשעה מאוחרת, לאחר שמסיים 'סדר

שלישי', בבית המדרש. "הרב עובדיה", אמרה הרבנית לרב בקולה המתנגן, "תבקש ממנו לחזור מוקדם יותר הביתה..." בתשובה, פנה אליי מרן זצ"ל ואמר לי: לפני כמה דקות, אמרנו את המזמור 'אשת חייל'. באחד הפסוקים שם, כתוב "נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ". את מכירה את הפסוק הזה? שאל מרן, והנהנתי בראשי בחיוב.

ובכן, המשיך מרן ושאל, איזה שבח יש בפסוק הזה לאשת החייל, הרי הפסוק משבח דווקא את הבעל? אלא, השיב מרן, כאשר הבעל יושב בבית המדרש ועוסק בתורה עם "זקני ארץ" - תלמידי חכמים וגדולי תורה, ומגיעה שעה מאוחרת בלילה, כל אחד מהם מסתכל בשעון, וממהר לחזור הביתה, שמא תתרעם עליו אשתו שהוא מגיע לבית בשעה כה מאוחרת.

והנה, רואים כולם שיש תלמיד חכם שהוגה בתורה בנחת, ובכלל לא מביט אל השעון, וכולם חושבים: איך זה יתכן שהוא לא ממהר כמונו? וכי אין לו אשה? על זה אומר שלמה המלך: "נודע בשערים בעלה" - שיש לו אשת חייל כזאת, שאף פעם לא תצא מגדרה, "בשבתו עם זקני ארץ".

"הפסוק הזה מדבר על הרבנית מרגלית", אמר לי מרן בחיך, "תהיי גם את כמוה..."

מצניעות לא מפסידים

אחת מההקפדות המפורסמות של מרן זצ"ל, היה בענין כיסוי הראש כהלכה. כאשר היו מגיעים להתייעץ עמו בנוגע להצעת שידוך מסוימת, ביקש לשמוע האם תסכים הכלה ללבוש מטפחת צנועה המכסה את הראש כראוי, כמנהג אימותינו הצנועות. מרן סבר כי בחורה שמצהירה על צנועה

לחבוש מטפחת, יש ללמוד מכך על יראת השמים שלה, ועל אישיות חזקה ויציבה שאינה נסחפת עם הזרם. כמובן שכל משפחה נוהגת על פי דעת רבותיה. אנחנו, חינוכנו במשך כל השנים את בנותינו לשאת בגאון את דרכו של סבא, למרות כל הפיתויים הסביבתיים, וללבוש מטפחת באופן צנוע והולם, שאינו נופל במראהו במאומה מכל פאה מגונדרת.

כמעט אין אירוע שאני מגיעה אליו, ולא ניגשות אליי בנות שמבקשות ללמוד איך לקשור מטפחת. אני כמובן נענית בחפץ לב, ופעמים רבות מזמינה אליי הביתה כלות ומלמדת אותן לעשות זאת בצורה הטובה ביותר. כשהייתי מספרת זאת למרן, הוא היה מרעיף עליי ברכות עד בלי די.

מרן היה מיצר מאוד על כך, שיש גורמים מתוך המחנה שהצליחו להחליש את בנות ישראל בנושא זה, וליצור מצג שוא כאילו בחורות המבקשות לחבוש מטפחת, שייכות לזרם רדוד או פשרני יותר, שאינו נמנה על הציבור הישיבתי, בעלי ההשקפה. פעם שמע בכאב גדול, שיש ראשי ישיבות המדריכים את תלמידיהם שלא לגשת להצעות שידוך שכוללות 'מטפחת'.

פעמים רבות הכנסתי אל מרן זצ"ל בנות טובות ומוצלחות, שסיפרו כי רצונם לחבוש מטפחת, גורם להם לעיכובים רבים בהצעות השידוכים. מרן היה מברך את אותן בנות מקירות לבו, ומבטיח להן שבזכות עמידתן האיתנה, יזכו לחתן תלמיד חכם וירא ה' באמת, שיאיר את העולם בתורתו. אני יכולה להעיד, שכל אותן בנות זכו להינשא לבחורים מובחרים.

"אין בכך מופת או סגולה", היה אומר מרן. "כך קבע הקב"ה בבריהא: מהקפדה על צניעות, לא מפסידים".

מבחר ענק של דגמים חדשניים בעיצוב קלאסי ואלגנטי
חוויית רכישה שטרם פגשתם | יחס אישי | אמינות

לרגל
הפתיחה
30%

*על התכשיט השני

*בכפוף לתקנון

חנוות המפעל: בורסת היהלומים, ז'בוטינסקי 3 ר"ג | סניף בני ברק: ר' עקיבא 106
שעות פתיחה: ימים א'-ה' 10:00 - 22:00 | יום ו' 10:00 - 12:30 | טלפון: 03-6585877

בעניין תוספת שבת וזמן הדלקת נרות בערב שבת

שאלה:

כמה זמן קודם שקיעת החמה צריך לקבל שבת?
האם נכון הדבר שתושבי ירושלים חייבים לקבל עליהם שבת ארבעים דקות לפני השקיעה?

תשובה:

נימוקים ומקורות: דעת הרמב"ן בספר תורת האדם, שאין שיעור כלל לתוספת שבת, ובלבד שיוסיף שיעור הנראה לעינים בזמן שהוא בודאי יום. והביאנו להלכה הר"ן והמגיד משנה. וכן כתבו רבינו זרחיה הלוי בעל המאור, והאחרות חיים. וכן מתבאר מדברי התוספות (ראש השנה ט ע"א ד"ה ורבי עקיבא, ומועד קטן ד ע"א ד"ה מה) שכתבו דסגי בתוספת משהו. וכן כתב בחידושי הרא"ה (ברכות כז ע"א) שאין לתוספת זה שיעור מן התורה ובכל שהוא יצא ידי חובתו, ואם בא להוסיף יותר וכו' חלה עליו קדושת היום מדין תורה. (ועיין עוד בחידושי הרא"ה ביצה ל ע"א). וכן כתבו תלמידי רבינו יונה (ברכות פרק ד' דף יח ע"ב) בשם הר"י מאורלייניש, שתוספת שבת די בכל שהוא. (ומ"מ כתב שאם הוא מוסיף הרבה יותר בכלל תוספת הוי וכו'). וכן כתב המאירי (יומא פא ע"א ובחיבור התשובה עמוד תו), שתוספת אין לה שיעור אלא כל שמקבלו קודם בין השמשות מעט דיו. וכן כתב בספר אהל מועד (דרך ב' נתיב ד'), שלא נתנו שיעור לתוספת זה למטה, אלא שמוסיף שיעור הנראה לעינים. וכן כתב בספר המאורות (יומא פא ע"א) שלא נתנו חכמים שיעור לתוספת, וסגי בתוספת מעט, ופירש כן גם בדברי הרמב"ם. וכן דעת רבינו מנוח (פרק א' מהלכות שביית עשור הלכה ו'), דסגי בתוספת כל דהו, ובלבד שיהיה מעט קודם בין השמשות. אולם התוספות (ביצה ל ע"א ד"ה דהא) כתבו, דמשמע דיש שיעור לתוספת יום הכפורים, ושכפירוש התוספת לא הוברר השיעור, ולכן יש להזהר ולהפסיק מבעוד יום. וכן כתב הרשב"א (ביצה ל ע"א), שנראה מדברי הגמ' שם דתוספת עינוי של יום הכפורים יש לה שיעור ולא ידעין ליה. וכן משמע בסמ"ג (עשין לב). וכן נראה מדברי הרא"ש (יומא פרק ח' סימן ח'), שיש שיעור לתוספת, ומחמת שלא נתברר כמה הוא השיעור צריך לפרוש קודם בין השמשות מעט.

ובספר הלכה ברורה חלק יד שעומד לצאת לאור בקרוב בס"ד, האריך בבירור שיטות הראשונים בענין זה, ולסיכום הדברים יוצא שדעת כמה מרבתינו הראשונים שאין שיעור כלל לתוספת, ודי בתוספת כל שהוא. ולדעת כמה ראשונים יש שיעור לתוספת אלא שלא נתבאר שיעור זה, וכמה מהם כתבו שמחמת כן צריך להוסיף מבעוד יום, ולא כתבו כמה צריך להוסיף, וכמה מהם כתבו שאין צריך להוסיף אלא מעט בזמן שהוא ודאי יום. אמנם בשיטה

מקובצת ובתוספות רבינו פרץ (ביצה ל ע"א) כתבו בשם ר"י, שהתוספת ליום הכפורים הוא כחצי שעה. וכן כתב בחידושי רבינו אליהו מלונדריש (ברכות פרק ד' משנה א', עמוד סג). ומכל מקום לענין הלכה למעשה, מדברי מרן השו"ע (סימן רסא סעיף ב', וסימן תרח) מתבאר, שסובר להלכה כדעת הרמב"ן, שאין שיעור לתוספת שבת, ודי בתוספת מועטת קודם שקיעת החמה.

ועתה נביא מעט מדברי רבותינו האחרונים בענין זה, והנה האליה רבה (סימן רסז סק"ה) כתב, שאפשר לקבל תוספת חצי שעה קודם צאת הכוכבים. ולפי דבריו, מכיון שבין השמשות הוא כרבע שעה אחר שקיעת החמה, יוצא שדי להוסיף בערך רבע שעה קודם שקיעת החמה. וכן כתבו החיי אדם (כלל ה' אות א') והקיצור שלחן ערוך (סימן עה אות א' ואות ו'), ושכ"ן השמשות עם תוספת שבת עולה כמעט חצי שעה. וכן דעת המטה אפרים. ובסידור הגאון יעב"ץ כתב, שצריך להוסיף מחול על הקודש שתיים עשרה דקות. והמשנ"ב בביה"ל (סימן רסא) הסכים לדברי החיי אדם, ובמשנ"ב (שם ס"ק כג) כתב, שמי שמחמיר על עצמו ופורש ממלאכה חצי שעה או על כל פנים שליש שעה קודם השקיעה אשרי לו, שהוא יוצא בזה כשיטת כל הראשונים. וכתב בשער הציון (ס"ק כא) לבאר כוונתו, שאם מקדים עשרים דקות יוצא אפילו אם נחוש לשיטת היראים הסובר שזמן בין השמשות מתחיל כרבע שעה קודם שקיעת החמה. ובספר ארחות רבינו חלק א' (עמוד קה) שכתב, שהגרי"י קנייבסקי נהג להדליק הנרות חצי שעה קודם השקיעה.

ומרן זצוק"ל בספרו חזון עובדיה שבת חלק א' (עמוד קפב) כתב, שנוהגים להדליק הנרות עשרים דקות קודם שקיעת החמה, ואם נאנסה ולא הדליקה אז, יכולה להדליק עד חמש דקות קודם שקיעת החמה. ובשו"ת אגרות משה (חלק ב' מאורח חיים סימן ו') כתב, שבהרבה מקומות נוהגים להדליק הנרות כעשר דקות לפני השקיעה, וכמדומה שאף בעלי נפש אין מחמירים לפרוש ממלאכה קודם לכן לחוש לשיטת היראים, ומכל מקום המחמיר כדעת היראים תבוא עליו ברכה, וכמו שכתב הב"ח. ולהלן באגרות משה (חלק ד' מאו"ח ריש סימן סב) כתב, שיש נוהגים להחמיר להדליק הנרות כרבע שעה לפני השקיעה, ויש שנוהגים כשליש שעה ויש שנוהגים כחצי שעה, ובמקומותיהם נהגו שליש שעה, שגם כן יצאו בזה ידי כל השיטות, ואף אליבא דהיראים, וכמו שכתב המשנ"ב בשעה"צ (סימן רסא ס"ק כא) הנ"ל, וסיים שכן ראוי להנהיג. וכן כתב בשו"ת מהרי"ץ דושינסקי (חלק או"ח ריש סימן לג) שאין מחמירים בזה כהיראים. ובשו"ת מנחת דוד חלק א' (סימן כד) הביא מכתב של כמה מגדולי ישראל באמריקה, שקבעו שיש להדליק נרות שבת חמש עשרה דקות לפני השקיעה, לחוש לשיטת הגאונים, ומאידך יש להחמיר במוצאי שבת עד שבעים ושתיים דקות כשיטת ר"ת, וחתמו על מכתב זה עשרות גדולי תורה, ובכללם גם הגה"ק רבי יואל טייטלבוים מסאטמאר, והגאון רבי יונתן שטייף.

ומדברי כל הפוסקים שהובאו לעיל (וכן מדברי עוד פוסקים רבים שהביא בספר הלכה ברורה חלק יד שעומד לצאת לאור בקרוב) מבואר יוצא שבדאי אין צריך להחמיר ולהדליק הנרות ארבעים דקות קודם השקיעה, ודי בעשר דקות עד עשרים דקות, ומדברי הכה"ח מתבאר שכן הוא מנהג ירושלים, וכל הפוסקים הספרדים בדורות הקודם לא הזכירו כלל מנהג להדליק הנרות ארבעים דקות קודם השקיעה, ובדורות האחרונים הנהיגו אצל האשכנזים על פי הלוחות של הגרי"מ טוקצינסקי, שכתב בספרו ארץ ישראל (עמוד כו), שנהגו להוסיף ארבעים דקות קודם השקיעה, וכתב שהוא מנהג עתיק בירושלים ובערים העתיקות בארץ ישראל, ושכן כתב בכה"ח (סימן רנו סק"ה). [אולם המעיין בכה"ח שם יראה נכוחה שלדעתו די בעשרים דקות קודם השקיעה]. וכן הביא מנהג זה בספר קצות השלחן חלק ג' (סימן עג בדי השלחן אות יג) וכתב לבאר טעם המנהג, שמתחלה נהגו כן על מנת להפריש בעלי המלאכה ובעלי החנויות שיסגרו חנויותיהם קודם השבת, ובמשך הזמן נהגו כן לענין הדלקת הנרות. והגרש"ז אויערבך בשלחן שלמה (סימן רסא סק"ח) כתב, שמנהג ירושלים להוסיף ארבעים דקות, ומנהג זה הוא לנשים בלבד, ולא לגברים שעושים מלאכה, ומכל מקום כתב הגרש"ז אויערבך שהחומרא של ארבעים דקות גם בירושלים הרבה מקילים בה.

סיכום הדברים:

מעיקר הדין צריך לקבל שבת קודם שקיעת החמה בזמן שהוא בודאי יום. ומנהג ישראל בהרבה מקומות להדליק נרות ולקבל שבת עשרים דקות קודם שקיעת החמה, וכן ראוי לנהוג. והמחמיר לקבל עליו שבת בשעה מוקדמת יותר תבוא עליו ברכה, אבל מעיקר הדין אין צריך להחמיר ולהקדים יותר את כניסת השבת.

למנהג כל עדות הספרדים אין להתחשב במה שכתוב בכמה לוחות שמנהג עיה"ק ירושלים לקבל שבת ארבעים דקות קודם שקיעת החמה, ומעולם לא היה מנהג כזה אצל הספרדים בירושלים, וכמה פוסקים שחיו בירושלים בדורות האחרונים, ובכללם בעל הכף החיים כתבו, שהמנהג לקבל שבת עשרים דקות לפני השקיעה.

אף אצל חלק מקהלות האשכנזים בירושלים לא נהגו לקבל שבת ארבעים דקות לפני השקיעה. ואותם מהאשכנזים שנהגו כן ימשיכו במנהגם, ואלו שלא נהגו כן אינם צריכים לשנות מנהגם ולהחמיר לקבל שבת ארבעים דקות קודם השקיעה.

מי שאיחר ולא הדליק נרות שבת עשרים דקות קודם שקיעת החמה, יכול להקל להדליק נרות ולקבל שבת עד חמש דקות קודם שקיעת החמה.

מעיקר הדין צריך לקבל שבת קודם שקיעת החמה בזמן שהוא בודאי יום. ומנהג ישראל בהרבה מקומות להדליק נרות ולקבל שבת עשרים דקות קודם שקיעת החמה, וכן ראוי לנהוג. והמחמיר לקבל עליו שבת בשעה מוקדמת יותר תבוא עליו ברכה, אבל מעיקר הדין אין צריך להחמיר ולהקדים יותר את כניסת השבת.

עושים רק בבית חולים

הסרת
משקפיים

הנחה מיוחדת
לחנוכה

אסותא
הסרת משקפיים בלייזר
אופטיק

לבדיקת התאמה חינם:
03-7922031

ואזי כן ישכאל

קוויקס ההמשלים

ספור מציר ומלא
הרפתקאות ותעלומות
על רביעיה נמרצת
ומגרש מרבע אחד.

זאבס דלעאסע

מאת: הדס אירנשטיין
אייר: עדי כץ

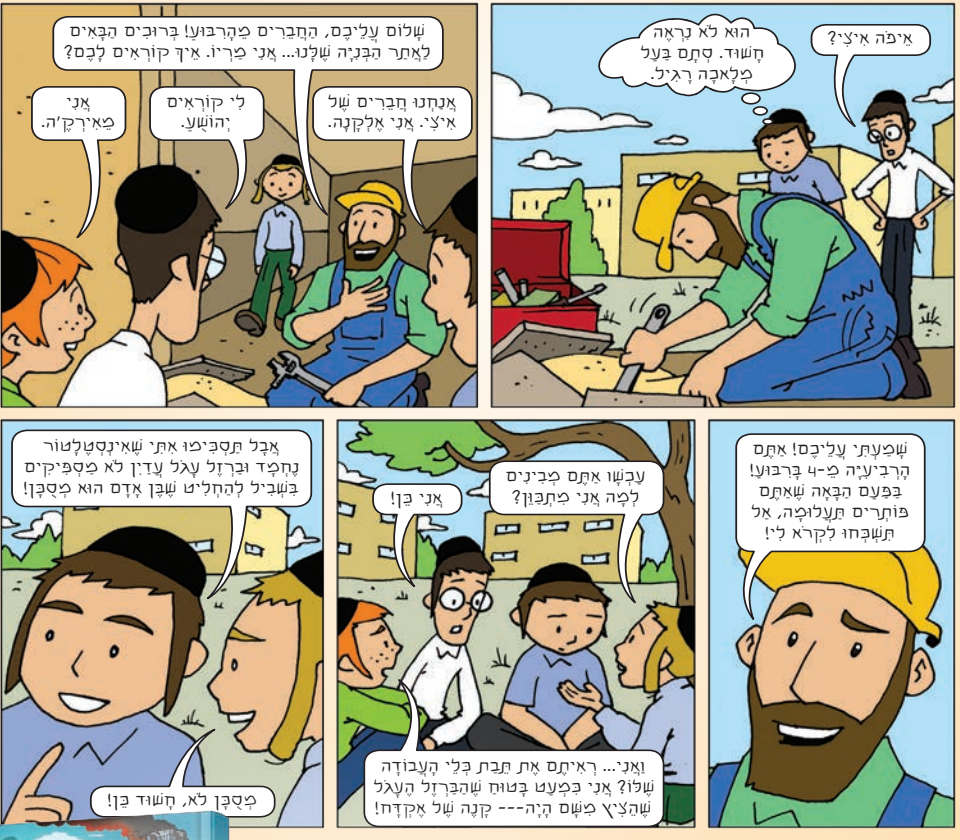
פרק ג'

כבר באותו היום הפך הבית של איצי לאתר בניה קטן. מריו גלה שלא רק דוד השמש הישן עושה בעיות. חלק גדול מהצנרת רקוב גם כן, וכדי להחליף את הצנורות החלודים בחדשים - אין בררה אלא להרים את המרצפות במטבח, בפרוזדור ובחדר האמבטיה.

"הרבה בלגן מחכה לנו פה, הא, איצי?" מריו היה חביב, אולי אפילו יותר מדי. בתוך דקות זכר בעל פה את כל השמות של ילדי המשפחה והכיר אפילו את החברים מהרצוע. איצי היה מטרד.

"הוא לא מוצא חן בעיני", ספר למאירקה למחרת. "כל הזמן מחזק ולפעמים משוחח בטלפון בקול שקט מאד. הייתי מעדיף שהוא יגמר כבר את העבודה וילך מהבית שלנו. אבל אבא שלי קבל עליו הרבה המלצות. הוא אומר שמריו בסדר גמור, ולא משתף פעולה עם החשדות שלי".

חדש קוויקס

עיתון ילדים איכותי לבית היהודי
להשיג ברשת חנויות אור החיים ויפה נוף
ובחנויות הספרים המובחרות

		3		1		8	
	1	2		8		3	7
	8	6		3			
9		4	8	5	3	1	
	5					2	
	3	7	1	9	8		5
			3		5	7	
3	1		5	7	4		
	7	6		2			

סורוקו

מור

לומדים לציור עם: דבורה בנדיקט

הפעם נצייר כד
בצבעי שחור לבן
בטכניקת דמקה

טיפ

טכניקת הצביעה בשחור אכן בצורה
דמקה - כמו בדמקה המצורפת:
כמו במשחק דמקה כפי ריבוע שחור יש לצייר ריבוע
אכן ואיד האבן יש ריבוע שחור וכן האלה,
כך השיטה צביעה זאג נצבע שחור, אדמקה, אג
האישונים, והשטח איד האישונים ישאר אבן
וכך כפי הצביעה של הכד.
הצביעה גבול אשור שימוש בטכניקת או טושים שחורים.
בהצלחה!!

כד

נצייר את אותו קו מקביל לקודם

נעבור לציור הידית
בצורת סימן שאלה

נצייר את גוף הכד

נסגור את הפתח

לאחר סיום הציור, נתחיל בציור
פתח הכד בצורת לב

נוסיף את הפה ואת הפרטים
הקטנים וסיימנו

נצייר אישונים בעיניים
וקווי חיוך לפה

נתחיל לצייר את תווי הפנים-
עיניים אף וגבות

נוסיף עיטורים

נעבור לציור רגל הכד

"אני רוצה חבר"

הספר שילמד כל ילד
וילדה כיצד לרכוש חברים
ולהתמודד נכון בחברה!

ארגז כלים לאינטלגנציה
רגשית - חברתית

להשיג בחנויות הספרים
המובחרות
או בטל: 052-4033344

ממבחר ספרי דבורה בנדיקט:

מתנת יום הולדת לסיום החנוכה

חבורת הבנים שלנו, ככל הבנים בעולם, אוהבת לאכול עוגות. גם אם נגיש לשולחן עוגה שלמה, המיועדת לשלושים אוכלים, לא יישאר ממנה כעבור רגעים אחדים שריד ופליט, פרור או פירוריים.

על כן, לא התפלאתי כלל, שלכבוד יום הולדתי החל בחנוכה, נכנסו ארבעת הבנים, אחד עם פרצוף של תם, אחד עם פרצוף מתחכם, אחד עם פנים של רשע מרושע ואחד כאילו אינו יודע לדבר, ובחיוך צופן סוד הגישו לידי כך, כאחד, מגש גדול, מוכר לי מכלי המטבח שלי, ועליו מונחת עוגה גבוהה, תפוחה, מצופת שקולד ועטוית סוכריות ומרשימה ביותר.

"נו, תניחו" - הורה בעל הפנים המרושעות לאחיו, "תניחו כבר, נו, זה יתהפך!" "רגע, רגע" - נזהר התם, "בואו נאמר: שלש ארבע ו... ונניח יחד, אחרת כל העוגה תידפק לנו".

"הנה, אני מסדר תחתית ענקית לעוגה" - לקח המתוחכם ביד אחת את הספר הגדול של שיאי העולם והניח על השולחן ומעליו התכופפו והניחו ארבעת הבנים שלי יחד את עוגת הפאר. "תודה לכם, חמודים שלי!" - הסתובבתי סביב העוגה ולא פסקתי להתפעל. אחר כך נפנית מעם העוגה וקראתי להם אחד אחרי השני לקבל נשיקת תודה והתלהבות. תוך כדי ההתרגשות לא פסקתי מלשאול את עצמי בליבי: מי עזר להם לאפות עוגה ענקית כזו? העוגה גדולה הרבה יותר מתבנית התנור שלנו. לעומת זאת, המגש שעליו מונחת העוגה שלנו הוא גם שלנו. השארתי את העוגה במקום ששם הניחיה במטרה לחגוג את המסיבה אחר הדלקת נרות החנוכה ולאחר ארוחת הערב החגיגית, כיאה לארוחת ערב של חג חנוכה. ובינתיים שמחתי שהעוגה כל כך גדולה,

עד שניתן לכבד ממנה את כל מי שיבוא להתארח בביתנו לכבוד יום הולדתי ולכבוד חג החנוכה.

מכיוון שהאורחים היחידים היו אני, בעלי

וילדיי, מיהרתי אל השכנים כדי להזמין את השכנות, חברותי, למסיבה הנחמדת. הן היו באמת נחמדות, לא רק שבאו בעצמן, הן גם הביאו עמן את צאצאיהן המרובים, בלי עין הרע...

הכול ישבו אל השולחן והילדים החלו לשיר: היום יום הולדת! ונקטוף פרחים ושושנים! וזאת בנוסף לכל שירי החנוכה שמכירים מהגנים, הם רצו גם להרים אותי על הכיסא, אלא שאני סירבתי שינסו לעשות זאת, מרוב

פחד. ואז, הגיעה זמנה של העוגה, הכיבוד היחיד שהוכן לכבוד יום ההולדת שלי, אבל יחד עם זאת הכיבוד המדהים ביותר שיכול היה להיות.

"ולפני שנחתוך את העוגה! - קראתי, "אני דורשת, כן, ממש דורשת, לדעת מי עזר לכם להכין את העוגה היפהפייה הזו ואיפה בכלל הכנתם אותה אם לא בתנור שלנו. תבינו, ילדים, מי שעזרה לכם להכין את העוגה חייבת להיות אחת השכנות שיושבות פה, ואני רוצה בעוד העוגה שלמה להודות לה על עזרתה הרבה.

שקט. "לא תוכלו לומר לי שהיא נאפתה בבית" - המשכתי, "רואים שלא, לפי מראה המטבח, שפירור של כללך לא נגע בו".

צחקו רם. "ספרו לי" - מצאתי את עצמי מתחננת. בעיניים כלות פזלתי אל העוגה. עכשיו, במבט מקרוב, ובבדיקה לעומק למרות תכנונה הלוגיסטי המעולה, עוררה פתאום את חשדי התחלתי לחתוך בסכין פרוסה עבה ונכבדה.

עפר ואבנים קטנטנות הועפו לכל צד ועבר. הם היום דבוקים בבוץ שהיה מצופה לבסוף בשוקולד אמיתי...

כל ילדי השכנים הצטופפו להביט במחזה המשעשע. ילדי התגלגלו מצחוק. והתם שבהם רץ למטבח והביא מפח האשפה את קופסת ממרח השוקולד הגדולה במיוחד שקניתי רק אתמול שיהיה להם משהו מיוחד למריחה על הלחם לכבוד החנוכה.

הבטתי בקופסא הריקה ובעוגה שהתפוררה והותירה על שלחן הסלון, על הרצפה שעד לפני כמה רגעים הייתה מבריקה ונקייה ועל השטיח של הסלון כתמי בוץ, עם ערבוביה של חצץ ועפר.

בתוכה הם יכולים לערוך ניסויים כאוות נפשם, אל תאפשרו בבייתכם לעשות ככל העולה על רוחם. לעומת זאת, אל תאסרו כל דבר, אפשרו לילדים להתמוגג מחוויות והנאה ממקוריות ברוכה.

● יסבדיחות וישובדיחות. ילדים הגדלים עם חיוך על הפנים זה דבר נהדר. להכין עוגה של 'כאילו' זה נחמד ולא רע בכלל, אבל ילדים חייבים לבדוק מה מותר ומה אסור, מה עבירה על כל תשחית. ● הורים יקרים, בנו לילדים מסגרת ביתית

פנית היוצאת
האיש

'שלום
כתה א'
של מנוחה פוקס
שוק החנו'יוג

"ש'ג'י חכמה
אובא ויקרא -
ש'ג'י חכמה
אובא ויקרא"

לילה טוב...

עצמי מתעוררת בשלוש לפנות בוקר לבד במיטה בצורת מכונית מכוסה בסדין בהדפסי מכוניות. ובחדר השינה שלנו הם כולם נמו את שנתם ביחד על המיטה שלי. אבל אז קרה הנס. נולדה הבת. והיא ממש לא הייתה מעוניינת לישון במיטה עם ההורים שלה, היא אהבה את הספיס והמרחב שלה מגיל אפס. וגם כמה ילדים שאחריה, חלקם אהבו את מיטתנו וחלקם ויתרו על הרעיון, גם בלי להשתמש בכלים הפסיכולוגיים שקניתי אצל היועצים. ואז גיליתי עובדה נוספת. גם אלה שנכנסים למיטות של ההורים. מגיע הרגע, הרגע המדויק לילד. זה הרגע שבו הוא שולח מבט מהורהר אל מיטת ההורים ושואל את עצמו: מה אני עושה כאן בכלל? הי, זה לא נוח לישון אתם! יותר נוח במיטה שלי! "אני גדול, אני ישן רק במיטה שלי", והגבר בן השש, שעד לפני יומיים השתחל לילה לילה למיטה שלך, עובר לחדר שלו, ויותר לא תראי אותו אצלך בחדר כלילה. עיקרון הרצף או לא? והרי המסקנות שלי, לאור ניסיונות והתייעצות: משלהם. רק תנופפו להם ללילה טוב, תעניקו נשיקה חמה והם מאושרים. יפגשו אתכם רק בבוקר. ישנם ילדים שמגיעים למיטת ההורים רק אם יש סיבה אמיתית. לדוגמא: חלום רע, פחדים וחרדות. תנו להם להיכנס. הם זקוקים לחום, לאהבה, לתחושה שיש אימא ואבא שמגוננים עליהם. קצת סבלנות, הורים. יש ילדים שזקוקים לישון עם ההורים עד גיל מסוים. עם כל הקושי, הפעולה מעניקה להם תחושת ביטחון אמיתית. כאשר הם מגיעים לבשלות, מי בגיל שלוש ומי בגיל שש, הם בעצמם נוקטים צעד נכון וחוזרים למקומם הטבעי, קרי אל חדר הילדים. ישנם ילדים שממש, אבל ממש לא מעוניינים לישון עם ההורים. הם זקוקים מגיל אפס למרחב מחיה אז קצת סבלנות, כך או כך, עד הבר מצווה זה יעבור.

מצאנו את עצמנו חולקים שוב את מיטותינו אתם. "אם נקנה להם מיטות חדשות בצורת מכונית", הסברתי לבעל את התיאוריה שלי, "הם יאהבו אותה ויישארו בה". והוא, שחולם שיחזירו לו את הפרטיות שלו, רץ לחפש מיטות בצורת מכונית וגם מוצא דוואג שירכיבו אותן במהירות האפשרית כדי לגלות שהמכונית נסעה הישר למיטה שלנו באותו הלילה... "זהו, אני יודעת, מצעים בצבעי תכלת, עם הדפסים של מכוניות", וגם המצעים החדשים שהתקבלו בהתפעלות אמיתית בעיניהם של הבנים איכשהו הגיעו גם הם לככב אצלנו במיטה. "די, מספיק עם הקניות", הוא הודיע אחרי ששלחתי אותו לקנות מנורות לילה בצורת מטוסים כדי לגרש להם את הפחד. אז מה היה לנו פה? חדר ילדים מהחלומות. חדר חלומות שבליילה הפך לחדר שקט וריק. "בואו, אני אישן אתכם", הודעתי להם בתקיפות, ומצאתי את

באמת אתמול בבוקר בדרכי עם נועם למעון נזכרתי במאמר שקראתי בנושא הורות, ולמה? אם אתם שואלים, זה מאוורר את תאי המוח שטרם התעוררו בבוקר. כשחזרתי מהמעון התיישבתי מול חביתה והמאמר וקראתי גם שאלה שנשאלה בעלת הטור: "אני אב לתאומים מתוקים, רק שיש לנו בעיה אחת, בכל בוקר אנחנו מתעוררים אתם במיטה שלנו. איך נצליח ללמד אותם לישון לבד?" אם היה לי פקס שעובד הייתי מיד מפקססת מכתב תשובה: מניסיון, אין פתרון. הם יישארו עד שהם יחליטו לצאת משם. אני שומעת את קריאות המחאה, את הצקצקים בלשון. אני כבר יכולה לדמיין גם את שלל הביקורות שתפילו על ראשי. "נו, באמת, הציבי גבולות!" "מה זאת אומרת שילדים ישנו במיטה של ההורים? אצלנו זה לא קרה מעולם!" אז תנו לי לספר לכם על תחקיר אישי שערכתי בעשור האחרון. שורשיו של התחקיר נטועים כמעט עשוריים קודם לכן. זה התחיל עם הילד הראשון שנולד. בעלי הודיע לי, שתינוק לא נשאר אתנו במיטה, זה מסוכן! וכך הוא קיבל את התפקיד הראשון שלו כאבא. למעלה מעשר פעמים בכל לילה הוא קם כמו אב נאמן והרגיע את התינוק עד שהוא נרדם, או אז הניח אותו בפסטורליות בעריסה הצמודה למיטות שלנו, ובעיניים טרוטות חזר למיטה, עד... לפעם הבאה. הילד גדל, העריסה קטנה עליו, ובאופן טבעי הוא הצטרף אלינו, נגרר מחדרו לחדרנו. ושוב, אבא שלו, הנאמן, נשא אותו על כפיים לאחר שהוא נרדם אל מיטת הילדים החדשה בחדר הסמוך, רק כדי לגלות כעבור שעה, שהוא זחל בשקט אלינו מתחת לשמיכה. שנה לאחר מכן הצטרף אליו אחיו, ושנה אחר כך אח נוסף. "זה בלתי אפשרי לישון כך", רטן האב הנאמן. אני הייתי עייפה מכדי לרטון. ונרדמתי כשמימיני מיכאל משמאלי גבריאל ומעל ראשי... עוד תינוק שנרדם עליי. התייעצתי עם מטפלת משפחתית ועם פסיכולוג ילדים. דיברנו, סיפרנו סיפורים, הענקנו ביטחון, ניסינו לנעול את חדר השינה, אבל הבכיות הרקיעו שחקים, ובפעם אחת ששכחנו לנעול

המלצה קולניות

מתכון למרק בטטה מוקרם

מצרכים:

- 1 יחידה גור
- חצי בצל גדול
- 1 ק"ג בטטות, מקולפות
- 100 מ"ל שמנת מתוקה
- 1 כף אבקת מרק בטעם עוף (פרווה)
- מלח, פלפל לבן טחון

אופן ההכנה:

לחתוך את הירקות גס, ולהכניס לסיר מתאים. לכסות במים ועוד כמה ס"מ. כאשר הירקות רכים לחלוטין (לאחר כשעה בישול) להוסיף את השמנת והתבלינים ולטחון בבלנדר דיני. לתקן סמיכות עם מים או צמצום במקרה הצורך.

מתכון למרק בצל

מצרכים:

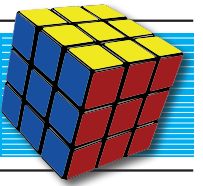
- 100 גרם חמאה
- 2 ליטר בצל פרוס לרצועות "חצי אמינסה", פרוס דק
- 1 כף עלי טימין, קצוץ דק מאד
- 1 כוס יין לבן
- 2 ליטר מים
- כף אבקת מרק בטעם עוף (פרווה)
- פלפל לבן, מלח, מעט סוכר

אופן ההכנה:

לחמם את החמאה עד שהיא חומה (לא שחורה!), לזרוק לתוכה את הבצל והטימין הקצוץ, לבשל עד שהבצל רך וחום. להוסיף את היין ולערבב היטב, לגרד את התחתית. לצמצם את כל היין. להוסיף את המים ולאחר שמגיע לרתיחה להוסיף את אבקת המרק. לבשל כ-20 דקות נוספות ולתקן טעמים. במקרה שמשמשים ביין בישול מתוק צריך פחות סוכר. הסוכר רק צריך לאזן את חמיצות היין.

מרקים עשירים במגוון טעמים לחורף

במשך השנים הפך המרק לסימן ההיכר של אוכל חם ומזין ומילה נרדפת לפינוק אמיתי. הניחוח המהביל, האדים העולים, צבעוניות ירקות החורף המגוונים והטעם המרגיע של המרק הם ההשראה למגוון המרקים שמציעה רשת קפה גרג לחורף 2017. וכדי שגם אתם בבית תוכלו ליהנות מהמרקים הטעימים שלנו, נדב מרום, שף ראשי ברשת קפה גרג מפנק אתכם עם מתכונים לשני מרקים שווים:

רצה לעשות משהו יותר משמעותי, משהו שידברו עליו בהערצה בשיעורי ההיסטוריה, הוא לא רצה להיזכר כנשיא בין התאריכים 2008-2016 בתקופה משעממת שלא היה בה כלום.

אז הוא קידם את תכנית הבריאות שלו, "אובאמה קייר", זו שהיתה אמורה לגעת בהרבה מאד אנשים, ובהתחלה זה באמת עבד, כולם שיבחו והיללו אותו, אבל לאחר כמה זמן, התכנית התבררה ככישלון חרוץ, אולי משום שהוא באמת עשה את זה רק בשביל שיזכרו אותו, אבל הנה הוא שוב התרחק מדפי ההיסטוריה.

הוא היה אובד עיצות, כבר לא היה לו רעיונות, הוא עמד לסיים את הכהונה שלו עם הרבה מאד ביקורת ובהרבה פחות הצלחות, הוא שוב היה לכרות פרסומת.

ואז הגיע ההסכם עם איראן, זו היתה הזדמנות נוספת להיזכר, עם הרבה מצלמות לחיצות ידיים וכותרות בעיתונים, למרות שבשלב הזה הוא כבר לא היה בטוח שזה מסוג "ההיסטוריה הטובה" שעליה דיבר המורה, אבל הוא היה להוט להיכנס להיסטוריה בכל דרך, "לא להיות פסיק בהיסטוריה", כפי שהמורה אמר.

בסופו של דבר גם ההסכם הזה התגלה כלא אמין וחסר משמעות, והנה הכהונה עומדת להסתיים, הנשיא השחור הראשון, המשיך לחייך למצלמות, לשחק גולף ולתמוך במועמדת הדמוקרטיה אבל בתוך תוכו הוא היה הרוס, "פסיק קטן, פסיק קטן", המילים האלה התנגנו לו בתוך הראש כמו הסימפוזיה השמינית של מוצרט.

הוא המשיך לשדר שהכל כרגיל, אבל בשלושת השבועות האחרונים לכהונתו, הוא לגמרי איבד את זה, הוא החל לדבר שטויות לפעמים, להיות קטנוני ולצאת מתוך השלווה המפורסמת שלו, הוא החל לסגור חשבונות ישנים עם מנהיגים אחרים כמו נדן יהו ואחרים, אבל בעיקר הוא שנה את המורה להיסטוריה שלו, ממש שנה אותו.

"אני הייתי מנצח שוב", הוא אמר ביאוש לשני המתמודדים האחרים לנשיאות ארצות הברית הדמוקרטית ושוות הזכויות, הוא לא שם לב שבזה הוא מנצח את עצמו שוב כפסיק קטן של כרזת פרסומת, והפעם לנצח.

ופורצי דרך, ובכך הנציחו את שנות חייהם על פני האדמה, זה נגע בו, בנער השחור למחצה, "לעשות היסטוריה" זה נשמע לו ממש כמו חלום.

המורה גם הזכיר את החלוקה העקרונית בין שני סוגי ההיסטוריה שאנשים יכולים ליצור, היסטוריה טובה, והיסטוריה רעה.

ההיסטוריה טובה היא כאשר אדם עושה מעשה טוב ברמה כזו שהוא יזכר בתולדות האנושות, ואילו היסטוריה רעה, היא כאשר אדם עושה את ההיפך, זה יכול להיות מעשה רע באמת, או שזה יכול להיות מעשה מטופש באמת שמכתים את פני האנושות אבל עדיין נזכר בספרי ההיסטוריה- אמנם כמעשה מטופש- אבל עדיין היסטורי.

הנער הצעיר והמוכשר חשב על כך רבות וחלם חלומות, ואז כשגדל קצת, הוא הבין שזה באמת בלתי אפשרי, כלומר נשיא שחור? עם כל הלבנים העשירים האלה מסביב שמחליטים מי יהיה מה, הרי נקודת המוצא של מירוץ לנשיאות היא להיות אדם עשיר באמת, בלי זה אין לך סיכוי, גם אם תהיה מוכשר, מוצלח ומתאים יותר לתפקיד מכל יתר המתמודדים האחרים, הכל מתחיל ונגמר בכסף, אתה צריך לממן לך מסע בחירות שעולה מליונים, מאיפה תתחיל? איש צעיר ושחור בתרבות לבנה וגזענית.

ואז הגיע עידן האינטרנט, עידן שבו כל אדם יכול להגיע עם קצת פרובוקציה חכמה- לכל אדם בעולם, הנער הצעיר והחולם שגדל והיה לרטריקן גדול ומשופשף, קפץ על ההזדמנות וניסח תכנית לגיוס כספים לצורך מועמד לנשיאות, הוא היה הראשון שמיומן מירוץ לנשיאות דרך האינטרנט, זו היתה הדרך היחידה שלו לעשות את זה, הוא פנה למליוני אנשים ואמר להם "תנו לי דולר אחד", וכך הצליח לגייס מליוני דולרים שמימנו את מסע הבחירות הראשון שמומן בדרך זו.

וזה הצליח, הוא הפך פתאום לנשיא ארצות הברית ובכך עשה היסטוריה, כמו שתמיד חלם, זה יכול היה להיגמר כאן, אבל בשלב זה הוא הבין שמה שהוא עשה הפך אותו לכרזת פרסומת של הדמוקרטיה המודרנית, זו שנותנת חופש הזדמנויות לכולם ובלה בלה בלה... זה לא הספיק לו, הוא

הנשיא השחור הראשון התעורר בבית הלבן והבין פתאום שההיסטוריה שלו הולכת להסתיים.

כלומר, מה זה להסתיים, הכל ימשיך כמתוכנן, הוא ימשיך להרצות בשביל סכומי עתק, כסף לא יהיה חסר, אולי יום אחד אשתו תרוץ גם היא לנשיאות בשביל לעשות את ההיסטוריה השנייה של אישה שחורה בבית הלבן וזה יהיה הכי קרוב שיכול להיות למה שקורה עכשיו (אם כי הדבר יצור איזה מתח מסויים ביניהם על בסיס יצירת היסטוריה), אבל מעבר לזה, כל העניין של הנשיאות בעצם נגמר, גנדיק.

לא עוד ניפנופי ידיים לקהל מריע, לא עוד ריצות יומיות על המדשאה הנשיאותית של הבית הלבן, לא נאומים חוצבי להבות למטרת הנמכת (או הגברת) להבות, לא דפיקות על השולחן בחדר הסגלגל, אשר נשמעות עד המזרח התיכון ומחוללות זעזועים תקשורתיים, אה, ולא עוד כיפופי ידיים עם ראש ממשלת ישראל או בלשוננו נדן-יאהו.

זה לא שהנשיא השחור הראשון ממש צריך את כל הדברים האלה או משהו, להיפך, הוא כבר עייף ושבע מכל ה... שטויות האלה, פוטיץ אמר כך וברשת ה"פוקס" דיווחו על סקר שהקהל האמריקאי כבר פחות אוהב אותו, ובלה בלה בלה... מי צריך את זה בעצם.

אבל בכל זאת...

הוא יתגעגע למצב הזה שכולם מפזזים ומכרכרים סביבך כאילו שאתה... נשיא ארצות הברית, יש לך כח בידיים שיכול לחרוץ את גורלם של מליוני אנשים בכל רחבי העולם, ו... גם יש את העניין הזה שאתה יכול לבקש בדיוק מה שאתה רוצה לאכול בכל זמן וזה פשוט יהיה שם בדיוק כמו שאתה אוהב את זה.

במהלך כהונתו, הוא חשב הרבה על כל העניין הזה של לעשות היסטוריה, כבר בתור ילד אמרו שהוא מוכשר יותר מהממוצע בגילו, פעם אפילו אחת המורות אמרה שהוא ממש "כמו נשיא קטן", אירוני, בהתחשב בעובדה שבזמנו המושג נשיא שחור היה חלום מדומיין שעטוף בצמר גפן מתוך שכתוב עליו "דמוקרטיה".

בתור נער-קולג', הוא שמע את המורה להיסטוריה מדבר על כל אלו שזכו להיחקק בתולדות העם האמריקני כמהפכים

כל הזמן

חדשות הציבור החרדי מסביב לשעון

מקצועי

חדשני

מעודכן

מרתק

מגוון

מעניין

www.kolhazman.co.il

גם בחנוכה לילדים שלי

יומיום טרה

למאכלי החלב של חנוכה, בוחרים בגבינה צהובה נעם
הסדרה היחידה מ-100% רכיבים טבעיים,
ללא חומרים משמרים ובטעם נפלא!

ללא חומרים
משמרים

יותר בריא, יותר טעים.

